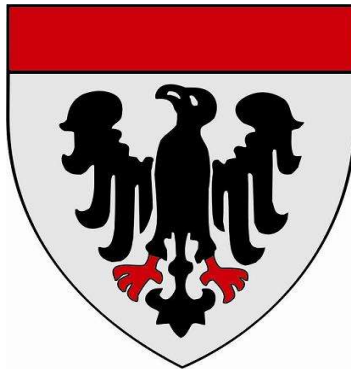

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Üllő
Város Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	71
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	80
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	85
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	92
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	93
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94
1. A HEP IT részletei	94
Jövőképünk.....	94
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	95
3. Megvalósítás	107
3.1 A megvalósítás előkészítése	107
3.2 A megvalósítás folyamata	107
3.3 Monitoring és visszacsatolás	110
3.4 Nyilvánosság	110
3.6 Érvényesülés, módosítás	111
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseivel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum szerint kidolgozva, Üllő Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Üllő több mint 12 ezer fő lakosú város Pest megyében, a Pesti síkság szélén fekszik. A fővárostól 25 km-re délkeletre, a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtértől 5 km távolságra található a 400-as főút mentén, Vecsés és Monor között. A település domborzati viszonyait tekintve sík, felszínén néhány méternyi szintkülönbség tapasztalható. Állandó jellegű vízfolyása, állóvize nincs.

Az elmúlt évtizedekben végzett ásatások szerint Üllő már az őskorban is lakott volt.

A település neve személynévből keletkezett, Árpád harmadik fiától származtatható: Jelech-Hülek-Illew-Üllő a név kialakulásának fontosabb állomásai.

A falu első okleveles említése a tatárjárás után, 1252-ből maradt ránk, a dokumentum elhagyott pusztaként írja le a területet. Néhány évtizeddel később már bizonyosan lakták a falut, mivel egy 1289-ben kelt, határjárásról beszámoló oklevél szerint a terület az “üllői nemesek földje”. A község ennek megfelelően 1989-ben ünnepelte fennállásának 700 éves évfordulóját.

Üllő igazi fénykorát a történészek a XV. század végére, a XVI. század elejére datálják, amikor is Üllő Pest megye Duna balparti részének törvénykezési székhelye volt.

A település a kilencvenes évek elejéig tipikus agglomerációs alvóváros jellegű volt. A közlekedési infrastruktúrák (átmenő országos főközlekedési út és vasútvonal, a repülőtér közelsége) adta kedvező geopolitikai helyzetét nem tudta kihasználni, annak szinte az ezredfordulóig csak a hátrányát szenvedte el.

A város az elmúlt évtizedben jelentős átalakuláson ment keresztül. Kihhasználva az agglomerációs elhelyezkedésből adódó előnyöket, egyre több ipari, kereskedelmi, szolgáltató tevékenységet folytató vállalkozás kezdte meg működését, így Üllő mezőgazdasági jellegű településből mára kereskedelmi és szolgáltató központtá nőtte ki magát.

¹ Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Integált Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, (Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció)

A település 2005. július 1-jén kapta meg a városi rangot. Célunk, hogy Üllő legyen egy minőségi városi szolgáltatásokkal rendelkező zöld település, amely Budapest és a nemzetközi repülőtér közelségéből adódó előnyös fekvésére alapozva tovább erősíti gazdasági versenyképességét és egyedi rekreációs vonzerő kialakításával fejleszti turizmusiparát.

A gazdasági életünk fejlődése kacsán létrejövő munkahelyek vonzzák a környező települések, sőt a főváros peremkerületeinek munkaképes lakosságát is.

Üllő lélekszáma folyamatosan nő, különösen dinamikus a gyarapodás 2005 óta, amelyhez nagymértékben hozzájárul a város infrastrukturális fejlődése.

Üllő város fejlődése térségi katalizátornak tekinthető. Kevés település dicsekedhet két ipari park címmel, hiszen itt működik a Viktória és Férihegy Ipari Park.

A fejlődés kedvező menetének alakulásában elsődleges szerepet játszik Üllő Város Önkormányzatának aktív szerepvállalása. A város vezetése folyamatosan keresi a pályázati lehetőségeket a különböző fejlesztési területekre tervezett beavatkozások teljes körű megvalósítása érdekében.

Az elmúlt 5 évben az alábbi fejlesztések valósultak meg településünkön a Belügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium támogatásával:

- Az útfelújításokra kiemelt figyelmet fordít városunk. 2019-ben az Árvácska utca, majd a 2020-as évben a Vasadi utca és a 2021-ben évben az Erdősor utca került teljes felújításra.
- A 2021-2022-es évben egy 4 csoportos óvoda létesült, energetikailag korszerű gépészeti berendezésekkel és ugyanitt került kialakításra 285 m²-en egy kétcsoportos bölcsőde, szintén korszerű berendezésekkel, játékokkal és eszközökkel.
- A városunk életében hiánypótló létesítményként valósult meg a korszerű, egyedi építészeti megoldásokkal kialakított Városi Piac. Az épületegyüttes modern és áramvonalas megjelenésével, valamint funkcionális tereivel 2021-ben elnyerte Pest Megye Önkormányzatának Kulturált Települési Környezet Díját, 2022-ben pedig a Településfejlesztési Szövetség Településfejlesztési díját.
- 2022-es évben három új parkkal bővült városunk: a (k)Üllő Kresz Parkkal, a Rekreációs Parkkal és az Erdei Szabadidőparkkal.

A (k)Üllő KRESZ Park a kisebb gyermekek számára egy igazi edukációs terep: az egyedi készítésű játszóeszközök használatával megismerhetik a biztonságos közlekedés alapvető szabályait, miközben a szabadban önfeledten bicikliznek, motoroznak.

A Rekreációs Park az elmélkedés és meditáció kiváló helyszíne. Helyet kaptak itt az Üllői Települési Értéktárban szereplő értékeink is, egy egyedi QR-kódos rendszerrel.

Az Erdei Szabadidőpark tematikáját tekintve hármass egységet alkot, a pihenő, oktató és sport funkció egyaránt tartalmaz kikapcsolódási lehetőséget nyújt az odalátogatóknak.

A támogatási források tudatos és eredményes felhasználása, valamint a mély-és magasépítési beruházásaink után számos említésre méltó díjat nyert el városunk:

- Humanitárius Település cím 3 alkalommal;
- Kamaszbarát Önkormányzat cím;
- Pest Megye Önkormányzatának Kulturált Települési Környezet Díja 2021.;
- Településfejlesztési Díj 2022.;
- Vargha Gyula Városi Könyvtár „Családbarát könyvtár” és „Madárbarát kert” cím.

Intézményeink biztosítják a jogszabályokban meghatározott kötelező (nevelési, szociális, egészségügyi, gyermekvédelmi, közművelődési) feladatok ellátását, de ezen túlmenően önkormányzatunk felvállalja olyan szolgáltatások nyújtását is, amelyek nem tartoznak e körbe,

ugyanakkor jelentős mértékben hozzájárulnak esélyegyenlőségi céljaink megvalósításához. (pl. támogatott gyógytorna, mintavételi labor, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, orvosi ügyelet).

A település aktív közösségi életének meghatározó szereplői a helyi civil szervezetek, melyek céljaik megvalósítása mellett tevékenyen részt vesznek városi rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában egyaránt.

E fejlődés hatására -mint azt az alábbi táblázatokból jól mutatja- 2022-ig folyamatosan növekedett a lakosság száma.

Mint azt már említettük, városunk a fővároshoz közel fekszik, jó közlekedési lehetőségekkel. Közúton személygépkocsival és távolsági autóbusszjáráttal, kötött pályán vonattal kiválóan megközelíthető. Ez ideális mindazoknak, akik Budapesten dolgoznak, a különböző szolgáltatásokat (kultúra, művelődés, sport stb.) ott veszik igénybe, viszont az otthonukat egy nyugodtabb, vidéki kisvárosban képzelik el.

Ehhez a helyi lehetőségek is biztosítottak, hiszen az elmúlt években településünkön is számos új lakás épült, lakóparkunk is benépesült.

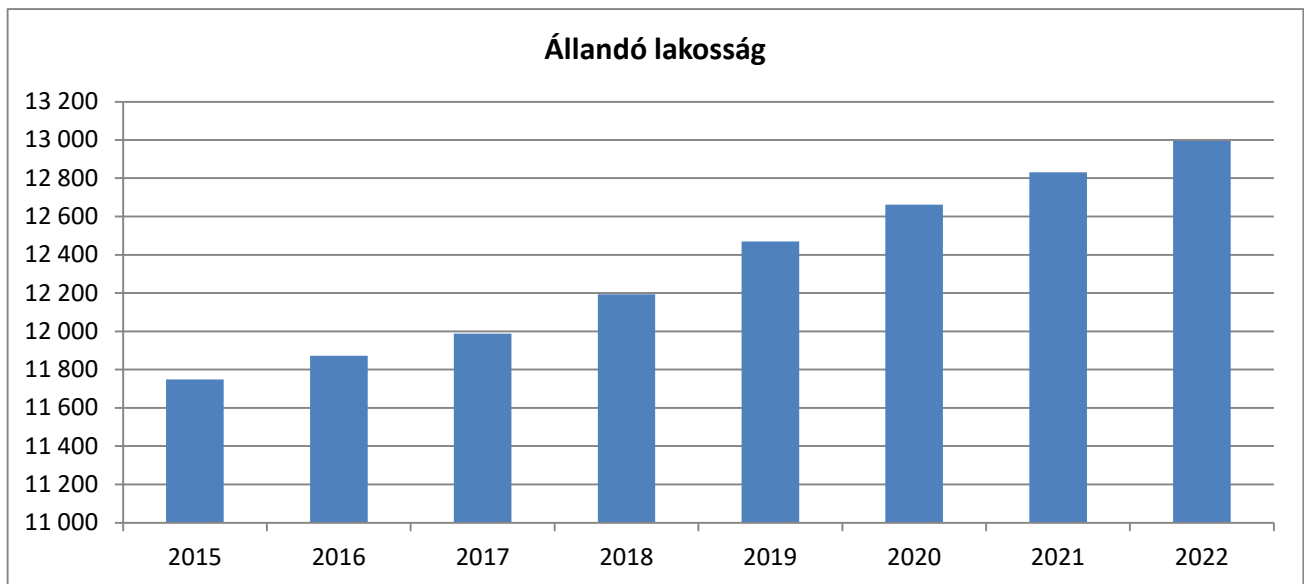
Az itt letelepülni szándékozók számára vonzerőt jelenthet az is, hogy nő a munkahelyek száma, így egyre több lehetőség van helyben elhelyezkedni, megspórolva ezáltal az utazással eltöltött időt.

Önkormányzatunk mindent megtesz annak érdekében, hogy a város lakossága jól érezze magát a környezetében: helyi építészeti-gazdasági elképzelései, oktatási- és egészségügyi fejlesztései, pályázat-orientáltsága, szociális ellátásai megfelelnek századunk elvárásainak, az EU szabályainak és nem utolsósorban az emberek igényeinek.

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

1. számú táblázat - Állandó lakosság		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	11 749	bázis év
2016	11 873	101,06%
2017	11 987	100,96%
2018	12 194	101,73%
2019	12 470	102,26%
2020	12 661	101,53%
2021	12 830	101,33%
2022	12 995	101,29%

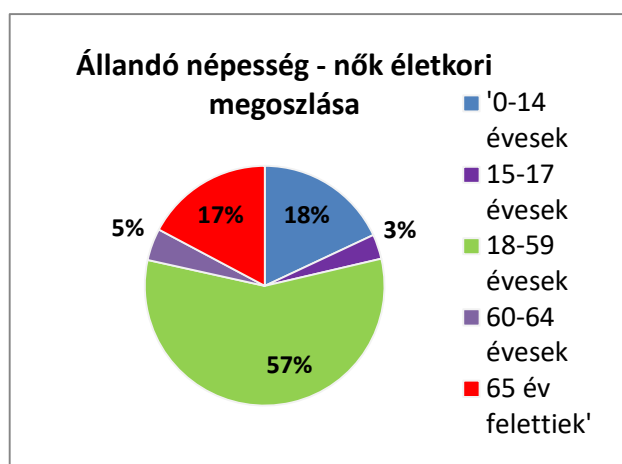
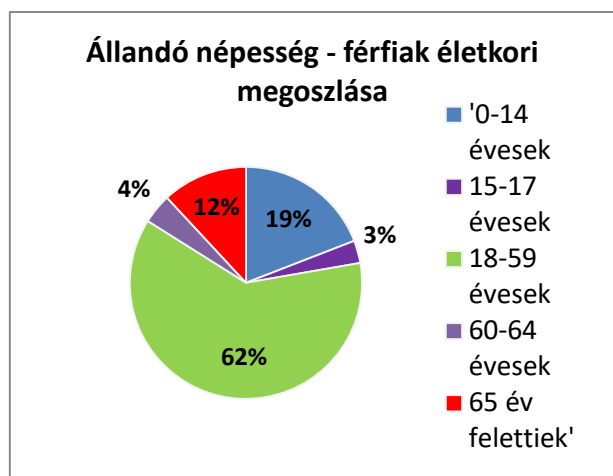
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2015 és 2021 között 1095 fővel nőtt a lakosság száma Üllön. Kimagasló növekedés 2017-2018 között 236 fő, valamint 2018-2019 között 337 fő. Az ilyen nagymértékű növekedésnek két alapvető oka van. Az egyik a Sportliget Lakópark benépesülése, illetve a Kormány által nyújtott állami támogatások megjelenése, ami ösztönzi az ingatlan vásárlást és több gyermek vállalását is.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6321	6674	12995	48,64%	51,36%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			520	4%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1208	1203	2411	9,30%	9,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	200	222	422	1,54%	1,71%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	3898	3811	7709	30,00%	29,33%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	262	290	552	2,02%	2,23%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	753	1148	1901	5,79%	8,83%

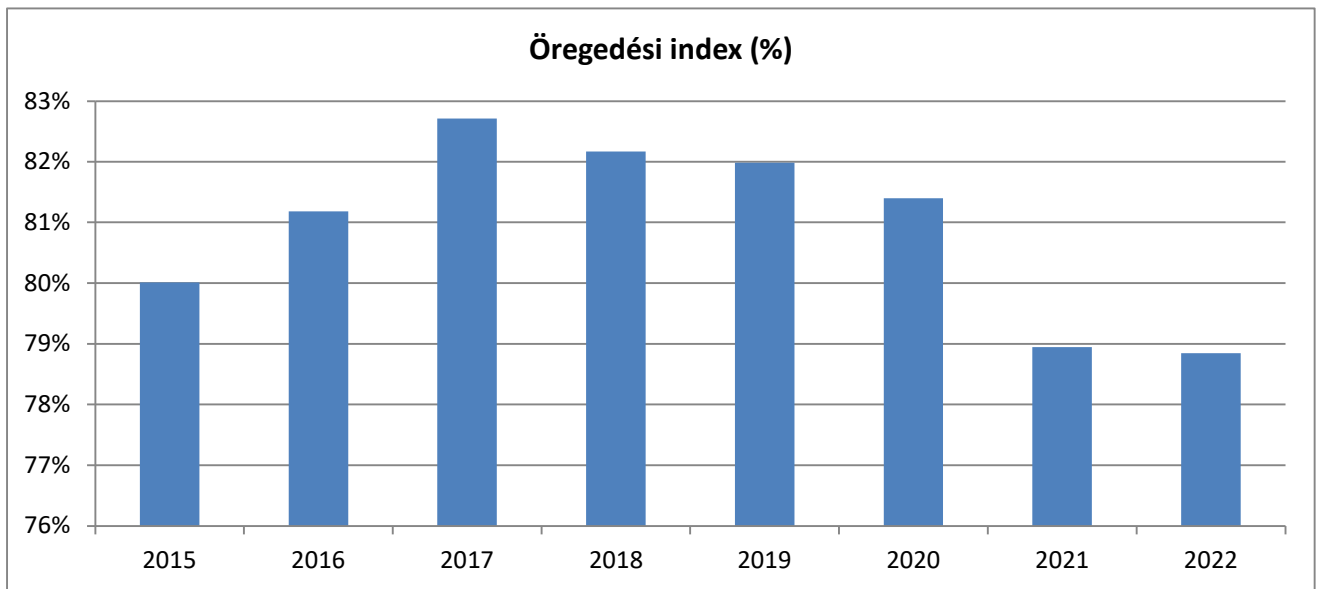
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Világosan látszik mind a táblázat mind a grafikonok adataiból, hogy településünkön több nő él mint férfi. Azonban ha a korcsoportokat vizsgáljuk, akkor látjuk, hogy 65 éves korig nincs jelentős eltérés a két nem között. A lényeges eltérés a 65 év feletti korcsoportban mutatkozik meg, ugyanis ebben a korcsoportban 1,5-szer annyi nő él, mint férfi. Ennek oka, hogy a férfiak élettartama rövidebb, a nők átlagéletkora magasabb országos szinten és így a településünkön is.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	1 621	2 026	80,01%
2016	1 665	2 051	81,18%
2017	1 703	2 059	82,71%
2018	1 765	2 148	82,17%
2019	1 838	2 242	81,98%
2020	1 873	2 301	81,40%
2021	1 860	2 356	78,95%
2022	1 901	2 411	78,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

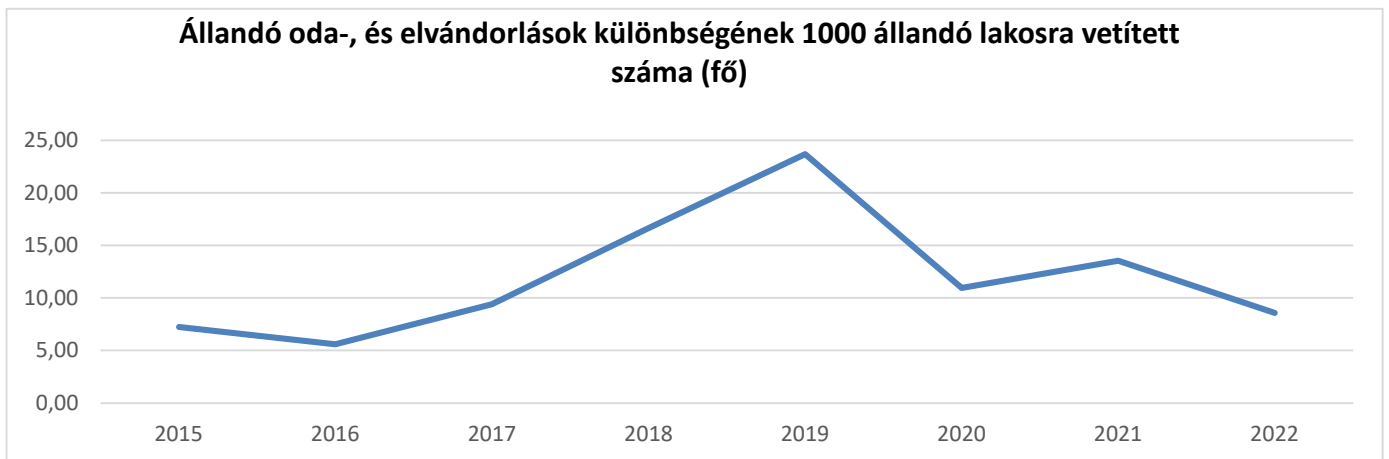
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Mivel az öregedési index 2017 óta folyamatosan csökken, megállapítható, hogy Üllő városa nem számít előregedő településnek, hiszen a 0-14 éves korú állandó lakosok száma évről évre magasabb, mint a 65 év feletti állandó lakosoké.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	7,24
2016	5,59
2017	9,41
2018	16,66
2019	23,70
2020	10,95
2021	13,54
2022	8,57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 4. számú táblázat a településünket érintő népmozgást mutatja be. A vizsgált évek értékeiből mutatható ki a település vonzereje, azaz, hogy az odavándorlás vagy az elvándorlás a nagyobb mértékű. Üllő vonatkozásában a számok azt jelzik, hogy az emberek szívesen választják városunkat lakóhelyül. Kimagasló a 2019-es évi adat, hiszen ilyen nagyszámú beköltöző még nem volt településünk esetében. A kiemelkedő eltérés a Sportliget lakóparkunk benépesülésével magyarázható, melyet elősegített a Kormány által biztosított otthon- és család teremtési támogatások miatti építkezési kedv erősödése.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-1,45
2016	0,34
2017	-1,76
2018	0,99
2019	0,16
2020	0,16
2021	-1,80
2022	0,93

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A tendencia -két év (2015 és 2017) kivételével – az, hogy minden évben magasabb volt az élve születések száma az elhalálozás számánál. A 2021. év speciális ok miatt kivételt képez, mivel a Covid járvány hatásaként megnőtt a halálozások száma. Ennek ellenére a népesség száma nem csökkent az újonnan épített lakóházak benépesülése miatt.

Értékeink, küldetésünk

Üllő Város Önkormányzata döntéshozatala, tevékenysége és működése során figyelembe veszi az esélyegyenlőség alapelveit, ezzel biztosítva a lakosság valamennyi szegmense részére egyenlő esélyű, élhető környezet kialakítását. Nem pusztán a kötelezően ellátandó feladatok, közszolgáltatások biztosítása, intézményeink működtetése tartozik az önkormányzat tevékenységi körébe, hanem ennél sokkal szélesebb skálán mozog az általa ellátott feladatok köre.

A nem kötelezően ellátandó feladatai közül kiemelkedő a helyi társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. Az elmúlt évek folyamán igyekeztünk hatékonyan működő, szoros kapcsolat kialakítására városunk civil szervezeteivel. A törekvésünk sikeresnek mondható. Számos olyan rendezvény, program kerül megrendezésre az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése eredményeképpen, melyek a helyi értékek, kultúra és társadalmi összefogás elveit tűzik ki célul. Célunk, hogy a helyi közösségformáló szemlélet mellett az esélyegyenlőség elveinek megvalósítása is egyaránt érvényesüljön önkormányzatunk tevékenységének gyakorlása során.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Üllő Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Cél továbbá a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

A Kormányrendelet előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,

- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvénybe - annak 4. módosításával - bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi mindannyiunk számára fontos érték. Esélyegyenlőségben mindenkinek egyforma esélye kell, legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, hogy milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen növeli a település versenyképességét. Az esélyegyenlőség biztosítása a legtöbb esetben nem jár többletköltséggel: csupán személet váltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel a szervezet részéről.

Üllő Város Önkormányzata döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, társszervezetekkel, civil szerződésekkel, egyesületekkel és alapítványokkal közösen (gyakorta azok anyagi támogatása mellett) törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő fontosabb döntések, rendeletek, határozatok a következők:

- a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet
- a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíjrendszerről szóló önkormányzati rendelet
- a helyi ösztöndíjrendszerről szóló önkormányzati rendelet
- civil szervezetek támogatási rendjéről szóló önkormányzati rendelet
- az önkormányzat költségvetéséről szóló önkormányzati rendeletek,
- Civil Érték Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Üllő Város Önkormányzat HEP-jének készítése során az alábbi fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, ezzel biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Üllő Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Üllő Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Üllő Város Településfejlesztési koncepciója (Üllő Város Településszerkezeti Terve Helyi Építési Szabályzat)
- ITB – Integrált Területi Befektetéseket megalapozó tanulmány
- Pest Vármegyei Területfejlesztési Program
- Local AGENDA: Üllő Város Fenntartható Fejlődése Helyi Program
- Üllő Város Önkormányzatának helyi rendeletei.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Önkormányzatunk korábban – élve az önkormányzati törvényben, valamint a társulási törvényben biztosított lehetőséggel – több feladat ellátásáról társulások formájában gondoskodott.

2013. január 1-jén hatályát veszítette a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. törvény, illetőleg ezzel párhuzamosan hatályba lépett a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvény IV. fejezete „A helyi önkormányzatok társulásai” címmel. Az új jogi szabályozás következtében felül kellett vizsgálni a társulási megállapodásokat, melynek eredményeként az a döntés született, hogy a tagok a továbbiakban nem kívánják a társulás jogi személyiségű formában történő működtetését. Így ezen időponttól – a már önállóan Üllő Város Önkormányzata által fenntartott intézmény – feladat-ellátási szerződés révén nyújtott szolgáltatást az azt igénylő önkormányzatok részére.

A jogszabályi környezet ismételt változása (járési rendszer kialakítása, közös önkormányzati hivatalok létrehozása) újabb feladatátrendeződést hozott, így intézményünk (Humán Szolgáltató Központ) ma már csak településünk lakosainak ellátásáról gondoskodik.

Fentiekén túlmenően önkormányzatunk társulás – Gyömrő és környéke mikrotérségi intézményi társulás – révén gondoskodik az idősek nappali ellátásának biztosításáról, mivel eddig minimális igény mutatkozott e szolgáltatás igénybevételére így önálló működtetése nem lenne gazdaságos.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi helyzetelemzéshez sokrétű adatgyűjtés történt. A helyzetelemzés alapjául szolgáló adatokat egyrészt a Polgármesteri Hivatal, az önkormányzati intézmények és társszervek (járési hivatal, tankerület és általa fenntartott és működtetett intézmények) által nyújtott adatokból, másrészt a TeIR valamint a KSH rendszerből válogattuk le. A feltárt adatok birtokában igyekeztünk adathű képet festeni arról, hogy Üllő Város Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy településünkön érvényesüljenek az esélyegyenlőség elvei.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi életünk jelensége. Akkor áll elő, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatásbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, addig napjainkban a gyermekeké vált azzá, így a legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, a kedvezőtlen jövedelmi- és eladósodott helyzetű családok, gyermeküket egyedül nevelő szülők, a munkanélküliek, a pályakezdők, a nagycsaládosok és a hajléktalansággal veszélyeztetett személyek.

Üllőn nem jellemző a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben, nyomorban élő ember, család. Csupán kis számban fordul elő, hogy olyan személlyel találkozunk, aki aktív kora ellenére a szenvedélybetegsége, egészségi állapota vagy egyéb körülményei miatt munkanélküli, és kénytelen szerény, méltatlan körülmények között élni. Nagyon kicsi esélye van az elhelyezkedésre, így helyzetének javítására.

Napjaink gazdasági válságának időszakában fennállt annak veszélye, hogy a számukra megfelelő munkahelyek száma csökken, ez a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezethet.

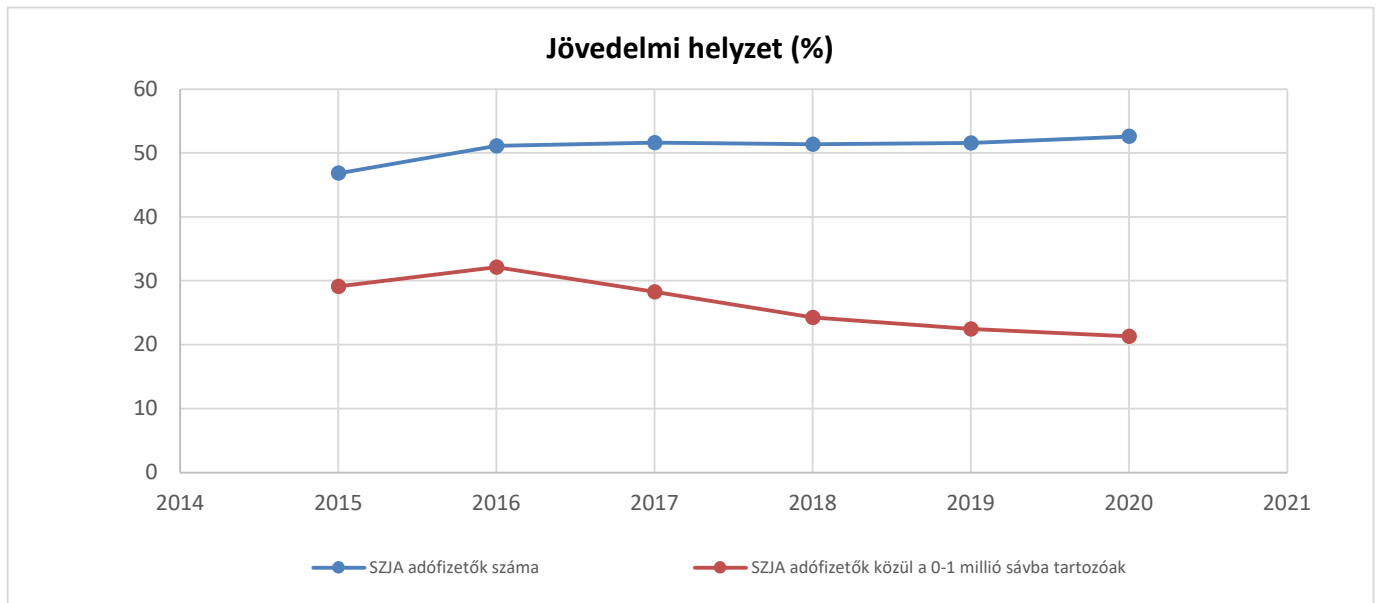
Tekintettel arra, hogy az elmúlt években tapasztalható gazdasági változások és kormányzati intézkedések következtében – mind országos mind helyi szinten – nőtt a foglalkoztatottság, bővültek a munkalehetőségek, a jelenlegi ellátórendszerrel kezelhetők a problémák. Azon személyek számára, akik valamilyen okból nem tudnak elhelyezkedni a nyílt munkaerőpiacon így a megélhetésükhöz nem rendelkeznek megfelelő jövedelemmel igyekszünk különböző szociális ellátások révén megakadályozni elszegényedésüket.

Üllő Város Önkormányzata a szociálisan rászorultak részére települési támogatást 10 féle formában biztosít arra törekedve, hogy minden, jellemzően komoly anyagi terhet jelentő élethelyzetre (beiskolázás, gyógyszerköltségek, temetés,) segítséget nyújtson.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	46,84	29,13
2016	51,09	32,13
2017	51,58	28,25
2018	51,36	24,27
2019	51,55	22,45
2020	52,60	21,32
2021	53,88	18,75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatban szereplő adatokból jól látszik, hogy folyamatosan nő az SZJA fizetők és ezzel együtt csökken a 0-1 millió forint SZJA-t fizetők aránya. Megállapíthatjuk, hogy folyamatosan emelkedik a magasabb jövedelemmel rendelkezők aránya.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Az esélyegyenlőségnek ugyanis kulcselemei a foglalkoztatottság és a munkavégzés, mert ezek biztosítják a lakosság gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételét. A mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik fő oka a munkajövedelem hiánya.

Sajnálatos tapasztalat, hogy a foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítve

a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

A településen élő roma származásúak számának és arányának tekintetében a valóságot pontosan tükröző adatok nem állnak rendelkezésre.

A roma származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a Pest Vármegyei Kormányhivatal Monori Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályával együtt igyekszünk elősegíteni.

Fontos feladatának tekinti az önkormányzat – együttműködve a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal – e csoport élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerőpiaci reintegrációjuk elősegítését.

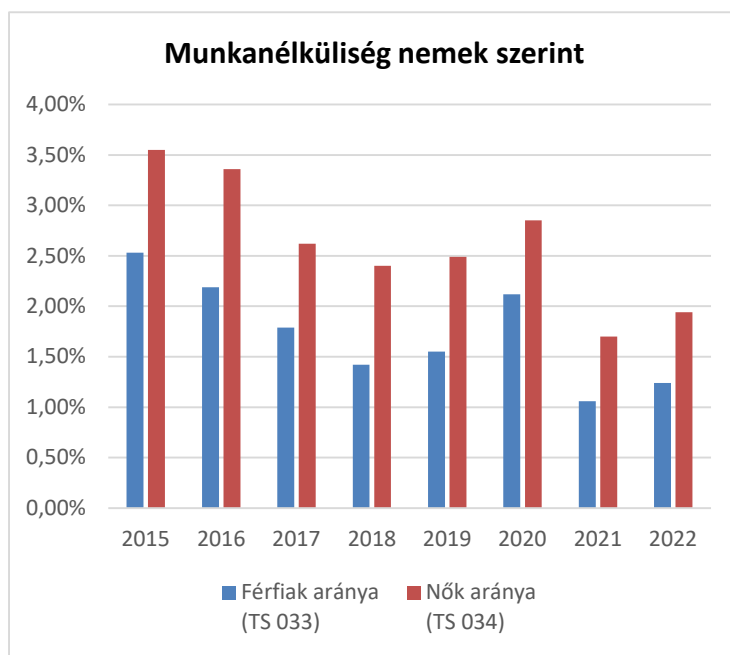
Az alábbi táblázatok szemléltetik a városunkra jellemző foglalkoztatottságot és azok változásait.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Tábla: 3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,53%	3,55%	3,04%
2016	2,19%	3,36%	2,78%
2017	1,79%	2,62%	2,21%
2018	1,42%	2,40%	1,91%
2019	1,55%	2,49%	2,02%
2020	2,12%	2,85%	2,49%
2021	1,06%	1,70%	1,38%
2022	1,24%	1,94%	1,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

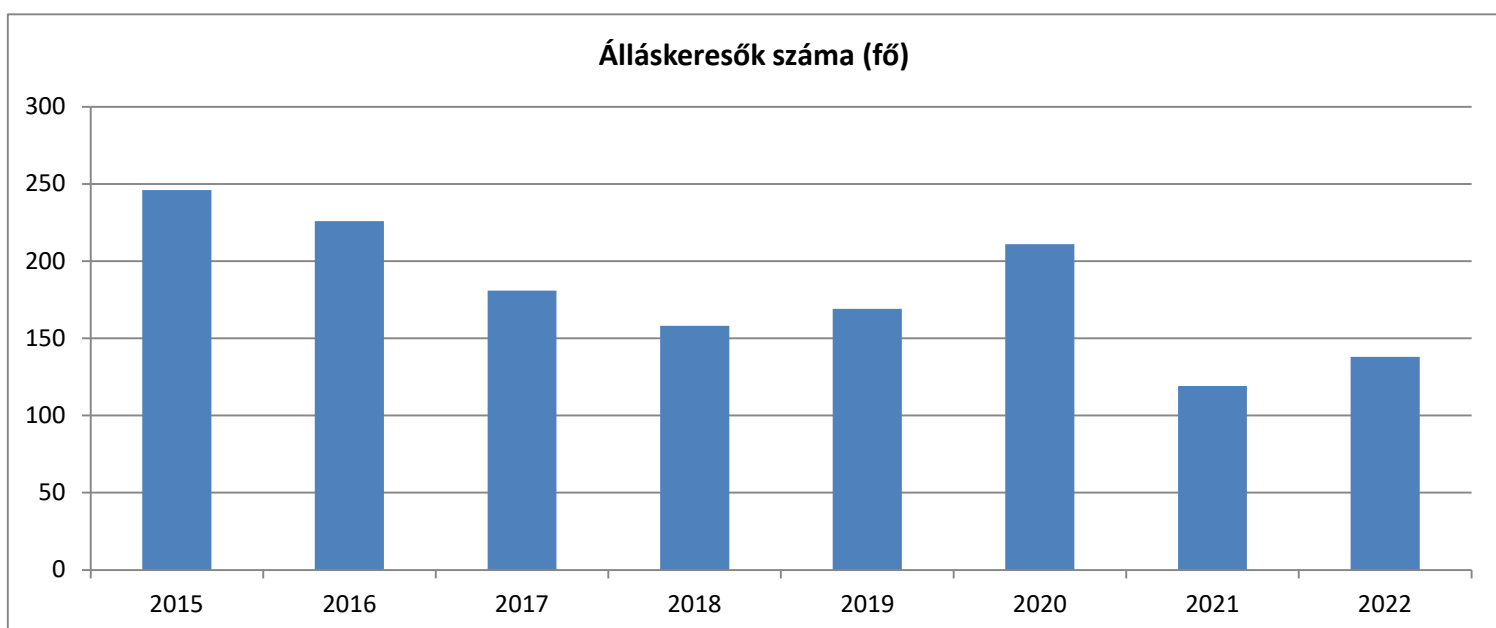
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatban és a grafikonon szereplő adatok megmutatják, hogy 2015-től 2018-ig folyamatosan csökkent a munkanélküliek száma mindkét nem tekintetében. De a 2019 és 2020-as évet nézve jól látjuk, hogy majdnem 1%-kal nőttek a számok mind a férfiak mind a nők esetében. Ez a korábbi évekhez képest nagy növekedés a Covid járvány okozta gazdasági helyzetnek tudható be, hiszen sokan elveszítették állásukat és munkanélkülivé váltak. 2021-ben és 2022-ben a szám a felére csökkent. Ez főleg a járványhelyzet megszűntetésével és a településünkön létrejött újabb munkalehetőségekkel magyarázható.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	246	226	181	158	169	211	119	138
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	13,00	4,00	8,00	5,00	3,00	9,00	1,00	0,00
	%	5,28%	1,77%	4,42%	3,16%	1,78%	4,27%	0,84%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	30,00	26,00	10,00	13,00	9,00	12,00	5,00	15,00
	%	12,20%	11,50%	5,52%	8,23%	5,33%	5,69%	4,20%	10,87%
26-30 év (TS 039)	Fő	17,00	17,00	9,00	12,00	17,00	14,00	7,00	10,00
	%	6,91%	7,52%	4,97%	7,59%	10,06%	6,64%	5,88%	7,25%
31-35 év (TS 040)	Fő	14,00	14,00	19,00	13,00	18,00	19,00	9,00	14,00
	%	5,69%	6,19%	10,50%	8,23%	10,65%	9,00%	7,56%	10,14%
36-40 év (TS 041)	Fő	25,00	28,00	17,00	17,00	27,00	18,00	6,00	18,00
	%	10,16%	12,39%	9,39%	10,76%	15,98%	8,53%	5,04%	13,04%
41-45 év (TS 042)	Fő	26,00	23,00	25,00	17,00	22,00	24,00	21,00	17,00
	%	10,57%	10,18%	13,81%	10,76%	13,02%	11,37%	17,65%	12,32%
46-50 év (TS 043)	Fő	18,00	24,00	12,00	11,00	16,00	33,00	8,00	14,00
	%	7,32%	10,62%	6,63%	6,96%	9,47%	15,64%	6,72%	10,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	24,00	26,00	16,00	9,00	12,00	23,00	15,00	16,00
	%	9,76%	11,50%	8,84%	5,70%	7,10%	10,90%	12,61%	11,59%
56-60 év (TS 045)	Fő	50,00	32,00	24,00	18,00	11,00	22,00	11,00	9,00
	%	20,33%	14,16%	13,26%	11,39%	6,51%	10,43%	9,24%	6,52%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	29,00	32,00	41,00	43,00	34,00	37,00	36,00	25,00
	%	11,79%	14,16%	22,65%	27,22%	20,12%	17,54%	30,25%	18,12%

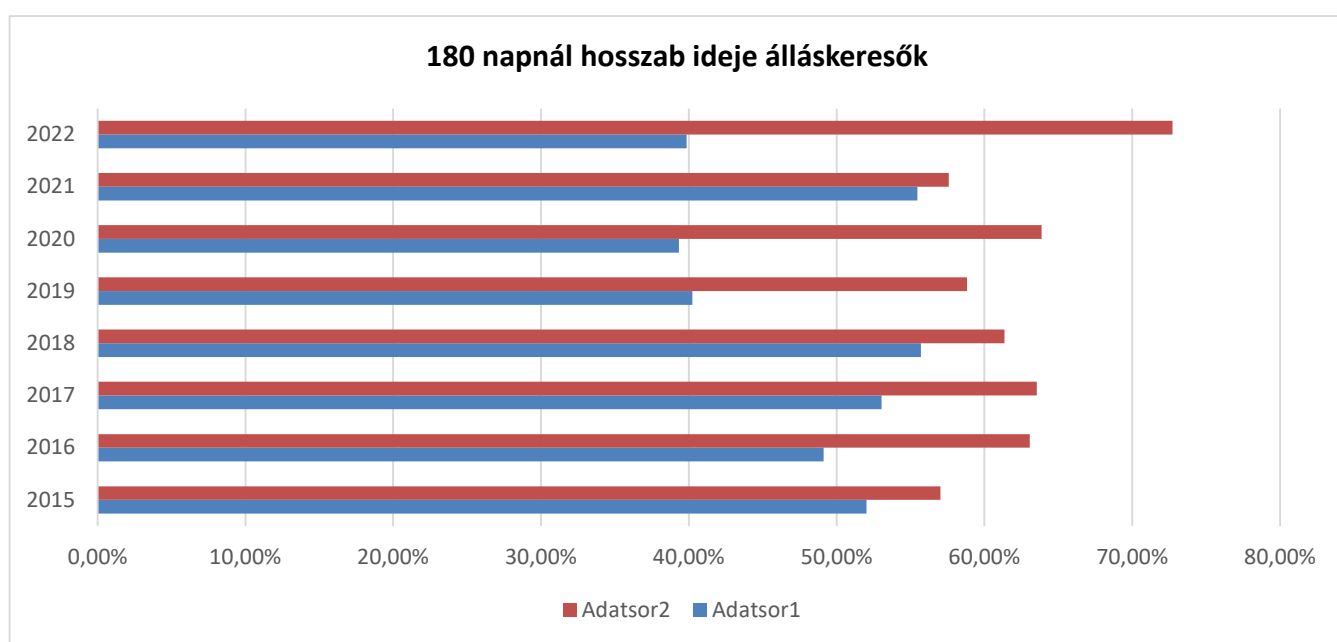
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2015-től 2022-ig minden évben az 56 év feletti korcsoportokban a legmagasabb nyilvántartott álláskeresők száma a férfiak és a nők esetében is, ám ennek oka nemek szerint eltérő. A nők már közel járnak a nyugdíjazáshoz, így nehezebben tudnak elhelyezkedni, a férfiak pedig az idő múlásával már nem tudnak komoly fizikai munkát végezni, de a jellemzően alacsony szintű iskolai végzettségük miatt nincs lehetőség át- illetve továbbképzésre ezért nem találnak könnyen új munkát.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	52,03%	57,03%
2016	49,12%	63,06%
2017	53,04%	63,54%
2018	55,70%	61,36%
2019	40,24%	58,82%
2020	39,34%	63,86%
2021	55,46%	57,58%
2022	39,86%	72,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatban az álláskeresők adatain belül azok arányát látjuk, akiknél fennáll a veszélye annak, hogy nem tudnak visszailleszkedni a munka világába. Tapasztalat ugyanis, hogy minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, ez már egyre nehezebb.

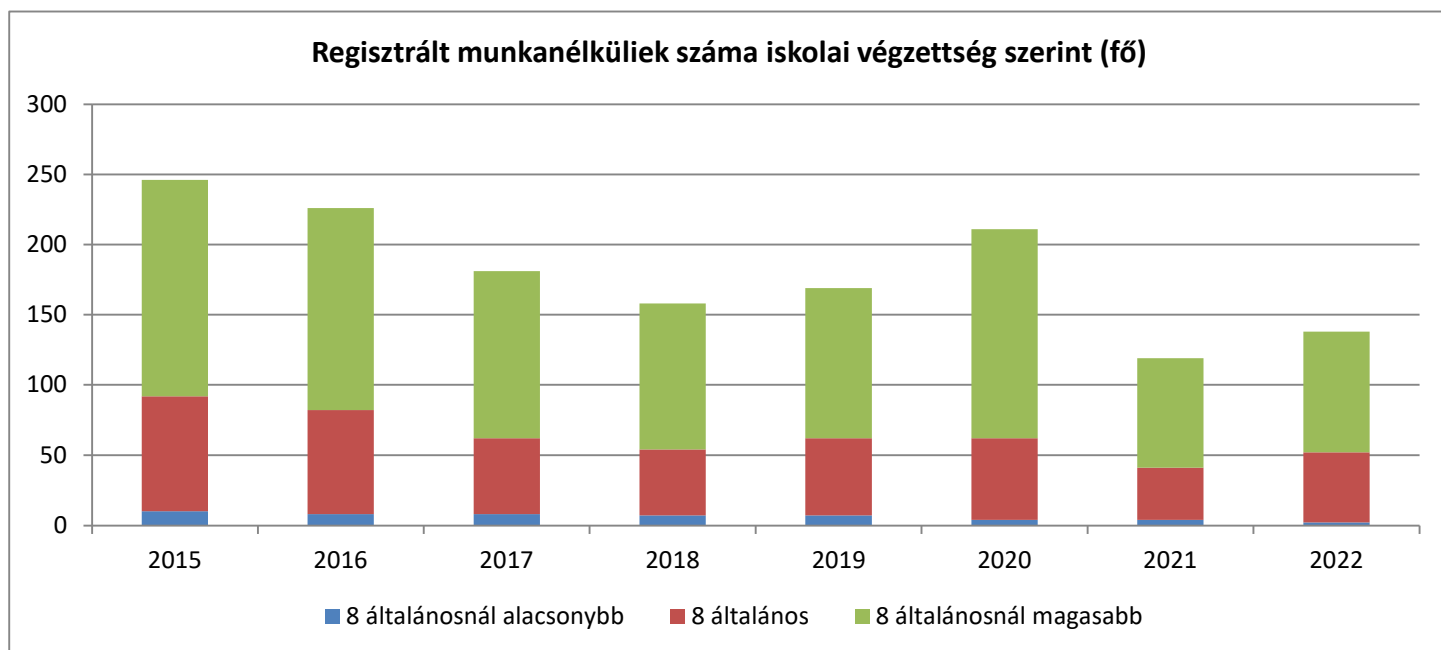
Láthatjuk, hogy bár a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya valamelyes növekedett az elmúlt években, az abszolút számokat tekintve jelentős csökkenés tapasztalható. A 3.2.2. táblázatban megjelenített adatokat alapul véve megállapítható, hogy mindössze valamivel több, mint 70 fő az, aki tartósan munkanélkülinek tekinthető.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Tábla:3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	246	10	4,07%	82	33,33%	154	62,60%
2016	226	8	3,54%	74	32,74%	144	63,72%
2017	181	8	4,42%	54	29,83%	119	65,75%
2018	158	7	4,43%	47	29,75%	104	65,82%
2019	169	7	4,14%	55	32,54%	107	63,31%
2020	211	4	1,90%	58	27,49%	149	70,62%
2021	119	4	3,36%	37	31,09%	78	65,55%
2022	138	2	1,45%	50	36,23%	86	62,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Minden vizsgált csoportban csökken a munkanélküliek száma. A 8 általánosanál alacsonyabb végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma csupán 2 fő, aminek oka lehet, hogy ez a csoport

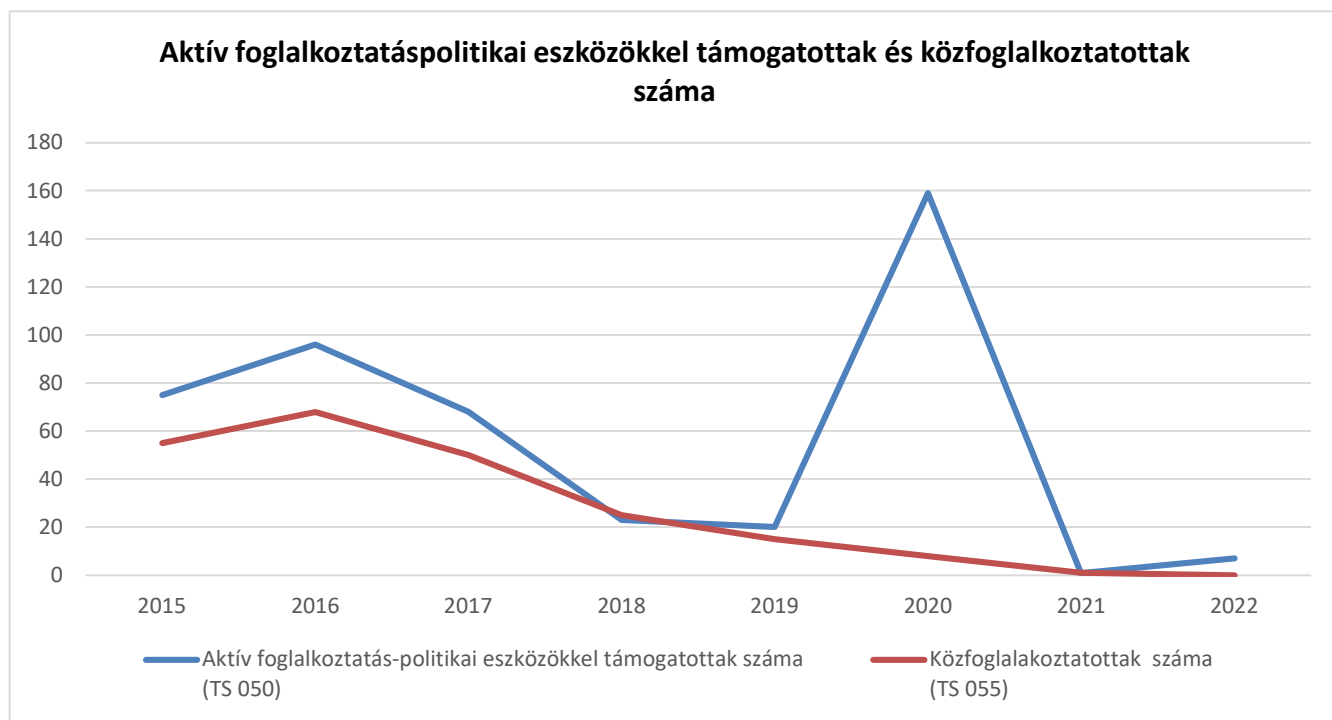
nem regisztrál a munkanélküliek nyilvántartásába valamint nem is igazán jellemző az ilyen alacsony végzettséggel rendelkezők száma településünkön.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Tábla:3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	75	55
2016	96	68
2017	68	50
2018	23	25
2019	20	15
2020	159	8
2021	1	1
2022	7	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2009. évtől a szociális ellátások egyik fontos változása az aktív korú munkaképes személyek ellátását érintette. Fő célja volt, hogy a munkára képes, tartósan munkanélküli személyek a korábbiánál fokozottabb mértékben vegyenek részt a közfoglalkoztatásban annak érdekében, hogy rendszeres munkabérhez, jövedelemhez jussanak.

Üllő Város Önkormányzata 2011-ben 21 főt 2012-ben 51 főt alkalmazott közfoglalkoztatottként. 2016-ban a közfoglalkoztatottak száma Pest megyében, így településünkön is csökkent. Megváltozott ugyanis a közfoglalkoztatás célja. Már nem az volt az elsődleges szempont, hogy az álláskeresők ne essenek ki az aktív munkavégzésből, hanem az, hogy a közfoglalkoztatásból kikerüljenek a nyílt munkaerőpiacra. 2017-2018-ra már mindössze csak 14-15 foglalkoztatására volt lehetőségünk. 2020-ra pedig ez a szám 8-ra csökkent.

2021. februárjában Önkormányzatunk úgy döntött, hogy tovább nem kíván részt venni a közfoglalkoztatási programban, így napjainkban már nincs közfoglalkoztatás a városunkban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői igen kedvezőek településünkön. Budapest közelsége, a közlekedési lehetőségek (vonat, távolsági busz) elősegítik a foglalkoztatáshoz való hozzáférést. Bármelyik közlekedési eszközzel mintegy fél óra alatt bejuthatunk a fővárosba.

Településünkön mintegy 1.000 vállalkozás működik. Az elmúlt években Üllőn két ipari parkban létesültek logisztikai központok, raktárbázisok. A legnagyobbak a SPAR logisztikai központ, az Oriflame, a Rossmann, a DHL, az Auchan logisztikai központja.

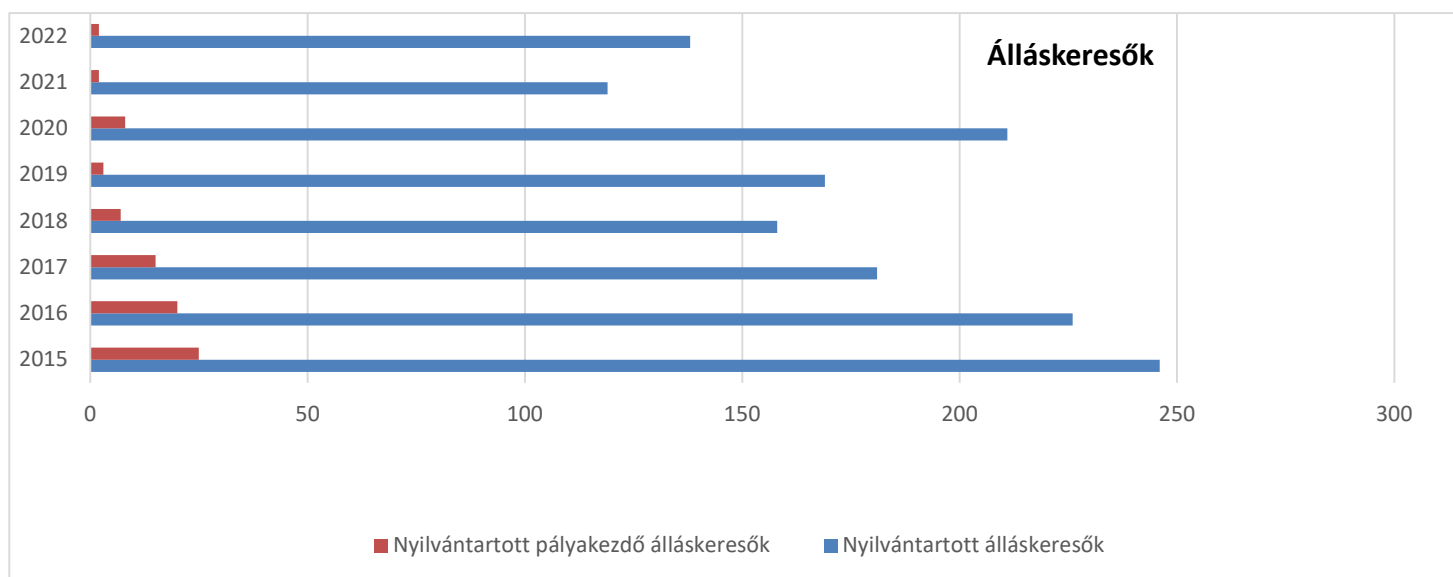
A letelepülő cégek szinte versengenek a munkaerőért, sőt sok esetben a helyi munkaerő helyett vidékről, távolabbi településekről szállítják ide a dolgozókat.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Tábla:3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	246	25
2016	226	20
2017	181	15
2018	158	7
2019	169	3
2020	211	8
2021	119	2
2022	138	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Helyben nincsenek a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok, de Monoron, Gyömrőn elérhetőek ezek a lehetőségek (PVMKH foglalkoztatási központ képzései, felnőttképzés) Továbbá a főváros közelsége nagyban segíti a fiatalok elhelyezkedési esélyeit, életkezdésüket. A táblázatban szereplő adatok is rávilágítanak arra, hogy 2015 óta csökken az állást kereső pályakezdők száma. Részben a kedvező közlekedési helyzetünknek részben pedig a rugalmas és végzettségüknek – több területen alkalmazható – köszönhető ez az alacsony érték.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Településünkön hosszú évek óta működik a Civil Érték Egyesület (korábban Mozgáskorlátozottak Egyesülete) amely létrejötték fő céljának tekintette és tekinti ma is a fogyatékos, elsősorban mozgásfogyatékos személyek egyéni és társadalmi helyzetének segítségét. E cél elérése érdekében igen kiterjedt egyéni és közösségi érdekképviseleti tevékenységet folytatnak, speciális segítségnyújtási, szolgáltatási tevékenységet végeznek fogyatékos személyek szociális alapellátásában, az információhoz való hozzáférés, a fejlett infrastruktúra használatában és foglalkoztatási rehabilitációs kérdésekben, továbbá 180 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatnak.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzati saját fenntartású intézményeiben a foglalkoztatottak száma 135 fő. Közülük tudomásunk szerint jelenleg nincs sem mélyszegénységben élő sem roma származású személy. Ugyanakkor a településüzemeltetési feladatokat ellátó 100 %-ban önkormányzati tulajdonú kft. 9 roma származású dolgozót foglalkoztat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat és az intézményei kiemelkedően humánus szemléletű munkahelyek, itt egyáltalán nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés. Inkább az elesettek, az átmenetileg nehéz helyzetbe került dolgozók támogatása jellemző. Az önkormányzatnál és intézményeinél nem alkalmazhatók a nyílt munkaerőpiac „farkastörvényei”. A városvezetés felelőssége, hogy nyitott legyen a problémákra, segítse azok megoldását, hiszen mi közelebb vagyunk az emberekhez, mint egy gazdasági vállalkozás menedzserei.

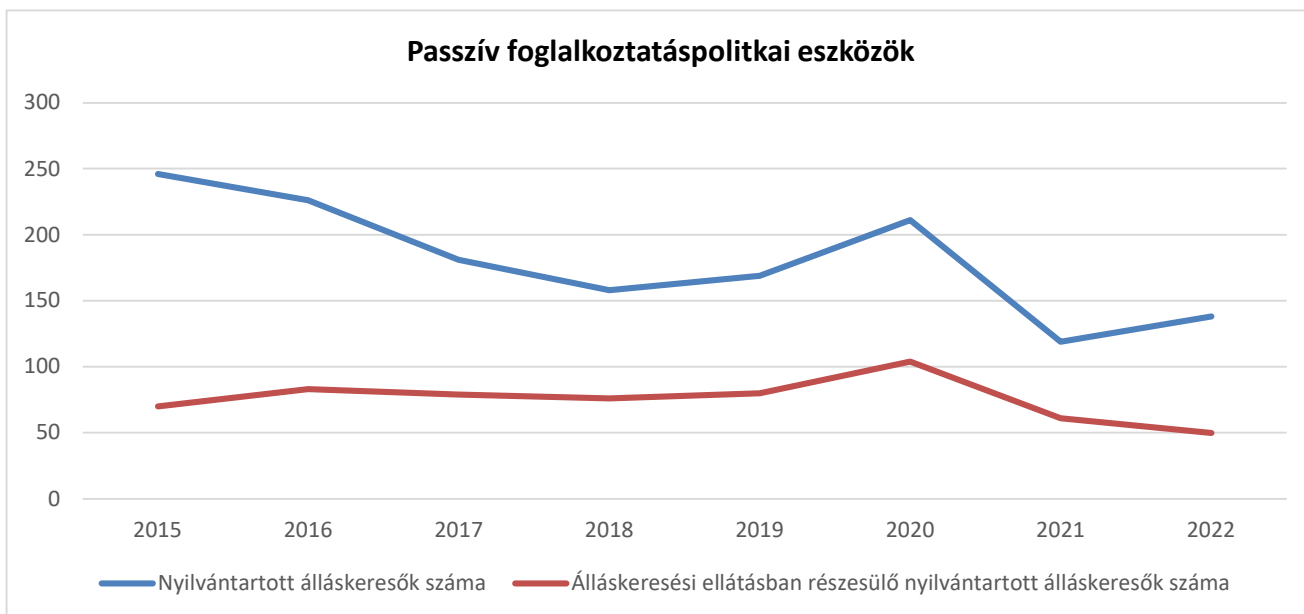
Más foglalkoztatókkal kapcsolatban erre vonatkozó jelzés nem érkezett, a munkáltatók által tanúsított hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Tábla:3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	246	3,03%	70	28,46%
2016	226	2,78%	83	36,73%
2017	181	2,21%	79	43,65%
2018	158	1,91%	76	48,10%
2019	169	2,00%	80	47,34%
2020	211	2,48%	104	49,29%
2021	119	1,38%	61	51,26%
2022	138	1,66%	50	36,23%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

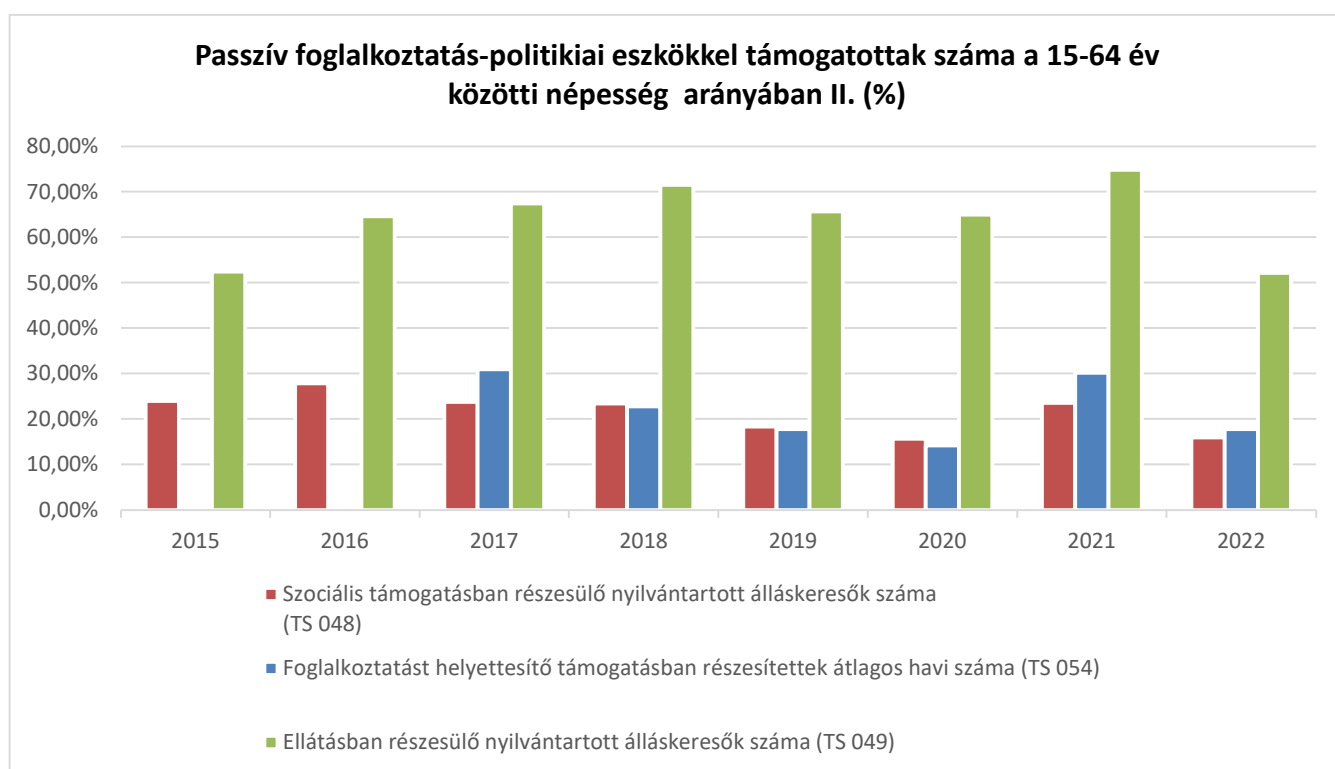
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Fentiekből látható, hogy az elmúlt években lényegesen csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, azonban az álláskeresési támogatásban részesülők száma nem alacsonyabb, mint korábban. Vélhetőleg a munkáltatók egyre nagyobb arányban jelentik be az alkalmazottaikat, akik így – a munkaviszonyuk megszűnését követően - jogosulttá válnak munkanélküli ellátásokra, ezen belül álláskeresési segélyre.

Az álláskeresési járadékban részesülő az álláskeresők száma sem csökkent a nyilvántartott munkanélküliek számával egyenes arányban, melynek oka szintén a „fekete” foglalkoztatás háttérbe szorulása.

A 2019 és 2020-as évi kimagasló növekedés a már korábban is említett gazdasági helyzetre és a Covid járvány hatásainak tudható be. Ezt az is bizonyítja, hogy a járványhelyzet utáni években a szám a Covid előtti időszakokkal azonos.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	59	23,98%	n.a.	-	129	52,44%
2016	63	27,88%	n.a.	-	146	64,60%
2017	43	23,76%	56	30,94%	122	67,40%
2018	37	23,42%	36	22,78%	113	71,52%
2019	31	18,34%	30	17,75%	111	65,68%
2020	33	15,64%	30	14,22%	137	64,93%
2021	28	23,53%	36	30,19%	89	74,79%
2022	22	15,94%	25	17,79%	72	52,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	20
2018	21
2019	19
2020	13
2021	11
2022	8

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere az elmúlt években jelentős mértékben átalakult. A rendszeres szociális segély 2012. évtől aktív korúak ellátásaként szerepel, melyet vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásként (FHT), vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásként folyósítanak.

Bár az FHT-ban részesülő személyek száma jelentősen csökkent, továbbra is nehézséget jelent az a szabályozás, hogy egy családban csak egy személy részesülhet foglalkoztatást helyettesítő

ellátásban és hogy csak annak a személynek folyósítható, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján, illetve közérdekű önkéntes tevékenységgel.

Az ellátórendszerben bekövetkezett másik változás, hogy 2015-ben a lakásfenntartási támogatásra, a méltányossági ápolási díjra és a méltányossági közgyógyellátásra vonatkozó szabályozást a szociális törvény hatályon kívül helyezte.

A törvény szerinti, az aktív korúakat érintő normatív ellátásokon túl a helyi önkormányzatok rendeleti szabályozásuk szerint települési támogatást nyújthatnak. Üllő Város Önkormányzata a 1/2023. (I.27.) rendelete szerint az alábbi települést támogatás körében az alábbi ellátásokat biztosítja:

1. lakhatási támogatás
2. lakhatási költség kompenzáció
3. ápolási támogatás
4. gondozási jövedelem kiegészítés
5. rendkívüli települési támogatás
6. gyógyszer támogatás
7. temetési támogatás
8. fűtési támogatás
9. vis maior támogatás
10. köztemetés költségeinek elengedése

Ezen támogatások a szociális, jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatát követően, rászorultsági alapon kerülnek megállapításra a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került személyek részére.

Az önkormányzat a rendelete megalkotása során igyekezett valamennyi rendkívüli élethelyzetre segítséget nyújtani.

Fentiekén túlmenően az elmúlt években az gyermekintézményi térítési díjak szolgáltató általi megemelését Képviselőtestület nem hátrította át az igénylőkre. Jelenleg a rendeleti szabályozásban az étkezési intézményi térítési díjak a teljes költség mintegy 50 %-ban kerültek meghatározásra.

Továbbá önkormányzatunk 2001-óta minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj programhoz, mely szociálisan rászoruló felsőoktatásban résztvevő tanulók számára nyújt támogatást.

A fentiekén túl a 3/2022. (II.4.) önkormányzati rendelet további, meghatározott élethelyzetekben nyújt támogatást melyek alanyi jogon vehetők igénybe:

1. életkezdési támogatás
2. beiskolázási támogatás
3. házasságkötési támogatás
4. idősek ünnepi támogatása.

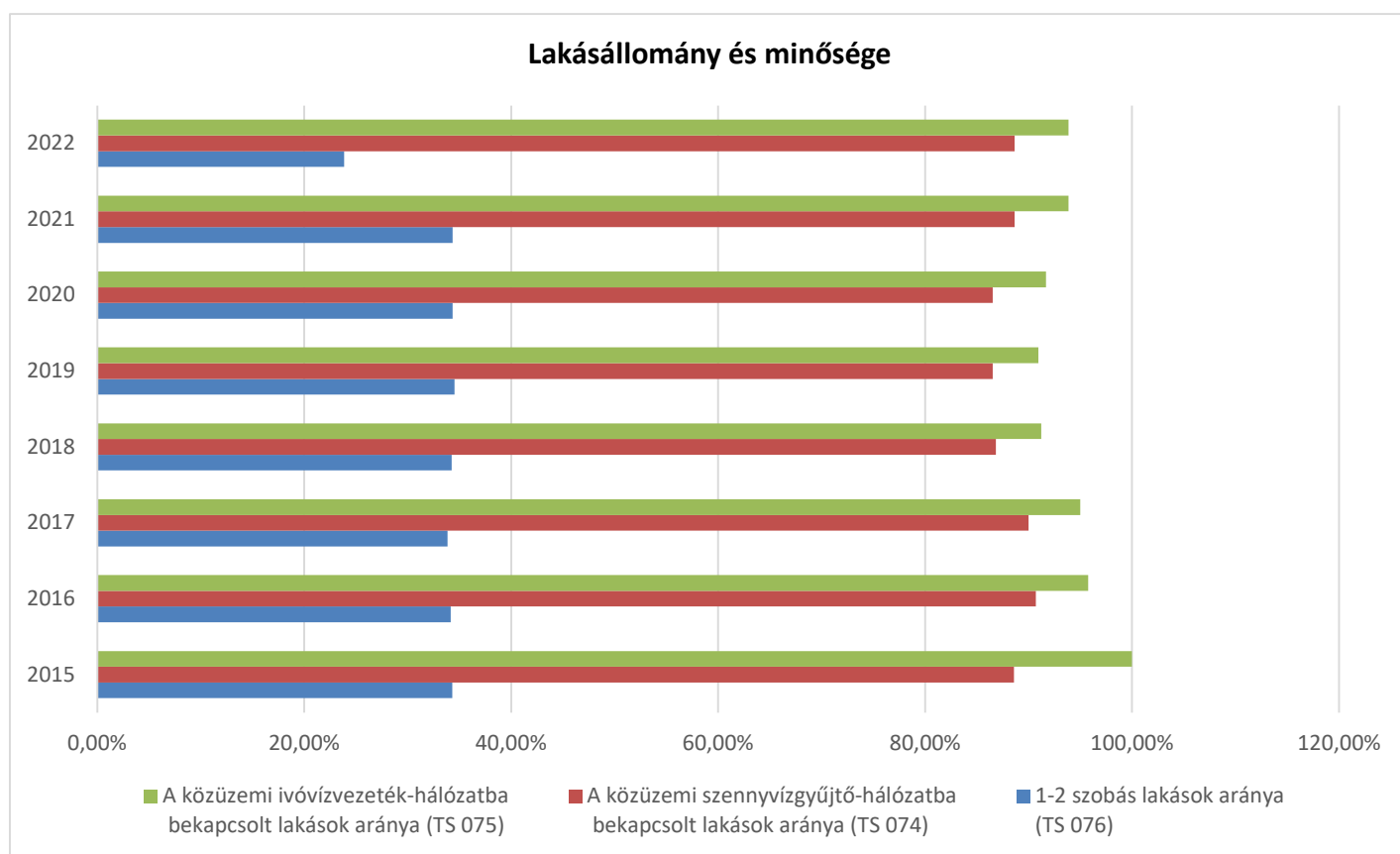
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Tábla:3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	4373	9	2	34,32%	88,59%	100,00%
2016	4395	23	5	34,15%	90,72%	95,75%
2017	4430	38	9	33,86%	90,00%	94,99%
2018	4524	98	22	34,24%	86,85%	91,22%
2019	4625	104	22	34,51%	86,53%	90,94%
2020	4652	27	6	34,33%	86,53%	91,68%
2021	4696	44	4	34,33%	88,65%	93,85%
2022	4744	48	5	23,87%	88,65%	93,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatot elemezve megállapíthatjuk, hogy 2015 óta folyamatosan növekszik a lakásállomány. A beköltözők és a népszaporulat igényli lakásállomány bővülését. Arányaiban véve ugyanannyi 1-2 szobás lakás épült és mind a szennyvízgyűjtő hálózatra mind az ivóvízhálózatba bekapcsolt lakásokról van szó.

a) bérlakás-állomány

Magyarországon továbbra sem elterjedtek a bérlakások, míg az EU államaiban átlagosan a lakók 30%-a lakik bérlakásban, addig Magyarországon országosan 6,5%. Üllőn ez az arány elenyésző, hiszen az önkormányzat tulajdonában 5 olyan lakás van, amely indokolt helyzetben kiadható.

b) szociális lakhatás

Településünkön a lakhatás mindenki számára megoldott, hajléktalanság nem jellemző probléma. Az utóbbi időben tudomásunkra jutott, hogy időnként 1-2 személy a vasútállomás épületében húzza meg magát. A Humán Szolgáltató Központ és a Magyar Vöröskereszt Pest Megyei Szervezete Pilisi Utcai Gondozó Szolgálatával közreműködésével igyekszünk segíteni a helyzetükön. A mélyszegénységben élő réteg lakhatási körülményei szerények, jellemzően komfort nélküli lakásban élnek.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Arra vonatkozóan, hogy a településen vannak-e nem lakás célú, de lakás céljára használt ingatlanok, adatokkal nem rendelkezünk.

e) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások közül önkormányzatunk a települési támogatás körébe tartozó lakhatási támogatást biztosítja a rászorulóknak részére, melynek változásait a következő táblázat mutatja be.

Tábla:3.4.3.

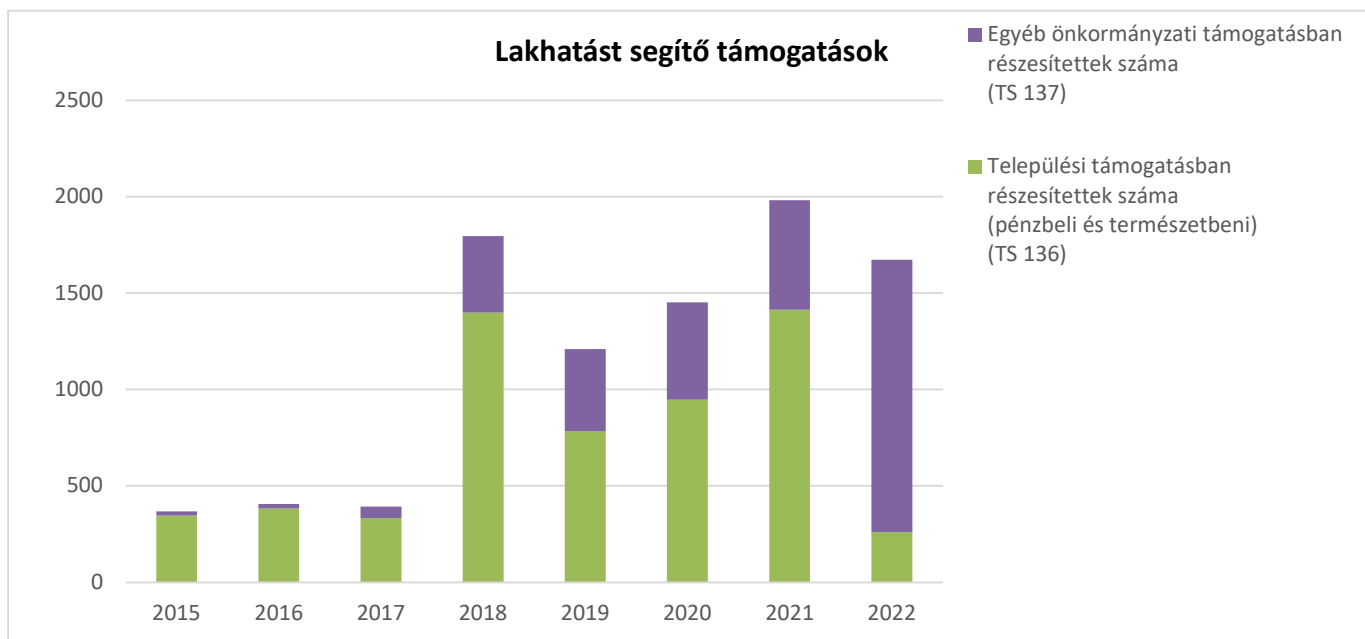
3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	346	22
2016	382	23
2017	332	60
2018	1399	396
2019	782	427
2020	947	504
2021	1413	569
2022	259	1413

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakásfenntartási, majd önkormányzati lakhatási támogatásban részesülők számának az történő csökkenése a jövedelmek növekedésének köszönhető. Mivel a jogosultsági jövedelemhatár nem emelkedett az utóbbi időszakban egyre kevesebben jogosultak az ellátásra.

A 2019-es és 2020-as évben megnövekedett támogatások száma a Covid járványra és a nehéz gazdasági helyzetre vezethető vissza, továbbá minden támogatás esetében jövedelemhatár emelés történt, ami lehetővé teszi, hogy több lakos számára váljon elérhetővé a támogatás.

Az egyes évek közötti nagy különbség magyarázata, hogy az önkormányzat új szociális

rendeletének megalkotása során az egyes élethelyzetekhez kapcsolódó támogatások külön rendeletben, egyéb támogatásként kerültek szabályozásra.

f) eladósodottság

A települési jegyző 2015 szeptembere óta az ingatlan végrehajtási értesítőkből szerez tudomást a lakosok eladósodottságáról, így a korábbi időszokról nincs információnk. Az utóbbi időben nagy mértékben megnövekedett az ingatlan végrehajtások száma, melyek nemcsak hiteltartozások, hanem jellemzően közüzemi díjtartozások miatt indultak. Hivatalunk feladata, hogy a rendelkezésre álló idő alatt megvizsgáljuk, kell-e intézkedést tenni a kilakoltatásra kerülő család elhelyezése érdekében. Pozitívum, hogy senki nem igényelt ezzel kapcsolatos önkormányzati intézkedést.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település központi belterületén kívül Üllő és Monor között helyezkedik el a Péteri bekötőút kereszteződésénél a Hosszúberek útja, mely belterület besorolású. Itt mintegy 40 ház van, vezetékes vízzel ellátva, azonban szennyvízcsatorna és vezetékes gáz nincs a területen. A megközelítése igen jó, Volánbusz megálló és vasútállomás szolgálja ki a lakosokat.

Három nagy külterületi lakott hely található a városunk környékén, mindegyik a korábbi és jelenleg is használt majorság területén:

- Dóra major, ahol 17, jellemzően az Állatorvostudományi Egyetem tangazdaságának szolgálati lakásaként működő lakóegység van. Vezetékes víz van a területen, szennyvízcsatornával, vezetékes gázzal nem rendelkeznek.

- Pusztalöb, ahol szintén a mezőgazdasági tevékenységhez, állattenyésztéshez kapcsolódóan 9 lakás található, ugyanazokkal a kondíciókkal, mint a Dóra majorban.
- A Hubert tanya 5 lakásába be van vezetve az ivóvíz, de szennyvízcsatorna és vezetékes gáz nincs.

A fenti külterületi lakott helyek közösségi közlekedése nem biztosított, menetrendszerinti közlekedési eszköz nincs, reggel és délután az iskolás gyermekeket szállítja busz a városba.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Városunk egységes településképpel rendelkezik, az itt élő szociálisan rászorultak jelenleg területileg egyáltalán nem koncentrálnak, nem alakultak ki szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek, valamint telepek sem. Korábban sem volt szegregátum, nem történt szegregátum felszámolása.

Üllön mindenki számára egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatáshoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Önkormányzatunk a város minden lakosának biztosítja az egészségügyi alapellátását az alábbiak szerint:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi, valamint iskolavédőnői ellátás.

A védőnői feladatokat 5 védőnő látta el, közülük egy teljes munkaidőben iskolavédőnőként dolgozott, azonban az ellátás 2023. július 1-től a Dél-Pesti Centrumkórház fenntartásába tartozik. Az iskolai védőnői szolgálat 2024. január-tól úgyszintén állami fenntartásba kerül.

2014 őszén komoly anyagi ráfordítással megújult az orvosi ügyelet, melynek eredményeképpen már **központi orvosi ügyelet** áll a lakosságunk szolgálatára megfelelő személyzettel (1 fő vezető orvos, 4 fő orvos, 4 fő nővér, 4 fő gépkocsivezető) és megfelelő felszereltségű gépjárművel.

Az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást ezidáig az önkormányzat saját forrásból biztosította, a szolgáltatás 2024. február 1-től kerül át az Országos Mentőszolgálat irányítása alá. Ezen időponttól Üllön ügyeleti központ és ügyeleti pont is lesz.

Az egészségügyi alapellátásban - a korábbi 4 helyett - 5 területi ellátásra kötelezett háziorvos, 2 házi gyermekorvos, illetve 3 fogorvos dolgozik.

A 2 házi gyermekorvos részmunkaidőben az iskolaorvosi feladatot látja el.

A lakosságszám emelkedésével indokoltá vált az 5. felnőtt háziorvosi praxis kialakítása és működtetése, amely 2015-től megvalósult. A lakosságszám emelkedése nem csak a felnőtt háziorvosi ellátás területén jelentett megnövekedett *forgalmat*, hanem természetesen a gyermekorvosok vonatkozásában is jelentősen nőtt az ellátandó beteglétszám, így újabb megoldandó feladat előtt áll önkormányzatunk, mivel szükségessé vált a 3. házi gyermekorvosi körzet kialakítása.

A város jó színvonalú egészségügyi alapellátást biztosít a lakóinak, az egészségügyi szakellátások viszont csak a környező településeken, illetőleg a fővárosban érhetők el.

Üllő város lakosainak járóbeteg-szakellátását évtizedek óta a **Monori Szakorvosi Rendelőintézet** látja el, amely intézmény 2016 április elsejétől miniszteri döntés értelmében a **Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézethez integrálódott** és annak telephelyeként működik.

Az utóbbi időben többször változott a területi ellátási kötelezettség, sajnálatos módon településünk számára kedvezőtlenül.

Önkormányzatunk - annak ellenére, hogy nem kötelező alapellátási feladat laboratóriumi ellátás - biztosítja a lakosság számára napi szinten a helyben történő mintavételt. Erre a háziorvosi rendelő épületében kialakított kislaborban kerül sor oly módon, hogy egy szakképzett laboratóriumi asszisztens leveszi a vért, begyűjti a vizsgálandó vizeletmintákat, majd elszállítja a monori laboratóriumba.

Az átszervezés következtében a helyi kislabor nyújtotta szolgáltatást átlagosan naponta 30 fő veheti igénybe a korábbi akár 70 fő helyett, ez jelentős mértékű visszaesést jelent a szolgáltatásban, hosszabb a várakozási idő az előjegyzési listán. Mivel azonban a gyermekek és az idős, mozgásukban korlátozott emberek számára az utazás megterhelő és számtalan kellemetlenséggel jár „csupán egy vérvétel miatt”, így nem lehet kérdés, hogy szükség van helyben erre a szolgáltatásra ezért a jövőben is biztosítani szeretnénk a lakosaink számára. Mozgásukban korlátozott személyek számára lehetőség van a házhoz menő vérvételre is, heti egy alkalommal.

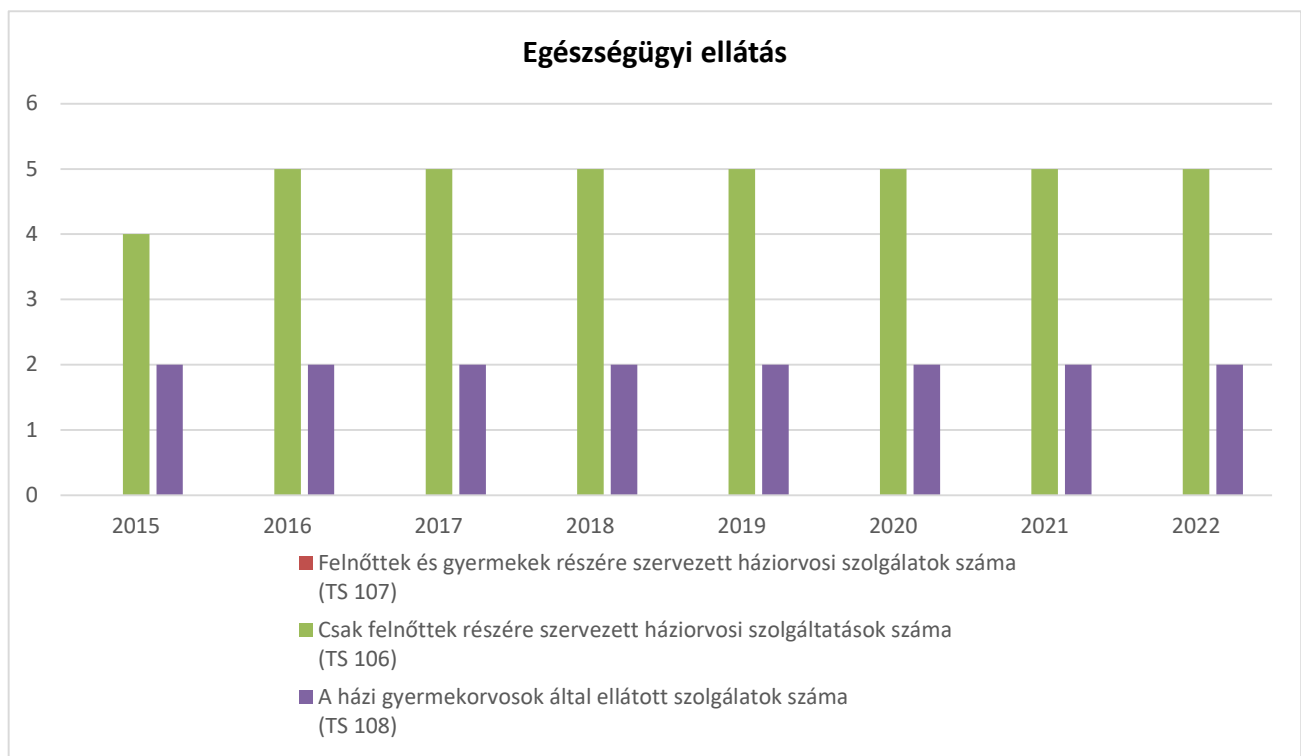
Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvos végzi az önkormányzattal kötött megállapodás alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A településen 3 közforgalmú (a település lakosságát ellátó) gyógyszerár működik, melyek munkaidőn kívül – bár korlátozott időtartamban - felváltva ügyeletet tartanak. Ez azt jelenti, hogy a napi nyitvatartási idejüket a háziorvosok rendelési idejéhez igazítva határozták meg (hétfőtől péntekig 8.00-19.00 óráig) ezen felül szombaton is nyitva tartanak 8.00-13.00 óráig. Ezen nyitvatartási időn túl azonban pihenő és ünnepnapokon rövidített nyitvatartással szolgálják ki a lakosságot, azonban éjszaka nincs gyógyszerellátás a településünkön. (Két szomszédos városban Monoron, illetve Vecsésen működik állandó éjszakai ügyeletes gyógyszerár)

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszer tárák és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	4	2	3	260	n.a.
2016	0	5	2	2	216	n.a.
2017	0	5	2	3	188	39
2018	0	5	2	3	182	44
2019	0	5	2	3	179	19
2020	0	5	2	3	149	18
2021	0	5	2	3	146	22
2022	0	5	2	3	169	19

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Településünk egészségügyi alapellátásának korszerűsítése és a szolgáltatás színvonalának javítása, önkormányzatunk kiemelt feladatai között szerepelt a 2023-as helyzetelemzés alapján.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Legnagyobb értékünk az egészségünk, de sokszor mindezt már csak akkor ismerjük fel, ha bekövetkezett a baj, pedig a megfelelő vizsgálatok rendszeres elvégzésével jelentősen csökkenthető a kockázat. Az országos statisztikai felmérés szerint a hazai felnőtt lakosság 48 %-a nem jár rendszeresen szűrővizsgálatokra.

Ez sajnos településünkre is igaz, pedig városunkban a szűrővizsgálatokat már kisgyermekkorban elkezdik. Ebben a munkában meghatározó szerepe van védőnőinknek, akik biztosítják a gyermekvédelmi ellátás preventív megvalósulását, jelen vannak a legfontosabb életszakaszokban: a gyermekvárás alatt, az újszülött fogadásakor, a családi élet kialakításánál. Fontos szerepük van a nő-, az anya-, a magzat-, a csecsemő-, a gyermek-, az ifjúság- és a családvédelemben.

Feladataik: várandósgondozás, gyermekágyas gondozás, újszülött gondozás hat hetes korig, ezt követően csecsemőgondozás egy éves kor betöltéséig. Egy éves kortól a beiskolázásig kisgyermekgondozást látnak el a védőnők.

A **várandósgondozás** célja a problémamentes terhesség kihordása, egészséges újszülött világra hozatala. Önálló védőnői tanácsadás keretében történik, meghatározott rend szerint, körzetenként külön-külön időpontban, heti egy alkalommal. A védőnői körzethatárok közel azonosak a háziorvosi körzethatárokkal.

A terhesek szakorvosi vizsgálatát a monori szakrendelő nőgyógyászai végzik havonta. (Kivételt képeznek azok a várandós kismamák, akiknek választott orvosuk van, az ő szakorvosi vizsgálatuk a fogadott orvos által történik az illetékes kórházban). Üllő város a budapesti Jáhn Ferenc Kórház szülészetihez tartozik.

Az **újszülött gondozás** keretében az anyát és újszülöttjét a kórházból való távozás után 24-48 órán belül meglátogatja a védőnő és ellátja a családot a szükséges tanácsokkal.

A **csecsemőgondozás** az egészséges fejlődés elősegítése céljából, szintén önálló védőnői tanácsadás keretében történik. Egy éves kortól kezdődik a **kisgyermekgondozás**, amely a beiskolázásig tart.

Védőnőink a preventív munka mellett rendszeresen ellenőrzik a bölcsődés és óvodás gyermekeket, beiskolázás előtt iskolaérettségi felmérést és státuszvizsgálatot végeznek, a gyermekintézményekbe folyamatosan tisztasági vizsgálatot tartanak.

Mindezekon túl, segítséget nyújtanak a családtervezésben és a fogamzásgátlás helyes megválasztásában, kijelenthetjük: jól működő **nővédelmi tanácsadás** keretében. Csakúgy, mint országosan, kiemelt cél városunkban is a nem kívánt terhességek megelőzése, illetve a művi abortuszok számának lecsökkentése.

Az iskolás korosztály szűrővizsgálat az iskolaorvos és az iskolavédőnő végzi, melynek során a testi fejlődés mellett látás-hallás vizsgálatot is végeznek az iskolákban.

A felnőtt háziorvosok betegek körében a jogszabályokban meghatározott rendszeres szűrővizsgálatokat folyamatosan végzik. Ezen túlmenően, vállalták orvosaink, hogy évente két alkalommal - városi rendezvény keretében, előre meghirdetett módon - „rendkívüli” szűrővizsgálatot végeznek a lakosság körében tanácsadással és felvilágosítással, felhívva a figyelmet a betegség-megelőzés fontosságára. Fokozott érdeklődés mellett, nagy sikerrel zajlik ez a program tavasszal a Csülökfesztiválon, valamint ősszel a Sportnapunkon.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ, Óvoda és Központi Rendelő Többcélú Közös Igazgatású Intézmény valamennyi tagóvodája fogadja és fejleszti az SNI-s integrálható gyermekeket. A fejlesztő team ellátja a szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeket.

Településünkön több mint 20 évig működött – különböző szervezeti formában – a nevelési tanácsadó, amely az Üllőn lakó és az itteni gyermekintézményeibe járó gyermekek /3-18 év/ és családtagjaik ellátására fenntartott, ingyenesen igénybe vehető intézmény volt.

Később a nevelési tanácsadó a Humán Szolgáltató Központ tagintézményének részeként működött, azonban a 2013-as évtől az új köznevelési törvény rendelkezése alapján állami fenntartásba került. Megalakultak a Pedagógiai Szakszolgálatok.

A változások következtében megyénként egy pedagógiai szakszolgálati intézmény jött létre, amelynek tagintézményei, járási szinten biztosítják a szolgáltatásaikat, mindaddig, amíg a tanuló a nappali tagozatos középiskolai képzésben vesz részt.

Üllő a Vecsési Járás Pedagógiai Szakszolgálatához tartozik, amelynek ellátási területe: Maglód, Ecsér, Vecsés, Üllő.

A Pedagógiai Szakszolgálat feladatai a következők.

Szakértői Bizottsági tevékenység:

- A harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata
- A beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése.
- A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása.
- A 18 hónapnál fiatalabb, orvosi diagnózissal rendelkező gyermekek esetében a meghatározott szakértői vélemény elkészítése, hogy minél hamarabb korai fejlesztésben részesüljön az arra rászoruló gyermek.
- Amennyiben sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a megyei szakértői bizottság részére, ahol megállapítják, vagy kizárják a sajátos nevelési igényt.

Logopédiai ellátás:

- A harmadik és ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrése. A hároméves kori logopédiai szűrés a nyelvi fejlettségre (receptív és expresszív nyelv), az ötéves kori szűrés elsősorban a beszédartikulációra, illetve az írott nyelvi (írás és olvasás) készségekre irányul.
- Artikulációs zavarok, nyelvi zavarok, megkésett vagy akadályozott beszédfejlődés, orrhangzóság, dadogás, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia diagnózisa és terápiája.

Nevelési Tanácsadás:

- Segítség nyújtása a gyermek családi-, és óvodai neveléséhez, a tanuló iskolai neveléséhez és oktatásához
- Pszichés állapot feltárását célzó vizsgálat végeztetése és szakértői vélemény készítése.
- A prevenció tevékenység keretében, az óvodai nevelésben részesülő, negyedik életévüket betöltött gyermekek körében a tanulási és beilleszkedési nehézségek megelőzése céljából - a szülő előzetes hozzájárulásával - szűrést végezhet.

- Pedagógiai, pszichológiai támogatást, fejlesztést, terápiás gondozást nyújt a gyermeknek, a tanulónak.
- A komplex pszichológiai és gyógypedagógiai ellátás keretében, terápiás ellátást nyújt a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján (BTM-es gyermekek ellátása)
- Pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére.

Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás:

- Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a nevelési-oktatási intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása:

- Korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás.

A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás

- A komplex koragyermekkorai prevenció, tanácsadás és fejlesztés, a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi befogadásának támogatása érdekében. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai tanácsadás, a kognitív, a szociális, a kommunikációs és a nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

Védőnői jelzés alapján egyre nagyobb szükség lenne a kisgyermek számára korai, az óvodáskort megelőző fejlesztésre (Dévény torna). Helyben jelenleg erre nincs lehetőség, a szülőknek a környező településekre kell hordaniuk a gyermeküket.

Az önkormányzat elképzelése, hogy olyan szakembert hozzon a településre, aki rendszeresen helyben tudja fogadni az érintetteket úgy, hogy biztosítjuk a kiszállás és a szükséges helyiség költségét.

A konduktív pedagógiai ellátás

A központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan, vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható.

A Pedagógiai Szakszolgálat igénybevétele ingyenes.

Önkormányzatunk fontosnak tartja a mozgásszervi fejlesztést és rehabilitációt így, önkormányzati forrásból gyógytornász szakember által (vállalkozói szerződéses jogviszonyban) biztosítja a gyógytorna lehetőségét orvosi javaslat alapján az érintett gyermekek számára. A szolgáltatást felnőttek is igénybe vehetik saját költségük terhére. A foglalkozások csoportos tevékenység formájában, tornatermi körülmények biztosításával zajlanak, heti két alkalommal, két turnusban. Jelenleg 22 gyermek és 60 felnőtt (18-80 éves korosztály) veszi igénybe ezt az egészségügyi szolgáltatást. Az évek alatt folyamatosan emelkedett a létszám, kellemes hangulatban telnek a tornaórák és az érezhető eredményessége miatt nagyon hasznosnak értékelik a résztvevők.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat – közbeszerzési eljárás eredményeként – a Prizma Junior Közétkeztetési Zrt-vel kötött szerződést az óvodás és iskolás gyermekek, valamint a szociális étkeztetésben részesülők napközbeni ellátására. A tevékenység ellátása során alapvető követelmény a vonatkozó OÉTI táplálkozás-egészségügyi ajánlás betartása. A szolgáltatás minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat mindig is fontos feladatának tekintette a sport valamennyi társadalmilag hasznos funkciójának (egészségmegőrzés, ifjúság erkölcsi nevelése, személyiségformálás, közösségi együttélés, szórakozás, szórakoztatás) érvényesülését. Ennek érdekében támogatja az ezt szolgáló intézményi fejlesztéseket (pl. óvodai tornaszobák kialakítása), valamint a településen működő sportszervezeteket (Üllői Sport Egyesület., Diáksport Egyesület, Üllői Kézilabda Sportegyesület, Tori Judo Club), amelyek különböző szintű nemzeti bajnokságban szerepelnek.

A települési sportélet fejlődésének nagy lendületet adott, hogy 2007-ben átadásra került a Városi Sportcsarnok, amely alkalmas nemzetközi szintű rendezvények lebonyolítására is rendszeresen helyet ad, valamint 2009-ben a Városi Sporttelep.

2017-ben fedett lett a focipálya körüli lelátó és a fa ülések korszerű, műanyag székekre lettek kicserélve, valamint az áramfogyasztás csökkentése érdekében napelemek kerültek felszerésre. Ezek a korszerűsítések a TAO pályázaton elnyert támogatásból és az önkormányzat által biztosított önrész segítségével valósultak meg.

A Sportcsarnokban szintén TAO pályázat eredményeképpen megújult a küzdőtér burkolata és a világítás korszerűsítése is megtörtént.

2012-ben kialakításra került egy szabadidőpark, majd hamarosan még egy a város másik részén és 2017-ben szabadtéri, fedett kondiparkot vehetett birtokba a fiatal felnőtt lakosság. Mivel igény merült fel a nyugdíjasok részéről, 2018-ban ennek a korosztálynak megfelelő sporteszközöket (elliptikus sétalót, sí-gyaloglót, derékmozgatót, váll ízület-lazító gépet) is felállítottunk a Cigriben lévő szabadidőparkban.

Rendszeresen megrendezzük a városi Sportnapot, melynek keretében sportágválasztást elősegítő egész napos rendezvényen ismerkedhetnek a fiatalok különböző sport kategóriákkal, a meghívott vendégek között olyan közismert, eredményes sportolókkal találkozhatnak a gyerekek, akik példaképül szolgálnak számukra és a velük való személyes találkozás inspirálóan hat a sport iránt. Ehhez az eseményhez kapcsolódva került átadásra az iskolán udvarán egy rekortán focipálya, korábban a Gyöngyvirág téri óvodában fedett ovifoci pálya.

Minden év októberében megnyitja kapuját városunkban a mobil jégpálya, ahol az önkormányzat támogatásával az iskolás gyermekek iskolai tornaóra keretében ingyenesen vehetik igénybe a szolgáltatást.

Településünk minden évben csatlakozik a Kihívás Napi rendezvényekhez, amely megmozgatja a város minden korosztályát. Nagy sikerrel zajlott 2018. tavaszán az első, majd minden évben megrendezett városi futónap. A „Fut az Üllő” elnevezéssel meghirdetett sporteseményen több százán állnak rajthoz. (a különböző távot óvodástól nyolcvan évesig teljesítik). A sikeres rendezvényhez több üllői cég nyújt támogatást, anyagi és tárgyi eszközök felajánlásával.

Úgy gondoljuk a sport segíthet a hátrányos helyzetű csoportok (szegények, romák, nagycsaládosok, fogyatékkal élők) felzárkóztatásában is, hiszen lehetőséget nyújthat a könnyebb társadalmi beilleszkedésre, adottságaik kibontakoztatására és fejlesztésére. A sport révén elsajátíthatók az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek, lehetőség nyílik a kiemelkedésre, az önmegvalósításra, valamint az elért sikerek, örömök pozitívan hathatnak környezetükre is.

2022 és 2023 között településünk négy új parkkal lett gazdagabb, a beruházások során az volt a cél, hogy több korosztály igényei is kielégítésre kerüljenek. Az Erdei Szabadidőparkban a gyermekek számára játékeszközök, a felnőttek és idősebbek számára padok, sütőgető helyek kerültek kialakításra. A Rekreációs Park lehetőséget biztosít a kikapcsolódásra egy kellemes környezetben, minden korosztály számára. A (k)Üllő Kresz Park főleg a gyermekek szórakoztatására készült, de kellemes családi programnak is kiváló. Továbbá megvalósult egy pumpa pálya, mely inkább a serdülő korosztály érdeklődését kelti fel. Emellett mind a négy helyszín ösztönzi a gyermekeket a szabadtéri mozgásra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Üllői Humán Szolgáltató Központ biztosítja az állampolgárok számára a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az intézményben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és egészségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociálmunka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások közé tartozik az idősek nappali ellátása, melyet a társult önkormányzatok által fenntartott Gyömrő és környéke Szociális Szolgáltató Központ nyújtja.

A támogató szolgáltatást az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján a Civil Érték Egyesület (korábban: Üllői Mozgáskorlátozottak Egyesülete) Támogató Szolgálat látja el.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Néhány évvel ezelőtt egyenlő bánásmód követelményének megsértése tárgyában eljárás indult Üllő Város Önkormányzata ellen. Az eljárás során egyezség született a bíróság előtt a Magyar Antidiszkriminációs Közhasznú Alapítvány és Üllő Város Önkormányzata között az Egészségház akadálymentesítése érdekében. Ennek alapján 2011-ben sor került menekülési irányjelző fények telepítésére, kontrasztos ajtószínezésre, szennyfogó szőnyegek elhelyezésére, valamint mobil indukciós hurokerősítő rendszer beszerzésére. 2012-ben kiépítésre kerültek a vakvezető sávok, sor került az orvosi asztalok akadálymentesítésére, amellet Braille-feliratos információs táblarendszer kiépítésére.

További feladatunk volt a bejáratok, belső ajtók, lépcsők akadálymentesítése és akadálymentes WC-k létesítése, sőt az épület emeleti részének akadálymentesítése (belső emeleti rámpa, felvonó, információs táblarendszer, összecsukható menekítő hordszék beszerzése).

Kiemelt feladataink között tartottuk számon az orvosi rendelőnk felújítását. Sikeres pályázat eredményeképpen 2017-ben jelentős korszerűsítést hajtottunk végre melynek kapcsán megújult a teljes tetőszerkezet, az épület egészén modern hő és hangszigetelt nyílászárók cseréje történt meg, kiépítésre került mozgáskorlátozottak részére is megfelelő WC, és külső lift épült, hiszen a tetőtérben működik az egyik fogászati körzetük betegellátása. Terveink szerint, további egészségügyi szolgáltatásokat szeretnénk

itt elhelyezni, ennek előkészületi folynak a szakhatóságok bevonásával.

h) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Tábla:3.6.2.

Népkonyha nem üzemel településünkön.

A pénzbeli és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat. (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek)
Jelentős mutatója az egészségügyi ellátásnak a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségeknek fontos, lényeges szerepe van az életminőség javításában.

Közösségek alatt az emberek olyan összefüggő hálózatait értjük, amelyek a lakóhelyük (település, szomszédság), a napi tevékenységüket legnagyobb mértékben kitöltő elfoglaltságuk (oktatási intézmények), munkájuk (munkahelyük), valamilyen életkori (idősek), demográfiai jellemzőik (nők), esetleg közös problémáikra közös válaszokat kereső (önsegítő csoportok) stb. dimenziók mentén „szerveződnek”.

Városunk nagyon színes képet mutat civil szervezetek területén. Az Önkormányzat folyamatosan támogatja e szervezeteket (anyagi támogatás, helyiség biztosítása stb.), ilyen irányú igény esetén képviselteti magát programjaikon, rendezvényeiken, figyelembe veszi véleményüket az őket érintő önkormányzati döntéshozatal során, képviselőik részt vesznek közvetlenül is az önkormányzat munkájában (pl. külsős bizottsági tagként), aktív szerepvállalásukra az önkormányzat számíthat a különböző települési rendezvényeken.

A településen működő fontosabb civil szervezetek és alapítványok:

Üllői Általános Ipartestület
Civil Érték Egyesület
„Szemünk Fénye” Nagycsaládosok Üllői Egyesülete
Üllői Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Üllői Nyugdíjas Egyesület
Napsugár Nyugdíjas Egyesület
Őszirozsa Nyugdíjas Klub (nem bejegyzett civil szervezet)
Magyar Vöröskereszt Pest Vármegyei Szervezete – Üllői Alapszervezet
Merczel Erzsébet Alapítvány – Üllői Mecénás Művészeti Klub
Üllő Polgárőr Egyesület
Mirabell Táncgyűlés
Üllő-Kenderes Hagyományőrző Egyesület
Üllő Vezér Hagyományőrző Egyesület
Üllői Kézilabda Sportegyesület
Üllői Diák-Sportegyesület
Üllői Sportegyesület
MESE Mindenki Egyért Sportegyesület

Üllői Lövész Klub
Tori Judo Club
Farkas Gyula Tradíció Egyesület
Üllő Te Vagy Egyesület
Zöld Zebra Allat – és Természetvédő Egyesület
Táncsziget és Rúd Akadémia Sportegyesület
Üllői Gyermekéért Alapítvány
Üllői Mentőangyalok Alapítvány
Üllő Közrendjéért, Közbiztonságáért Közalapítvány
Üllő Jégsport Alapítvány

Az önkormányzatnak kiemelten értékes a civil szervezetek munkája, mivel a benne résztvevő emberek kedvtelésből segítenek, tesznek hasznosat szűkebb környezetüknek.

Minden évben különös hangsúlyt fektet önkormányzatunk a helyi közösséget megmozgató, összekovácsló rendezvények szervezésére. Ennek lehetőségei jelentős mértékben növekedtek, amikor 2013-ban átadásra került a megújult városközpont részeként a Közösségi Központ - mai nevén: **Üllői Közösségi Színtér**. Öt év távlatából elmondhatjuk, hogy ez a színtér is nagyon jól funkcionál, az évek során kialakult működési gyakorlat révén az alábbiak szerint járult hozzá a lakosok számára a tartalmas együttlét, művelődés és szórakozás helyi lehetőségének biztosításához.

A fiatalok számára az egyébként mindenkinek szóló kulturális és szórakoztató programok mellett

- a Zenés Nyári Esték egész nyáron zajló szabadtéri ingyenes koncertsorozat
- évenként Utcazenész találkozó (üllői és környékbeli előadók, együttesek részvételével)
- az Iskolai Közösségi Szolgálat teljesítésére lehetőség biztosítása közművelődési rendezvények lebonyolításában való közreműködéssel.

A kisgyermekes anyák számára

- alkalmanként babaszínházi előadások,
- heti rendszerességgel ringató baba-mama foglalkozások,
- bábos mesekuckó,
- valamint a baba-mama klub összejövetelei, amelyek lehetőséget teremtenek közös játékos kikapcsolódásra, praktikus ismeretszerzésre, hasznos és a további esélyek növeléséhez szükséges információk cseréjére.

Felnőttek, idősek számára

- jóga foglalkozás hozzájárul a stressz mentes élethez, a test és a lélek egészségének, harmóniájának megőrzéséhez,
- gerinctorna, amely egészségmegőrzéssel segíti a mindennapi élet és munkában maradás esélyeit,
- gyógytorna az idősebbek, a betegséggel küzdők egészségének óvásához, rehabilitációjuk elősegítéséhez
- „Annamánia” örömtánc

Fogyatékkal élők számára

- együttműködés a Civil Érték Egyesülettel reprezentatív programjaik lebonyolításában,
- a Szeretetgombóc Klub kézműves alkotásaiból kiállítás rendezése.

Az Üllői Közösségi Színtér az eddig kialakult, bevált gyakorlat alapján a jövőben is folytatja a Helyi Esélyegyenlőségi Program feladatainak ellátását, nyitott az új ötletek lehetőség szerinti megvalósítására.

Továbbra is működő és kedvelt közösségi színtér a **Kiss Sándor Művelődési Ház** mely intézmény a Helyi Esélyegyenlőségi Program” ellátásához az alábbiak szerint járul hozzá:

Fiatalok számára:

Táncsoportok működtetése:

- modern tánc csoport
- néptánc csoport

Tehetség gondozás:

- gerART Stúdió(festő szakkör)
- Fotóklub (összejövetelek, előadások, kiállítások)

Idősek számára:

Mindhárom nyugdíjasklub foglalkozásaihoz ingyenesen biztosítják a helyszínt, segítik báljaik, rendezvényeik sikeres lebonyolítását.

Vallási felekezetek számára:

- Együttműködnek a Hetednapi Adventista Egyházzal (filmvetítések, találkozók)
- Részt vállalnak a Baptista Szeretetszolgálat karitatív tevékenységéből.

Fogyatékkal élők számára:

- Hosszú távú terveik közt szerepel, fogyatékkal élő, érettségizett, részmunkaidős alkalmazása.
- A Vöröskereszttel közösen, évente 4 véréradást bonyolítanak le.
- Együttműködnek a Civil Érték Egyesülettel.

Nemzetiségek számára:

- Együttműködési megállapodást kötöttünk a *Roma Nemzetiségi Önkormányzattal*. Segítik rendezvényeiket (Ki mit tud? Roma Kulturális Nap, Mikulás, Roma Holokauszt Emléknapja, fotókiállítások, kézműves foglalkozások. Közösen rendezzük a Magyar Kultúra Napját.
- Felvették a kapcsolatot *határon túl élő fiatalokkal*. Lehetőséget teremtenek számukra az anyaország jobb megismeréséhez. Részt vesznek vendéglátásukban, programjaik szervezésében a Kenderes Hagyományörző Egyesület, illetve az Árpád Fejedelem Általános Iskolával közösen. (táncházak, előadások, kirándulások...)

Nehéz anyagi körülmények között élők számára:

- Jótékonyági rendezvények adománygyűjtés céljából (bálok, előadóestek)
- Ruha-, és élelmiszergyűjtés, valamint osztás, a Roma Önkormányzattal, a helyi Vöröskereszttel, illetve a Baptista Szeretetszolgálattal együttműködve.
- Könyvek, folyóiratok gyűjtése, közkinccsé tétele
- A szociálisan rászoruló gyermekek rendezvényeinket ingyenesen látogathatják. (Zenés Néprajzi Barangolás, Gyermekszínházi-, és bábelőadások, koncertek)
- Jézuska járat

VARGHA GYULA VÁROSI KÖNYVTÁR

A könyvtárunk a település közösségi életének egyik fontos színtere, amely kiemelkedő fontosságúnak tartja az esélyegyenlőség, az egyenlő esélyek biztosítását.

Néhány évvel ezelőtt könyvtárunk új utak keresésével kezdte átformálni szolgáltatási arcukat, egy korszerűbb, a könyvtárak erőteljesen átalakuló funkcióinak jobban megfelelő könyvtári működés

felé. Mindezt nem elsősorban a különböző nemzetközi egyezmények és irányelvek miatt érezték fontosnak, hanem saját látogatói körük és tágabb működési területük lakóinak igényei indítottak el ezen az úton. Szeretnének többet adni a hozzájuk fordulóknak, és szeretnének könnyebben elérhetővé és gazdagabbá tenni szolgáltatásaikat. Még nagyon az elején járnak, de látjuk, hogy a cél megvalósítható, az irány pedig helyes.

Ennek érdekében évek óta szőnyegmentes, sima közlekedési felületet biztosítanak látogatóinknak, hogy ezzel is segítsék, a bottal, kerekesszékekkel közlekedőket és a gyengén látókat egyaránt. Az eligazító táblák megnövelt számával, és a szép új, könnyen elérhető polcrendszerrel is a könnyebb tájékozódást támogatták, valamint a keskenyebb polcok most már azt is lehetővé teszik, hogy akár babakocsival vagy kerekesszékekkel is megközelíthető az épületen belül a mozgáskorlátozottak számára kialakított mosdó, amelyben egy falra szerelt pelenkázó is helyet kapott. Az épület akadálymentes megközelítési lehetősége már évekkal ezelőtt kialakításra került.

Öregbetűs könyvállományukat rendszeresen bővítik, valamint a hangoskönyvek iránt megnövekedett kereslet is állomány bővítésre sarkallta őket.

A partnerközpontú működés érdekében folyamatosan lehetőségük van az olvasóknak igényeik megfogalmazására, amelyek alapján igyekeznek kibővíteni szolgáltatásaikat. Ennek eredményeként hetente 1-2 alkalommal helyet biztosítanak olyan egyedülálló lakosoknak, akik szeretnek kártyázni, hogy náluk összejöhessenek játszani.

A városban működő Civil Érték Egyesülettel közösen, - akik a fogyatékkal élők támogatására és számukra munkahelyek teremtésére jöttek létre – a Helytörténeti Gyűjteményben biztosítanak helyet közös együttlétre, ahol mentálhigiénés szakemberek segítik a különböző mértékű értelmi fogyatékos emberek foglalkoztatását.

A könyvtárban található számítógépeken segítik az érdeklődők digitális írás-olvasás fejlesztését, számítógép-használatot. Partnerségben működünk olvasóinkkal, irodai szolgáltatásainkkal segítik őket hivatali, egészségügyi, oktatási ügyeik intézésében.

Jó kapcsolatot ápolunk az általános iskolával, ahonnan rendszeresen érkeznek hozzánk gyermekcsoportok az ún. speciális osztályokból is. Játékos foglalkozások keretében ismertetik meg őket a könyvtárhasználattal. Könyvajánlókat állítanak össze, az egyszerűbb nyelvezetű, számukra is könnyen érthető olvasmányokból.

A kiállítóteremben évente több alkalommal szerveznek különféle képzőművészeti kiállítást, amelyek alkalmával lehetőséget biztosítanak művészet-terapeuta általi tárlatvezetésre, foglalkozásra. Ezekre az alkalmakra óvodás, iskolás, ép és fogyatékos gyermekek egyaránt meg szokták hívni, közelebb hozva egymáshoz az ép és a sérült gyerekeket, hogy a jövőben érzékenyebbek, toleránsabbak legyenek az életben. Az utóbbi években több alkalommal állítottak ki náluk a Down Alapítvány valamint a Szeretetgombóc klub fogyatékkal élő tagjai.

A könyvtárnak e szociális funkciója lehetővé teszi a fogyatékkal élők integrálódását, a könyvtár a legmegfelelőbb hely arra, hogy a társadalomba való beilleszkedésüket segítse.

A könyvtártól távolabb élők könyvhöz jutását a város hét pontján kihelyezett könyves házikókkal ún. Olvas-Lak-kal segítik, amelyek könyvekkel való feltöltését folyamatosan felügyeljük. A könyvek ezekből a házikókból ingyenesen vihetők el.

Fontos számukra, hogy a városban, és környékén élő minden ember számára egyenlő módon tegyék lehetővé az információhoz és tudáshoz való hozzáférést. Legújabb szolgáltatásuknak, a Tündérpostának köszönhetően, már arra is lehetőség van, hogy a nyitvatartástól függetlenül, anap bármely szakában kölcsönözzenek a beiratkozott olvasók. A könyvkölcsönző automata éjjel-nappal elérhető.

Könyvtár-látogatottsági adatok az elmúlt 10 évben

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018	2019	2020	2021	2022
Látogatók száma	10003	11129	10348	8553	5747	4752	8289	5001	7123	7668

Forrás: saját adatok

A mutatószámok értékelése során fontos megjegyezni, hogy ezek a statisztikai adatok azt a helyzetet tükrözik, hogy egyre több olvasó él a könyvtári szolgáltatások online elérhetőségének lehetőségével, így a személyes megjelenés némiképp csökkent a pandémia alatt. Azóta azonban újból egyre többen keresik fel könyvtárunkat személyesen is.

Az alábbiakban kiemelünk néhány olyan civil szervezetet, amelyek aktív tevékenységükkel nagyban hozzájárulnak helyi esélyegyenlőségi céljaink megvalósításához:

Üllő-Kenderes Hagyományőrző Egyesület

2007-ben alakult a táncsoport, ami 4 éve Üllő-Kenderes Hagyományőrző Egyesületként működik. A kezdetekhez képest a táncosok száma minden évben emelkedett, kezdetben 24 fő - ma 55 fő. Örömteli, hogy az eredeti célkitűzésüknek megfelelően sikerült a népművészet széleskörben való terjesztése és megszerettetése városunkban, erre méltán büszke az egyesület vezetője Majorosi Marianna Kossuth-díjas énekes, táncművész, pedagógus, a Csík zenekar tagja.

Az egyesület szervezésében, önkormányzati támogatással két évente megrendezésre kerül a Mihály napi sokadalom, Mariannának köszönhetően a városi óvodákban több mint 100 gyermek vehet részt rendszeres néptánc oktatásban, évente 2-4 alkalommal élő zenés néprajzi műsort szolgáltatnak és szinte minden városi rendezvényünkön fellépnek az egyesület tagjai, kicsik és nagyok. Minden nyáron 3-5 napos tánc tábor szerveznek, nagy sikerrel. 2020 végén vették birtokba új székhelyüket, az önkormányzat tulajdonát képező, Gyöngyvirág téri faházat, amely további lehetőségeket nyújt az egyesület számára.

Üllő Vezér Hagyományőrző Egyesület

Az ÜVHE alapítói a 2009-ben megalakult üllői Magyarok Szövetségéből hozták létre az egyesületet 2012-ben. Az egyesület egyik legnagyobb szabású rendezvénye az Üllő Vezér Nap, bekerült az üllői értéktárba. 2018-ban már a X. Üllő Vezér Napot szervezték Üllő Város Önkormányzata és Oktatási és Sport Bizottsága hathatós támogatásával. Wass Albert 25 órás felolvasóval öregbítik Üllő hírnevét, amikor a települések felsorolásakor Erdélytől Los Angelesig elhangzik Üllő település neve. Rendszeresen részt vesznek a városi megemlékezéseken: március 15, Trianoni megemlékezés, október 23. A kevésbé népszerű ünnepeket, megemlékezéseket is felvállalják, mint pl. a

Kommunizmus Áldozatainak Napja

Hősök napja

Október 6-a, megemlékezés az aradi vértanúkról

November 4-e, megemlékezés az 56-os forradalom leveréséről.

2010-ben Péterivel összefogva márványtáblát avattak a Trianoni béke diktátumra emlékezve. Jelentős segítségükkel készült el az üllői trianoni emlékmű. Nevükhöz fűződik a város végi rovás táblák ötlete és megvalósítása. Különleges előadásokat szerveztek: Pozsonyi csata, Pilis titkai, Magyarország története. Neves előadók fordultak meg Üllőn meghívásukra, mint: Papp Lajos, Szántai Lajos, Váry István, Szőke István Attila, Herceg Ferenc, Bíró András Zsolt, Négyes Lajos alezredes, Kolozsvári Grandpierre Attila, Vitéz Koós Ottó. Olyan filmek vetítését szervezték meg Üllőn, amiket csak ritka alkalmakkor lehet megtekinteni valahol az országban. Pl. Lovas íjász, Álom Hava. Koncerteket szerveznek az Üllő Vezér Napok keretében: Szkítia, Pannonikum, Dévai Nagy Kamilla, Regélő Fehér Táltos Dobkör, Egység zenekar, Semes-Bogya Eszter, Hangos Banda, Magyarock. Pályázat keretében szervezték meg a délvidéki Csalogató néptánc csoport

Üllőre való utazását, fellépését. Kiállításokat szerveznek: Kertai Zsolt képei, Számon-tartva kiállítás, Honfoglalás életképek (Gábor Szabó L) és Jezsó Ákos könyv bemutató. Egyéb rendezvények: X. századi harci bemutató nehéz fegyverzetben. Részt vettek Üllő életfája előkészítésében és faragásában, valamint a felállításkor megszervezték a megemlékezést. Országos rendezvényt szerveznek: Megemlékezés és Tiszteletadás a Pozsonyi Csata Hőseinek a budapesti Hősök Terén. Országos rendezvényeken képviselték Üllőt: Magyarok Országos Gyűlése, Kurultáj, Ősök Napja. Üllő Város Önkormányzata segítségével létre hozták a népi gyerekjátszó parkot, mellyel megjelennek a városi rendezvényeken: máj. 1. és aug. 20. Segítik a városi intézményeket pl: az iskolában Árpád Napokon és a nyári táborban íjásztatás, óvodában népi játszó, hittan táborban népi játszó. Megjelentek több budapesti illetve gyáli óvodában, iskolában. Segítik más egyesület rendezvényét: pl. Üllő Kenderes Hagyományörző Egyesület Mihály napi vásár rendezvénye és nagycsaládosok máj 1.-i rendezvénye

Részt vesznek a szomszéd települések rendezvényein: Péteri Bor Napok, Gombai Lovas Áldás, Gyömrői lecsófeszt, Wass Albert emléktábla avatás Pécelen, Nyáregyházi falunap, Kosd Önfenntartó Falvak Találkozója, Nyárlőrinc falu napok, Úri falu napok, Vecsési Káposzta feszt, Ceglédberceli családi nap

Tétény Vezér Napján Nagytétényben már több alkalommal segítették a rendezvényt, többek között a nagyszínpadon fő műsorként bemutatták a történelmi élőlépüket.

2013 óta házigazdája az egyik adventi gyertya meggyújtásának, aktív közreműködője a Mindenki Karácsonyának, a Költészet Napjának.

Túrákat szerveznek szakértő vezetővel: szakrális kirándulások, forrástisztítás a Pilisben, Nimród Zarándoklat.

2016-ban Üllő Város Önkormányzata használatukra bocsátotta a régi sport öltöző épületét, melyet belülről felújítottak és kisebb rendezvényközponttá, közösségi házzá alakítottak. Ma már a Turul Ház elnevezés közismert Üllőn.

Emlékoszlopot avatnak 2018.06.30-án a X. Üllő Vezér Nap alkalmából a Sport téren, melyet a neves faragó Semes-Bogya Eszter készít, melyhez megkapták Üllő Város Önkormányzata hathatós támogatását, segítségét.

2019-ben színre vitték a Fehér ló fia szakrális népmesénket, amit számos helyen bemutattak. Az egyesület elnöke Ország László, elnök helyettese Csengődi Csaba, titkára Zentai István. Jelenleg 17 fő hivatalos tagja van, 8 aktív segítő tag és 13 tiszteletbeli tag, kik munkájukkal jelentős mértékben hozzájárultak a fenti eredmények eléréséhez.

Üllő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2018-ban PRO URBE kitüntető cím adományozásával fejezte ki köszönetét az egyesületnek településünkön végzett közösségi munkájukért, hagyományörző tevékenységükért.

Szemünk Fénye Nagycsaládosok Üllői Egyesülete

A Szemünk Fénye Nagycsaládosok Üllői Egyesülete 1995. októberében alakult, a 23 éves közösség kb. 100 tagcsaláddal működik. Céljuk és küldetésük, hogy segítsék a gyermekeket nevelő családokat és támogassák azokat, akik nehéz szociális helyzetbe kerülnek.

Tagjai a Nagycsaládosok Országos Egyesületének és ezen belül a Közép-Magyarországi Régiójának, aminek Monor a központja. A családok ezáltal kedvezményekben részesülhetnek, országos rendezvényeken, családi napokon vehetnek részt. A helyi egyesület év közben is igyekszik lehetőségeihez mérten kirándulásokat, kézműves foglalkozásokat, napközis táborokat, Farsangot szervezni, kedvezményes Mikulás csomagot biztosítani. Évtizedes hagyomány, hogy az Önkormányzattal közösen rendezik meg a Majálist, a Mikulás ünnepséget, valamint a karácsonyi ünnephez kapcsolódóan a Mézeskalács Fesztivált. Sűrű rendszerességgel – akár hetente – osztanak adományt a településünkön élő családoknak és rászorulóknak.

Nagyon jó kapcsolatot ápolnak a civil szervezetekkel szorosan együttműködve a városi rendezvényeken.

Tagjaik sorába a nagycsaládosokon kívül is bárkit szívesen fogad az egyesület minimális éves tagdíj ellenében akár nyugdíjasként is.

Szeretnénk, ha a fiataloknak lenne egy hely, ahol összegyűlhetnének közös programokra.

Civil Érték Egyesület

A Civil Érték Egyesület fő célja a fogyatékos, elsősorban mozgásfogyatékos személyek egyéni és társadalmi helyzetének segítése. E cél elérése érdekében igen kiterjedt egyéni és közösségi érdekképviselési tevékenységet folytatnak, speciális segítségnyújtási, szolgáltatási tevékenységet végeznek fogyatékos személyek szociális alapellátásában, az információhoz való hozzáférés, a fejlett infrastruktúra használatában és foglalkoztatási rehabilitációs kérdésekben. Céljaik és kialakítandó szolgáltatásaik meghatározásakor az alábbi szükségleteket, igényeket veszik figyelembe:

- A fogyatékossgal élők, megváltozott munkaképességűek, valamint tartósan egészségkárosodott emberek érdekeinek védelme és képviselése.
- Speciális, a fogyatékossgal élőköt és tartós egészségkárosodott embereket érintő információk nyújtása, tanácsadás, ügyintézés segítése.
- A mindennapi életvitelt megkönnyítő, a közszolgáltatások elérhetőségét biztosító segítő szolgálat.
- A halmozottan hátrányos helyzetű lakosok számára információszolgáltatás az állami támogatási lehetőségekről, segélyekről.
- Az egészségi állapotot javító, illetve megőrző gyógytorna foglalkozások.
- A foglalkoztatottak számának növelése, a munkaerő-piactól távol lévő inaktív, 45 év feletti és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztathatóságának javítása.
- A munkába járást akadályozó tömegközlekedési problémák megoldásának segítése, saját szállító szolgálat kialakításával.

Üllői Mecénás Művészeti Klub

Az Üllői Mecénás Művészeti Klub 2005 március 25-én alakult 13 taggal, akik között képzőművészek, irodalmárok, kézművesek voltak. A klub létrehozásának célja elsősorban az volt, hogy a helyi hagyományos művelődési szinterek (könyvtár, művelődési ház, zeneiskola) mellett más keretek között is bemutatathatóak legyenek különböző művészeti tevékenységek, egyben lehetőséget adva a tehetségek kibontakoztatásának.

Népszerűek és látogatottak szakköreik: kézműves és foltvarró szakkör, művészeti és festő szakkör és gondoskodnak az utánpótlásról is, hiszen az óvodás és iskolás gyermekek foglalkoztatását felvállalva bevonják őket az alkotó tevékenységbe. Számos kiállításukon csodálhatta a közönség a festményeiket, gobelinjeiket, festett üveg tárgyaikat, valamint a Megyeházáról készített méretarányos makettet, amelyet 2017-ben kiállították a Pest Megyei Önkormányzat épületében is. Kiállításaiknak legtöbbször a Vargha Gyula Városi Könyvtár ad otthont, 2015 márciusában a klub 10 éves jubileuma alkalmával a könyvtár kiállítóterme felvette a klub alapítójának nevét, ettől kezdve Merczel Erzsébet kiállítóterem. Művészeti és tehetséggondozó tevékenységük mellett hagyományosan minden év augusztus 20-i városi ünnep alkalmával vendégül látják a településen élő nyugdíjasokat, a karácsonyi városi rendezvényen forralt borral, illatos teával és zsíros kenyérral várják a városközpontba látogatókat.

Több mint egy évtized elteltével is fáradhatatlanul elkötelezettek a művészetet kedvelők összefogásában, igyekeznek minél szélesebb körben bemutatni kulturális értékeiket, ezáltal

népszerűsítve tevékenységüket. Üllő Város Önkormányzata 2013-ban Pro Urbe díjjal tüntette ki az Üllői Mecénás Művészeti Klub szervezetét, ezáltal is elismerve a településen végzett sokrétű,

MESE Mindenki Egyért Sportegyesület

Az Egyesület 2015. őszén alakult azzal a szándékkal, hogy egy szép magyar hagyományörző sportot - az íjászatot - jótékonyssággal összekötve, beteg vagy sérült gyermekek életét támogassák jótékonyági íjászversenyek bevételével. A versenyeken befolyt teljes bevételt átadják a *kiválasztott* gyermek megsegítésére.

A MESE „apukája” Soós László, aki mellé csatlakozott néhány hasonlóan segíteni akaró jóbarát, hogy munkájukkal hozzájáruljanak az Egyesület nemes céljához.

A MESE-versenyek szervezési és egyéb kapcsolódó költségeit a tagok és az esetleges támogatók állják, a nevezési díjból befolyt összeg és a további felajánlott összegek a helyszínen átadásra kerülnek.

Hisznek abban, hogy az íjászat és a jótékonyosság összekapcsolása példamutató mások számára és sok segíteni akaró íjász tiszteli meg részvételével az általuk szervezett versenyeket.

Az Egyesület az elmúlt időszakban **7 alkalommal rendezett jótékonyági versenyt, ezzel 7 beteg gyermek kezeléséhez, gyógyulásához nyújtottak anyagi támogatást.** Versenyeik nagyrésze Üllőn, a Dóra-majorban került megrendezésre, elsősorban üllői gyermekek közül került kiválasztásra a kedvezményezett. Az aktuálisan támogatandó személyt illetően sürgősség és a rászorultság alapján hoznak döntést.

A szervezet a jótékonyági versenyek szervezésén kívül az íjászat iránt érdeklődőknek nyújt lehetőséget a heti rendszerességgel tartott edzéseken, melyeken két íjászként segítésével sajátíthatják el a versenyeken való eredményes részvételhez szükséges tudást.

Rengeteg dobogós helyezéssel büszkélkedhet a csapat, mind hazai, mind nemzetközi versenyen. Országos bajnokságokon, Európa bajnokságokon és Világbajnokságokon is nagyon sok szép helyezést sikerült már begyűjteniük.

Célkitűzéseik között szerepel, hogy minél több tehetséges fiatallal megismertessék és megszeretessék ezt a sportot és a jótékonyági versenyek szervezésével a hasznosat a kellemessel ötvözve folytathassák a karitatív tevékenységüket. Mindemellett, azáltal, hogy betekintést nyernek a beteg gyermekek és az őket nevelő családok életébe és őket felkarolva a sport segítségével felhívják a figyelmet a speciálisan nehéz helyzetben lévő családokra, nagyban hozzájárulnak az önzetlen segítségnyújtás iránti szemlélet kialakításához.

Üllői katolikus karitászcsoport

Öt éve alakult helyi csoport az országos Karitászhoz csatlakozva, önkénteseinek száma megközelítőleg húsz fő.

Munkájuk sok nagyszerű eredményt teremt. Az évek óta megrendezésre kerülő Karitászbálok bevételéből és a tartós élelmiszergyűjtéseink eredményeképpen az üllői rászoruló családok közt az adventi és a nagybőjti időszakban (30-50 db) csomagot osztanak szét rendszeresen. Munkájukkal és hitükkel általuk áldásban részesülnek azok a testvéreik, akik rászorulnak a támogatásra, a felebaráti szeretet konkrét megmutatkozására.

Az egyházmegyei karitászszerű segítségével olyan gyerekeket tudnak minden nyáron táborba küldeni Drégelypalánkra, akiknek más nyaralási lehetőségük nincs. Hátrányos helyzetű családok részesülnek minden évben a pelenka programban (720db pelenka/család). Az iskolakezdetkor rendszeresen támogatnak négy-öt gyermekes családot. Már több alkalommal segítségükkel vettek részt családok az Erzsébet táborban. Tűzifát biztosítottak rászorulóknak a téli hidegekben.

Üllői Református Egyházközség

Az üllői gyülekezet sokrétű kicsiny közössége törekszik egymás épülésére lenni és másokat is önmaga és Isten megismerésére elszíteni. Ezen célok megvalósítása érdekében próbálnak

különböző módokat, lehetőségeket, alkalmakat találni, hogy minél több embert elérhessenek, akik megtalálják helyüket a világban. Vannak heti, havi és alkalmi összejöveteleik gyermekek és felnőttek részére. A kapcsolati formák mind szélesebb körét igyekeznek igénybe venni, ezáltal is segítve a hozzájuk fordulókat.

A református gyülekezet életét, mindennapjait, sokszínűségét mutatják be a teljesség igénye nélkül az alábbi programok, alkalmak és egyéb lehetőségek:

Vasárnaponként a felnőtt *istentisztelettel* egy időben *gyermek-istentiszteletet* tartanak a gyülekezeti teremben, az igazán kicsik pedig ez idő alatt *játékos foglalkozásokon* vehetnek részt. A hetenkénti *bibliaórán* a Szentírás tanulmányozása a fő cél, az ismeretek mélyítése, az esetleges igével kapcsolatos félreértések tisztázására van lehetőség fiatalok és idősek körében egyaránt.

Havonta összegyűlnek az egy-egy témáért külön imádkozók az *imaórán*, valamint a céltudatos életet élni szándékozók a *T-csoport* alkalmain, és gondolva az édesanyákra és babákra is létrejött a *babamama kör*.

Természetesen rendszeres *hitoktatás* folyik az óvodákban és az általános iskolában, továbbá a *konfirmációt* megelőzően egy 2 éves *előkészítő képzés*, amely a tizenévesek életében egy komoly mérföldkő. Kis létszámú, ám annál lelkesebb *énekkar* időszakos jelleggel működik, akiknek szolgálatában az ünnepi alkalmakon gyönyörködhetnek a jelen lévők.

A közösségben a gyermekek is végeznek szolgálatot, számot adnak előmenetelükről, játszanak, és egyre több alkalommal megörvendeztetik a gyülekezetet a *farsang*, a *hittanzáró istentisztelet*, a *tanévkezdő családi délután*, az *adventi családi délután*, a *betlehemezés* és a *karácsonyi gyermekműsor* alkalmával.

Nyaranta a gyülekezet apraja-nagyja *családi táborozáson* vesz részt, minden évben más helyszínen egy-egy kiválasztott témakört mélyebben megismerve. Az alkalmankénti *kerékpártúrák* és *kirándulások*, *egyházmegyei főzőverseny* és *sportnap* is lehetőséget ad a körülöttük élőkkel való megismerésre, kapcsolatépítésre, beszélgetésre.

A Magyar Református Szeretetszolgálattal együttműködve évente bekapcsolódik a gyülekezet a *Szeretethíd* programba, amely az 1-2 napi önkéntes segítségnyújtást foglalja magába. továbbá a 72 óra kompromisszumok nélkül 3 nap önkéntes munka és az egy doboznyi szeret ételkészítéssel járó akció szintén egy újabb lehetőség az önzetlen segítségnyújtásra. Ökumenikusság jegyében nagyon szép együttlétekre kerül sor az evangélikus és katolikus hívekkel együtt az *ökumenikus imahét*, a *női világ imanap* alkalmakon.

A tagok kreativitásáról és tehetségéről tesznek bizonyosságot a *koncert-sorozatok*, évente megjelenő *Oltalom* c. újságjuk, *kiállításai* /Bibliakiállítás, Családháló.pont – Babasarok pályázaton való részvételek; Angyalok a gyerekek szemével – gyermekrajz pályázat/, *kiadványaik* /katicabogár mese/. A közfoglalkoztatási programba való bekapcsolódással több személynek is sikerült segítséget nyújtani, s néhány hónap után volt, aki elhelyezkedett az elsődleges munkaerő piacon, másnak sikerült az itt eltöltött munkaidő után nyugdíjba vonulni.

A másik emberrel való kapcsolat kiépítése és fenntartása érdekében szinte minden kínálózó alkalmat megragadnak, amely akár egy magnókazetta segítségével, e-mail-en, IWIW-en, Facebook-on, a Williams tv – Üzenet c. műsorán, egy ruhavásár alkalmával, egy filmvetítéssel, egy adventi könyvvásáron keresztül is létrejöhet.

A gyülekezetnek van egy alapítványa, a *Megújulás Alapítvány*, amelynek célja az ifjúság és a gyülekezet hitéletének a támogatása. Támogatja a gyülekezet gyermek és ifjúsági programjait, amely főként a tanításban, a gyülekezeti és mozgalmi életben nyilvánul meg. Lehetőségeinek kihasználásával biztosítani kívánja a Szentírás alapuló kultúra, és ismeret terjesztését és oktatását, a keresztyén erkölcsre való nevelést.

Jó kapcsolatot ápolnak az iskolával, óvodákkal, a katolikus és evangélikus egyházközségekkel és Hivatalunkkal egyaránt.

Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Az MRSZ Alapítvány a Magyar Református Egyház 12 éves "gyermeké". A Szeretetszolgálat egy református háttérű, keresztény alapértékekre épülő, segélyezéssel és fejlesztéssel foglalkozó segélyszervezet. Meggyőződésük szerint az emberi élet képviseli a világon a legnagyobb értéket, humanitárius eszközeivel fajra, nemre, vallásra, politikai hovatartozásra való tekintet nélkül segít. Üllő városa és az MRSZ a helyi reformátusságon keresztül került kapcsolatba az elmúlt évben.

Azóta több rendezvényen és jótékonyági akción volt lehetősége a nagyközönségnek az MRSZ adományaival találkozni: 2017-ben a városi karácsonyi ünnepség keretében nagy értékű Béres-csepp adománnyal támogatták a rászoruló üllői családokat, 2018-ban a Mihály-napi sokadalom rendezvény keretében a református templomkertben felállított hatalmas ugrálóvárral kedveskedtek a gyerekeknek.

Több család élvezhette jótékony támogatásukat tartós ételmisszer- és iskolakezdést megelőző tanszeradományokkal. Ezen túlmenően gyógyászati segédeszköz-csomagot, mozgást segítő eszközöket biztosítanak az üllői közösség számára a Humán Szolgáltató Központ közreműködésével.

Nyugdíjas szervezetek

A településen három nyugdíjas szervezet működik – két egyesületi és egy klub formában, összesen mintegy 300 fő tagsággal, fiatal nyugdíjastól a székporúig.

Önkormányzatunk anyagi támogatást nyújt programjaik megvalósításához, hiszen évente több alkalommal szerveznek kirándulást, gyógyfürdő látogatást és rendszeres összejöveteleket, táncos rendezvényeket, nótaesteket. Nyugdíjas kórusuk rendszeres fellépője városi rendezvényeinknek.

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	1	18100	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Jó kapcsolatot ápolunk a helyi RNÖ-vel, etnikai konfliktusra nem volt példa településünkön.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

- fásítás és virágosítás,
- adománygyűjtés súlyos beteg gyermekek külföldi gyógyíttatásához,
- Szeretetgombóc Klub kialakítása és működtetéséhez való jelentős önkormányzati anyagi hozzájárulás,
- Jézuskajarat
- Mindenki karácsonya

- ingyenes ételosztás
- tartós élelmiszercsomag
- ingyenes tűzifa biztosítása
- bölcsőde, óvoda, gyermekorvosi rendelő várótermének társadalmi munkában való szépítése (faldekorálás, padfestés)
- önkéntes szemétszedési akciók
- jótékonyági bálók (sport, óvodák, iskola, Szeretetgombóc Klub)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiséghez tartozó lakosság száma a népszámlálási adatok szerint 190 fő, ami azt jelenti, hogy a település lakosságának 1,6 %-a vallja magát roma származásúnak.

A roma lakosságra megállapíthatjuk, hogy kifejezetten alacsony a foglalkoztatásuk. Többségük csak általános iskolát végzett, s annak befejezése után továbbtanulásukhoz nincs ösztönző erő. Néhányan középfokú vagy OKJ-s végzettséggel rendelkeznek, ennek ellenére nehezen tudnak elhelyezkedni, s a munkanélküliség következtében veszélyesen nő az eladósodásuk.

A városban 2010-ben alakult meg először a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mely képviseli a város roma nemzetiségéhez tartozók érdekeit. Üllő Város Önkormányzata együttműködési megállapodás keretében biztosítja a működésükhöz szükséges feltételeket.

A nemzetiségi önkormányzat adományok (ruha, cipő, élelmiszer, bútor) révén folyamatosan segíti a hátrányos helyzetű családokat, támogatást nyújt az iskolakezdéshez. Eredményes pályázataik révén olyan helyi programsorozatot valósítottak meg, amelynek célja a roma kulturális események megszervezésén keresztül a cigány nyelv ápolása és fejlesztése, a hagyományok megőrzése, átadása a fiatalabb korosztálynak, a roma kisebbség kulturális örökségének és múltjának megismerése, a különböző kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadásának elősegítése. Itt említhető a nemzetközi roma nap, a roma holokauszt megemlékezés, a roma büszkeség napja, az emberi jogok napja, valamint a rasszizmus elleni világnap. Tapasztalatuk szerint a településen a romák – nem-romák többnyire megtanultak ugyan konfliktusmentesen egymás mellett élni, de egymás kultúráját nem ismerik. Meggyőződésük ugyanakkor, hogy a kultúra megismertetése nagyban elősegíti az integrációt, és a vele járó pozitív folyamatokat.

Az RNÖ működése során jó munkakapcsolatot alakított ki a településen működő intézményekkel, civil szervezetekkel, számos program megvalósításában együttműködnek.

Az nemzetiségi önkormányzat mint önálló foglalkoztató lehetőséget biztosítva a nemzetiséghez tartozók munkavégzésére, segítve a családok megélhetését.

Az idén prevenciós programokat szerveztek, ami információval látja el és segíti a gyerekeket és a szülőket a problémák megelőzésében kezelésében, és megoldásában.

Rendszeres programjaik:

- Városi Sport nap, közös szervezésben Üllő Város Önkormányzatával.
- Roma nap: a roma tradíciók bemutatása, megőrzése, és tovább adása a nyelven, zenén, és kézműves mesterségeken keresztül, az, ami egy olyan identitás tudat és önismereti pozitív személyiség formáló tudást hordoz magában, ami elengedhetetlen a hétköznapi életben.

- A 2018-as évben több alkalommal tudtak segíteni a kerékpárral közlekedőknek, hogy a KRESZ szabályainak megfelelő felszereléssel legyen a kerékpárjuk felszerelve, ami nagyban segíti a biztonságos közlekedés a gyalogosok, az autósok és a kerékpárral közlekedők számára egyaránt. Az RNÖ adta a felszerelést és a felszereléshez kellő szakembert is, valamint közlekedés biztonsági bemutatókat is szerveztek.
- Mikulás ünnepség
- Tehetségkutató verseny
- nyári napköziben kulturális és szabadidő programok szervezése
- egyéb sport- és szabadidő programok, kirándulások

Rendezvényeinken több alkalommal részt vett Nótár Ilona előadó, Romano Glaszo Együttes, Makai Sándor kosár és nád fonó kézműves mester.

Fontos és pozitív előrelépés számunkra, hogy az RNÖ által szervezett programokra egyre több nem roma lakos is eljön és érdeklődve várja és vesz részt a legkülönbözőbb eseményeken.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
foglalkoztatásba nehezen bevonható rétegek alacsony jövedelmi, vagyoni helyzete	Szociális ellátások jogosultsági feltételeinek felülvizsgálata, jövedelemhatárok emelése az adósságfelhalmozás elkerülése érdekében
Romák hátrányos helyzete	Jelenlegi hagyományőrző programok fenntartása és bővítése, különösen a roma nyelvtanulás lehetőségének biztosítása
Szűrővizsgálatok elhanyagolása	Szűrővizsgálatok szervezése a településen

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd 47/2007. (V. 31.) számú határozatával elfogadta a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. E dokumentum fő célja az volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Tábla 4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	6321	6674	12995	48,64	51,36%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			n.a.	-	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	1208	1203	2411	9,3%	9,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	200	222	409	1,54%	1,71%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ennél a két korosztálynál is jól látszik, hogy a fiúk és lányok aránya megközelítőleg egyenlő.

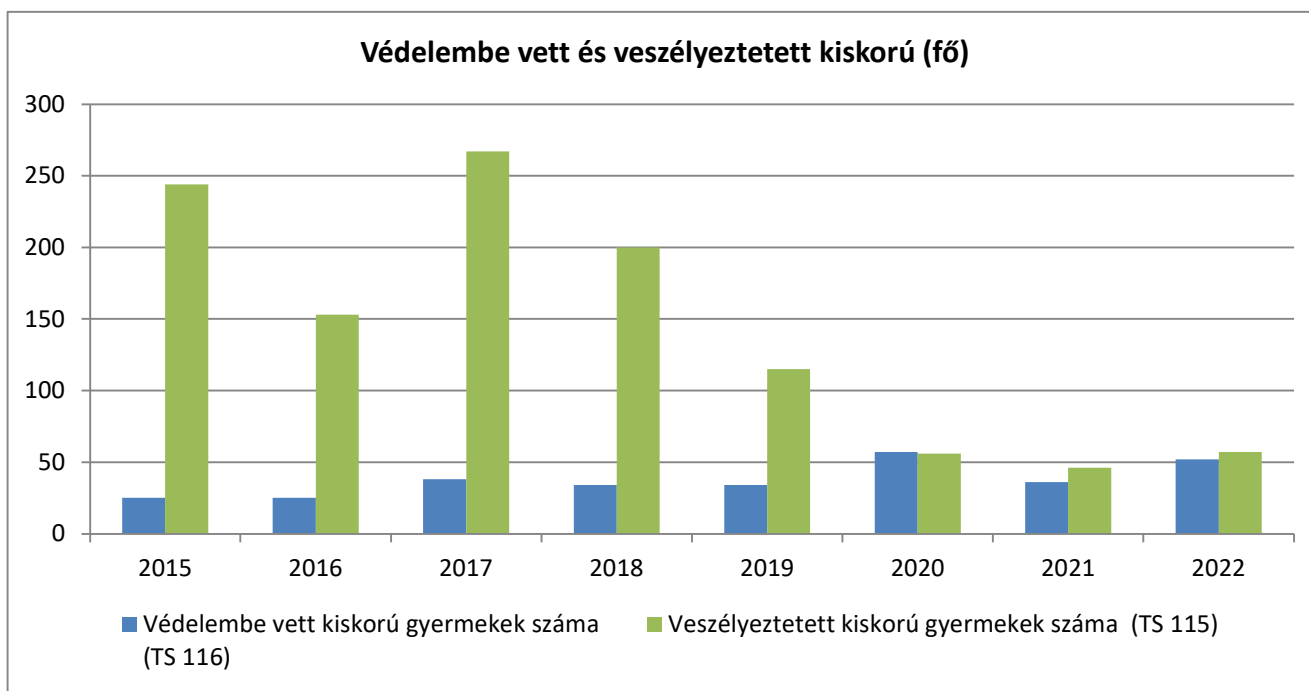
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vett gyermekek száma, az elmúlt években jelentősen nem változott.

A veszélyeztetett gyermekek száma kisebb kiugrásokkal, de csökkenő tendenciát mutat.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	244
2016	25	153
2017	38	267
2018	34	n.a.
2019	34	115
2020	57	56
2021	36	46
2022	52	57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

Tábla:4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	232
2016	176
2017	135
2018	97
2019	84
2020	52
2021	80
2022	65

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény rendszeres pénzfolyósítással nem járó ellátás, jogosultja a gyermekétkeztetésben normatív kedvezményben részesül továbbá évente két alkalommal – augusztus és november hónapban- pénzbeli támogatást kap és további, külön jogszabály szerinti kedvezményt vehet igénybe.

Ezen ellátás áttekintése során megállapítható, hogy a rászorultak, köztük a mélyszegénységben élők – amennyiben kérelmezik vagy a jelzőrendszer jelzi a problémát- minden esetben hozzájutnak az ellátáshoz.

A jelentős csökkenés oka az, hogy míg minden évben emelkedett a minimálbér összege, emelkedtek a jövedelmek, addig a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának jogosultsági jövedelemhatára nem változott, ezért egyre kevesebben jogosultak az ellátásra. Sokan be sem adják ill. elutasításra kerülnek a kérelmek. Ezen ok miatt jellemzően az egy ill. kétgyermekes családok támogatása szűnt meg.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

2014. január 1. napjával megszűnt a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Ehelyett a települési támogatás körében a rendkívüli települési támogatás hivatott a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő szociálisan rászorult családok megsegítésére.

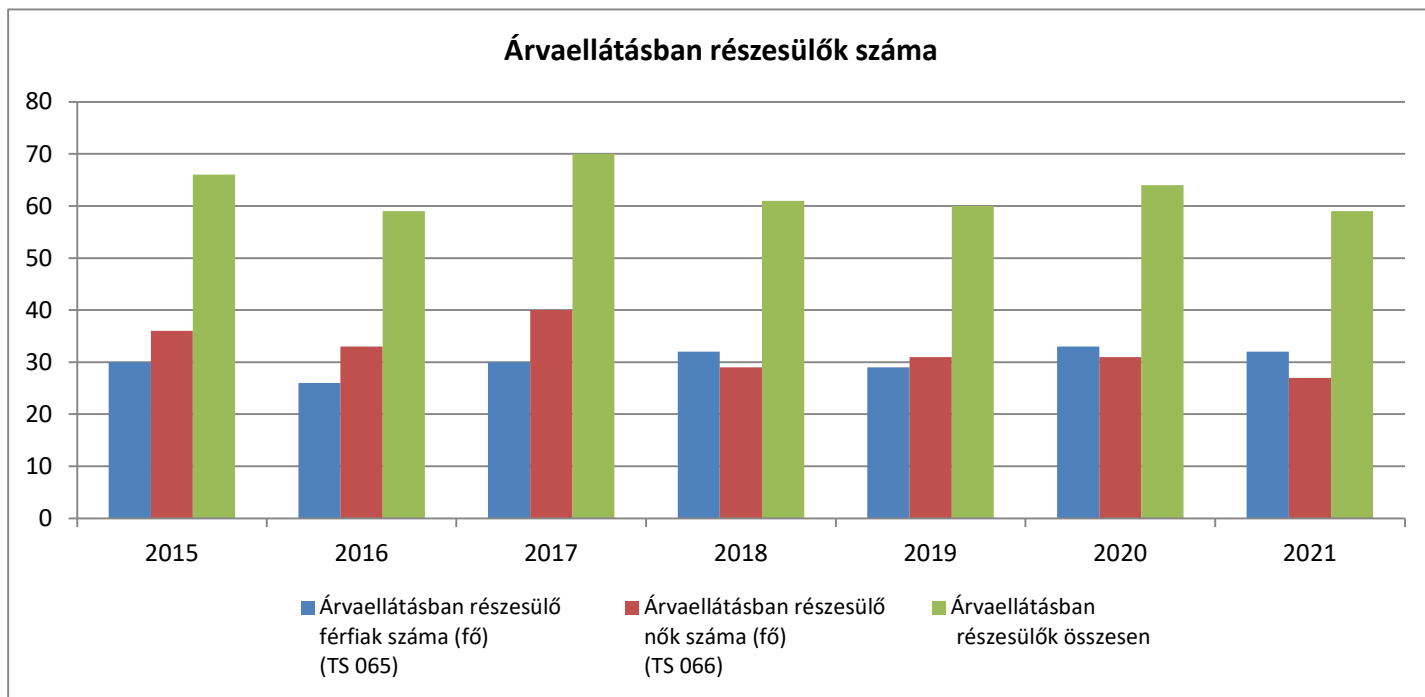
A rendkívüli települési támogatás naptári negyedévente 1 alkalommal nyújtható, egyszeri összege nem lehet kevesebb, mint 5.000,-Ft és nem haladhatja meg az 50.000 ft-ot, melyet az Egészségügyi és Szociális Bizottság a kérelmező jövedelme, az általa eltartott gyermekek száma, szociális körülményei, rászorultsága, egyéb támogatásai és a kérelemben megjelölt indok figyelembevételével állapít meg.

Itt is igaz az eljárásra a tényleges rászorultság fokozott vizsgálata, a jövedelem nélküli munkanélküli személyektől a munkaügyi regisztráció igazolása.

Ezen kívül említhető még az étkeztetés intézményi térítési díjának rendkívül alacsony, a teljes költség mintegy 50 %-ában történő megállapítása, amely minden étkezést igénybe vevőt érint, továbbá az életkezdési támogatás. Ez utóbbi, 40.000,- Ft összegű, alanyi jogon járó juttatás 2017-től illeti meg az üllői lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen Üllön élő újszülöttek családját.

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	30	36	66
2016	26	33	59
2017	30	40	70
2018	32	29	61
2019	29	31	60
2020	33	31	64
2021	32	27	59

A 4.1.3-as táblázatban sem az évek sem a nemek tekintetében nincsenek kiugró vagy nagymértékben eltérő adatok.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

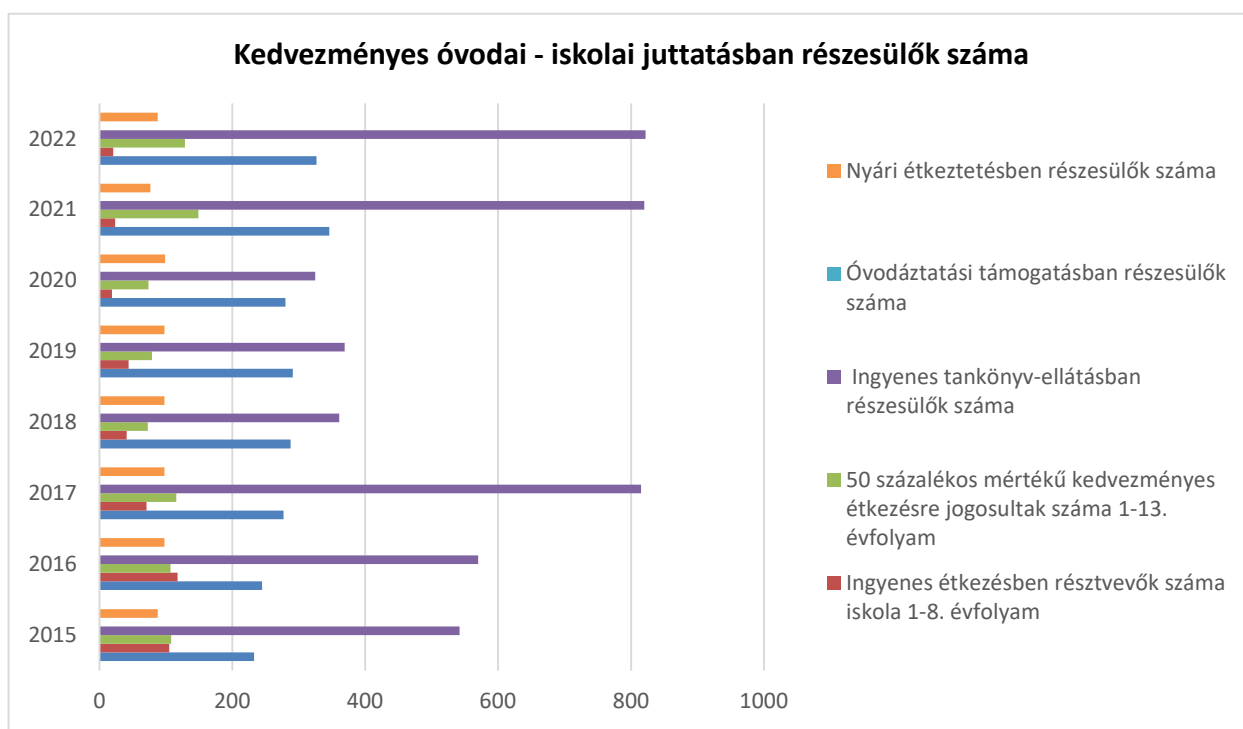
2010 után megfigyelhető volt a kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők számának emelkedése. Míg korábban az volt a tendencia, hogy ha az otthon lévő szülő főzött a többi családtagra, akkor nem vették igénybe az ingyenes étkezést. A foglalkoztatottság növekedésével párhuzamosan emelkedett az iskolában étkező gyermekek száma, hiszen ellátásuk így biztosítható. 2017-re némi csökkenést mutatnak az adatok, amely adódhat abból, hogy csökken a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma.

Az alábbi táblázatban jól látható, hogy 2020 évet követően sokkal több gyermek részesül ingyenes tankönyvellátásban, ennek oka csupán annyi, hogy 2021-től minden gyermek számára ingyenesek a tankönyvek a Kormány rendelkezésének értelmében. A többi adat tekintetében nincs jelentős növekedés vagy csökkenés az évek alatt.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2015	233	105	108	542	0	88
2016	245	118	107	570	0	98
2017	277	71	116	815	0	98
2018	288	41	73	361	0	98
2019	291	44	79	369	0	98
2020	280	19	74	325	0	99
2021	346	24	149	820	0	77
2022	327	21	129	822	0	88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre pontos adatunk, megítélésünk szerint elenyésző számú a nem magyar állampolgárok száma a település lakossága körében.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs tudomásunk ilyen helyzetben lévő gyermekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált lakókörnyezet nincs a településünkön.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Tábla:4.3.1.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	5	551	110
2016	5	568	114
2017	5	567	113
2018	5	602	120
2019	5	631	126,20
2020	5	617	123,40
2021	5	659	131,80
2022	6	682	113,67

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2013-ban egy védőnőre átlagosan 108 fő 0-3 éves gyermek és 111 fő 3-6 éves gyermek jutott, ezen felül 20-22 fő várandós gondozását látták el körzetenként.

2018-ban 115 fő 0-3 éves gyermek és 117 fő 3-6 éves gyermek, emellett 58 fő várandós kismama gondozását látja el egy védőnő a városunkban.

A védőnők leterheltséget vizsgálva megállapítható, hogy az országos átlag alatt, de a jogszabályban meghatározott maximum létszámot látják el.

Tekintettel arra, hogy településünkön új lakóparkok épültek, adott körzetbe a fiatal gyermekes családok beköltözésével aránytalanná vált a védőnői körzetek leterheltsége. Ennek rendezése érdekében körzethatár-módosítást kellett véghez vinni ezen a területen. 2022-től viszont lehetőség volt a hatodik védőnői körzet kialakítására, így az 1 védőnőre jutó gyermekek száma csökkent, biztosítva a még kiegyensúlyozottabb ellátást.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Tábla:4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	n.a.	2	2 026	0
2016	0	4	2	2 051	0
2017	0	5	2	2 059	0
2018	0	5	2	2 148	0
2019	0	5	2	2 242	0
2020	0	5	2	2 301	0
2021	0	5	2	2 356	0
2022	0	5	2	2 411	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Mint a táblázatból látható – a település kor szerinti összetételének változásából adódóan – a házi gyermekorvosaink által ellátott esetek száma szinte folyamatosan emelkedést mutat, ami a közeljövőben indokoltá tenné új gyermekorvosi praxis kialakítását.

Mindezek mellett kijelenthetjük, hogy a megfelelő ellátási színvonal folyamatosan biztosítható.

A szakorvosi ellátást a gyermekek a fővárosban, elsősorban a Heim Pál Gyermekkorházban vehetik igénybe, amennyiben szükséges, a fekvőbeteg ellátás a Budapest, VIII., Bókay utcai I. számú Gyermekklinikán történik. Mindkét intézmény a településen lakók számára viszonylag könnyen és rövid idő alatt megközelíthető.

0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az intézményhálózat /védőnők, bölcsőde, óvodák, család-és gyermekjóléti szolgálat, iskola/ kiválóan működő jelzőrendszerének köszönhetően egyre több esetben sikerül már a problémák korai jelentkezésénél segítséget nyújtani a szülőknek gyermekük szakellátásba irányításával.

Bölcsődénkben és óvodáinkban is integráltan zajlik a fogyatékkal élők nevelése, gondozása, képzett gyógypedagógus segítségével. A szülőknek pszichológus segít a problémák felismerésében és tudatosításában, szakellátásba irányításában.

Az 5 óvodában biztosított az SNI-s gyermekek nevelése és fejlesztése.

- a) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátást az Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálata, 2016-tól Család- és Gyermekjóléti Szolgálata biztosítja. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti alapellátás részét képezi a gyermekek napközbeni ellátása, mely során a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik/6-18, hétfőn 19 óra között/

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2010 óta rendszeresen megszervezi a gyermekek szünidei étkeztetését és a nyári napközit.

Ezen túlmenően ruhagyűjtést szervez, valamint részt vesz a társadalmi szervezetek által felajánlott adományok szétosztásában is.

A Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységével kapcsolatos főbb adatokat az elmúlt időszak vonatkozásában az alábbi táblázat mutatja be:

Üllő GYEJOSZ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A szolgálat gondozási tevékenysége	164 gyermek /302 család	153 gyermek / 368 család	299 gyermek / 663 család	301 gyermek / 605 család	303 gyermek / 605 család	305 gyermek / 607 család	186 gyermek / 308 család	104 gyermek / 217 család
Tanácsadásban részesült gyermekek	28	38	29	67	52	72	86	11
Alapellátásban történő gondozás	136	115	270	556	419	233	202	192
Védelemben vétel	25	17	25	35	29	19	24	20
Szakellátás	11	11	11	0	3	3	3	9
összesen:	200	181	335	658	503	327	315	232
Szolgáltatások és szakmai tevékenységek								
Információnyújtás	539	321	489	370	383	214	212	282
Segítő beszélgetés	1656	2705	1889	2341	1219	858	767	658
Tanácsadás	448	486	183	291	272	369	222	276
Hivatalos ügyekben segítségnyújtás	485	575	568	407	279	232	112	145
Családlátogatás	604	673	506	421	584	184	202	236
Közvetítés más szolgáltatásba	136	135	169	201	196	105	41	88

Konfliktuskezelés	183	183	68	26	78	22	18	7
Sz szakmaközi megbeszélés	7	6	9	8	9	6	6	6
Esetkonferencia	172	62	112	92	75	160	68	57
Adományozás	89	104	75	13	9	16	43	57
Összese:	4398	5336	4131	4771	3542	2454	1691	1812
Család – és gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint, csak új esetek kapcsán								
Anyagi	158	135	165	109	20	11	21	21
Gyermeknevelési	17	44	70	29	29	12	9	19
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	19	17	12	2	35	5	13	8
Magatartászavar, teljesítményzavar	17	35	48	17	18	11	4	9
Családi konfliktus	9	36	103	41	85	14	5	6
Szülők vagy család életvitele	70	54	188	2	9	2	5	6
Szülői elhanyagolás	3	3	23	10	5	8	2	2
Családon belüli bántalmazás	4	2	23	11	0	0	2	2
Fogyatékoság, retardáció	3	16	26	8	9	3	3	1
Egyéb	2	62	144	91	73	71	63	30
Összesen:	302	404	802	320	283	137	124	100
A jelzőrendszer által küldött jelzések száma								
Egészségügyi szolgáltató	1	2	3	7	6	5	10	7
Ebből védőnő	1	2	0	2	5	2	8	5
Személyes gondoskodást végző szociális szolgálat	0	8	3	37	6	3	2	7
Rendőrség	3	0	7	2	3	3	5	2
Állampolgár	2	1	50	3	3	2	1	1
Önkormányzat	0	2	1	0	2	2	0	0
Közoktatási intézmény	29	43	29	13	37	24	23	29
Összesen:	35	56	93	64	62	41	49	51

Forrás: HSZK

A számokból is jól látszik, hogy az anyagi, megélhetési problémákkal küzdő családokban többnyire jelen van a családi konfliktus, gond van az életvitelükkel, ami magával húzza a gyermeknevelési problémákat és súlyosabb esetben megjelenik a szülői elhanyagolás és a családon belüli bántalmazás. Tehát egy család 3-4 féle problémával is megjelenik, és bár a család komplexen kap segítséget, minden probléma másfajta intézkedést kíván.

Az anyagi problémák száma folyamatosan magas, de ez rendszerint csak hordozó tünet, ezzel könnyebben megkeresik az intézményt az ellátottak. A segítő hozzáállás mellett hamar felszínre kerülnek a rejtett problémák, családi konfliktusok. A társadalmi nyitottság és vélhetően a nagy nyilvánosságot kapott esetek miatt ez a tendencia felborulni látszik és 2017-ben már kirívóan megnőtt a családi konfliktus vagy a szülők életvitele miatt az ellátó intézményhez fordulók száma. Látenszen a probléma addig is jelen volt, de megnőtt azok száma, akik az anyagi nehézség elé helyezik ezeket és nyíltan nevesítik.

A jelzőrendszeri jelzések száma is emelkedik, ez a társadalom felelősségérzetét jelzi és ezzel segítik a preventív munkánkat.

Munkájuk során a fiatal lakosok részéről igény jelentkezett közösségi programokra, illetve közösségi szórakozó helyre, ahol hétvégén este kulturált körülmények között biliárdozhatnának, csocsózhatnának, társasjátékozhatnának.

Továbbra is problémát jelent az, hogy a 15-17 éves korosztály számára nincsenek helyben elérhető szórakozási lehetőségek. E csoportot érintően is fontos lenne egy új, többfunkciós közösségi központ kialakítása, ahol a kulturális programok mellett napi szinten található elfoglaltságot, szórakozási lehetőséget klubhelyiség formájában. Az ehhez kapcsolódó intézkedés megjelenik az intézkedési tervben településszintű problémák között.

b) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Tábla:4.3.3.a) b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	64	99
2016	64	100
2017	64	103
2018	64	103
2019	63	104
2020	63	105
2021	91	141
2022	91	164

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	12	10	0	0	64	53
2018	0	0	12	12	0	0	64	64
2019	0	0	12	12	0	0	64	63
2020	0	0	12	12	0	0	63	61
2021	0	0	12	12	0	0	91	89
2022	0	0	13	13	0	0	91	90

A korábbi létszám gondok kissé mérséklődtek, ebben az évben 20 körüli a várólistán lévő gyermekek száma (korábban volt olyan időszak, hogy 30-50 volt a várakozók száma) A javuló aránynak egyik nyilvánvaló oka a bölcsődénk kapacitásának bővítése, valamint az, hogy a 2,5 éves gyermekek óvodai felvételét lehetővé teszi a jogszabály amennyiben van hely az óvodában. Tekintettel arra, hogy a Csicsergő óvodán két csoportszobával bővült, így adódik lehetőség a három év alatti gyermekek óvodai felvételére. Ezzel a lehetőséggel egyre több esetben élnek a szülők. Mivel azonban lakóparkjainkba sok fiatal házaspár költözött a CSOK támogatás igénybevételével, várhatóan már rövid távon tovább emelkedik a gyermeklétszám, ennek következtében a bölcsődei elhelyezés iránti igény. A bölcsődébe történő felvétel a szociális szempontok figyelembevételével történik. A városban működő kiemelt védőhálónak köszönhetően mind a Védőnői Szolgálat, mind a Család-és Gyermejköltségtérítési Szolgálat azonnal jelez, ha olyan problémás családdal találkozik, ahol szükséges a kisgyermek soron kívüli bölcsődei elhelyezése.

A szociális indok alapján felvett gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat, éppen a jelzőrendszeri védőhálónak köszönhetően.

A családok jelentős részében mindkét szülő vagy az egyedül élő szülő dolgozik, nincs nagyszülői vagy családi segítség a közelben, ezért a nem rászoruló családok esetében is kiemelt segítség a bölcsődei elhelyezés. A gyermekek elhelyezése nélkül elveszítenék munkájukat, a törlesztőrészek nem fizetése esetén pedig akár a lakhatásukat is.

2021-ben a bölcsődei férőhelyek száma 28-al növekedett, ezen növekedés az új 2 csoportos, Szellőrózsa bölcsőde megépítésének köszönhető.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Kis Medvebocs Nonprofit Kft. 2013-ban kezdte meg tevékenységét a Sportliget lakóparkban családi háznál kialakított napközi működtetésével, kezdetben 5-7 fő 1-4 éves korosztály részére történő szolgáltatással. Folyamatosan bővült az igénylők száma, így nagyobb területű és befogadóképességű házat bérelt a Kft. hogy színvonalas körülményeket biztosíthassanak a gyerekeknek. A megemelkedett költségeik miatt veszélybe került a családi napközi működtetése, ezért önkormányzatunk anyagi támogatással segítette a szolgáltatás fennmaradását, hiszen

szükségességét a kihasználtsága is bizonyítja és nagyrészt az üllői családok, illetve gyermekek vették igénybe ezt a gondozási formát.

2017 január 1-től Családi Napköziből Családi Bölcsődévé alakultak, két bölcsődei csoporttal, összesen 12 fő üllői gyermek ellátását biztosítva. Az igényfelmérések alapján további bölcsődei csoportokat kialakítását tervezik, kormányzati erőforrások igénylésével.

Jó kapcsolatot alakítottak ki a gyermekorvosokkal, a védőnői hálózattal, az óvodákkal, akik segítik és szakmailag elismerik a munkájukat.

A Kis Medvebocs Családi Bölcsőde a 2018-as évben közel húsz üllői kisgyereknek biztosított bölcsődei ellátást, szolgáltatásukkal jelentősen hozzájárulnak az üllői kisgyermekes családok boldogulásához, így településünk fejlődéséhez.

Az intézményi ellátáson túl a tapasztalataim szerint igény mutatkozik az időszakos gyermekfelügyeletre. Ezzel lehetőséget biztosítanánk azon otthon lévő szülők számára, akinek nincsen családi segítsége az ügyeik intézésére (hivatalos ügyek, orvos).

c) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. tv. állapítja meg azokat az alapvető szabályokat, melyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét szolgáló természetes és jogi személyek továbbá más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A gyermekvédelem alapja, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító családi környezetben való nevelkedéshez. Joga van továbbá ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez. A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekvédelem rendszere /a kivastagított ellátási formák a települési önkormányzatnak vagy jegyzőjének feladat- ill. hatáskörébe tartoznak/.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**
- **kiegészítő gyermekvédelmi támogatás**
- **óvodáztatási támogatás**
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- **gyermekjóléti szolgáltatás**
- **gyermekek napközbeni ellátása**

- gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése
- iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetése
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- családba fogadás
- átmeneti nevelésbe vétel
- tartós nevelésbe vétel
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése

Korábban a védelembe vétel és az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével kapcsolatos eljárás a jegyzői gyámhatóság hatáskörébe tartozott, de 2013. január 1-től, a járási közigazgatási rendszer kialakításával mindezen feladatok a járási hivatal gyámhivatalának a hatáskörei.

(A gyermekvédelmi hatósági eljárásokról és intézkedésekről a 4.1. pontban adtunk tájékoztatást.)

A gyermekvédelmi munka tapasztalatai szerint évek óta a gyermekek magatartás zavarai jelentik a legnagyobb problémát, melyek már az óvodákban jelentkeznek.

Az iskolai hiányzások száma csökkent a meghozott intézkedések hatására, ezek nagy része is csak a közlekedésből adódó késésekből tevődik össze.

Nagyon sok az egyszülős család, az egyedül élő szülő – általában az anya - a megélhetés biztosítása érdekében sokat dolgozik, sem ideje, sem energiája nem marad a gyermekével való foglalkozásra.

A szülők - felismerve a problémákat, hogy *nem képesek a gyermekeiket nevelni*- általában önként igénybe veszik az alapellátást, a családgondozó által nyújtott segítő közreműködést.

Kiemelt problémaként jelent meg a fiatalok nyári éjszakai közterületi csoportosulása és az ezzel együtt járó hangoskodás, randalírozás. Az játszótereken összeverődő kamaszok alkohol és kábítószer fogyasztása közfelháborodást váltott ki. Az elmúlt 3 évben a rendőrhatalóság, a polgárőrség, a család-és gyermekjóléti szolgálat, az iskolai gyermekvédelmi felelős és a gyámhatóság munkájának, de leginkább a városban helyet kapott rendőrségnek köszönhetően a probléma nagysága csökkent. sokat segített a sok ellenőrzés, melynek eredményeként a gyermekvédelmi szolgálatnál alapellátás indult, mely során a szülők szembesültek a gyermekeik viselkedésével és tanácsokat, iránymutatást kaptak a problémák kezelésére.

A fentiek alapján - figyelemmel a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat tapasztalataira is - kiemelt feladat a fiatalok számára a szabadidő megfelelő eltöltéséhez a lehetőségek megteremtése. A kisebb gyermekek számára az elmúlt években több játszótér épült, de a kamaszok számára kevesebb a lehetőség, továbbá fontos, hogy szakember felügyelje és segítse a szabadidős programokat. A városban és az iskolában, óvodákban sok sportolási lehetőség van, de a problémás gyermekek ezt ritkán veszik igénybe.

d) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Váratlanul nehéz élethelyzetbe került család veheti igénybe az **átmeneti gondozásba vételt**. Ez az intézkedés mindig a szülő kérelmére történik. Akkor kerül rá sor, ha a szülő átmeneti akadályoztatása (egészségügyi körülmény, kórházi ápolás,) miatt nem képes családjában gyermekéről gondoskodni. A gyámhatóság a gyermeket helyettes szülőnél

helyezi el az átmeneti gondozása alapjául szolgáló ok fennálltaig, de legfeljebb 12 hónapig.

Üllőn a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat segítséget nyújt átmeneti otthonok, anyaotthonok felkutatásában, igénybevételeiben, de ez minden esetben önkéntes.

- e) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Nagy előrelépést jelentett, hogy az elmúlt években a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a nyári gyermekétkeztetéshez kapcsolódóan megszervezi a nyári napközit az általános iskolás korosztálynak 7-12 éves korig. Itt nemcsak az étkeztetés biztosított a gyermekek számára, hanem szabadidős programokkal töltik ki a szünidőnek azt a részét, amikor a család nem tud a gyermek felügyeletéről gondoskodni.

Településünkön az Üllői Diák Sport Egyesületnél találhatják meg a sportolni vágyó fiatalok a számukra megfelelő lehetőséget, ahol labdarúgás, kézilabda, és a birkózás sportágak közül választhatnak.

Az utóbbi időben több edzőterem nyílt a városban, lehetőség van aerobik, önvédelmi krav-maga edzésekre, zumba foglalkozásokra járni. Ezekért azonban fizetni kell, így anyagi vonzata is van a szabadidő aktív eltöltésének.

- f) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az önkormányzat kiemelt kérdésként kezeli az étkeztetést, ezért az intézményi térítési díjakat rendkívül alacsony, a teljes költség mintegy 50 %-ában állapította meg, amely minden étkezést igénybe vevőt érint.

Biztosítjuk továbbá a rászorultak részére a szünidei étkeztetést is.

Önkormányzatunk évek óta – a családok megelégedettségére – megszervezi nemcsak a gyermekek nyári étkezését, hanem különböző programok szervezésével, folyamatos felügyelet biztosítása mellett segíti a gyermekek szünidejének hasznos eltöltését.

A szociális nyári gyermekétkeztetés és a nyári napközi költsége önkormányzatunknak mintegy 3,8 millió forint kiadást jelent. Az étkeztetéshez ugyan költségvetési támogatás igényelhető, azonban problémát okoz, hogy az étkeztetéshez szükséges alapanyagok egy részét östermelőktől, kistermelőktől kell beszerezni. Tekintettel arra, hogy önkormányzatunk nem saját intézményével oldja meg az étkeztetést, hanem szerződést kötött szolgáltató céggel, akik több ezer adagos konyhában gondoskodik az ételek előállítására, e feltétel nem teljesíthető.

- g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs tudomásunk arról, hogy igény lenne az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos panasz benyújtására, ügyintézésre.

- h) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai,

iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Tábla: 4.4.-es 4 db tábla

Településünkön nincs hátrányos valamint halmozottan hátrányos gyermek, mert a szülők nem szívesen vállalják fel alacsony iskolai végzettségüket, ami nélkül viszont nem állapítható meg sem hátrányos sem pedig halmozottan hátrányos helyzet.

Ami a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeket érinti, településünk óvodáiban több pedagógiai és gyógypedagógia asszisztens dolgozik, fejlesztő team működik, iskolánknak pedig iskolapszichológusa van, aki munkájával segíti ezen gyermekek fejlődését és beilleszkedését.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tábla: 4.4.1. opcionális

4.4.2.; 4.4.4.; 4.4.5.;

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	5	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	510	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	19	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	39	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	37	0
Gyógypedagógusok létszáma	8	0
Dajka/gondozónő	19	0
Kisegítő személyzet	12	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

- **Bóbita Óvoda** : 75 férőhely, 3 csoport, 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás, 1 gyógypedagógiai asszisztens
- **Csicsergő Óvoda**: 150 férőhely, 5 csoport, 11 óvodapedagógus, 5 dajka, 1 konyhás, 2 pedagógiai asszisztens, 1 intézménytitkár az 5 egységhez, 2 fejlesztőpedagógus az 5 egységhez, 0,5 pszichológus az 5 egységhez, 1 gyógypedagógus és 1 gyógypedagógiai asszisztens az 5 egységhez
- **Gyöngvirág Óvoda**: 100 férőhely, 4 csoport, 8 óvodapedagógus, 4 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás, 1 gyógypedagógiai asszisztens
- **Napraforgó Óvoda**: 85 férőhely, 3 csoport, 6 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás, 1 gyógypedagógiai asszisztens

- **Pitypang Óvoda:** 100 férőhely, 4 csoport, 8 óvodapedagógus, 4 dajka, 1 pedagógiai asszisztens, 1 konyhás, 1 gyógypedagógiai asszisztens

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	593	17	425	5	414	0	0	24
2016	566	17	450	5	412	0	0	24
2017	542	17	450	5	422	0	0	25
2018	542	19	510	5	461	0	0	24
2019	559	19	510	5	462	0	0	24
2020	649	19	510	5	477	0	0	25
2021	652	19	510	5	488	0	0	26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Valamennyi tagóvoda fogadja és fejleszti az SNI-s integrálható gyermekeket.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	84
2015/2016	82

2016/2017	77
2017/2018	77
2018/2019	75
2019/2020	73
2020/2021	110

Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában:

Lemorzsolódással veszélyeztetettek aránya Pest megyében 7,08 %, iskolánkban 6,91 %.

Általános Iskola

Az üllői – 850 férőhellyel rendelkező - Árpád Fejedelem Általános Iskola a közel 12.000 fős településünk 822 tanulójának oktatását, nevelését látja el 37 tanulócsoporthoz. A tanulók beiskolázása a városból és a hozzátartozó területekről történik.

Általános iskolában tanuló száma

	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanuló száma		Általános iskola 5-8 évfolyamon tanuló száma		általános iskolások száma		napközis tanulók száma	
	fő		fő		fő		fő	%
2013/2014	392		362		754		287	38
2014/2015	424		343		767		307	40
2015/2016	455		343		798		298	37
2016/2017	454		339		793		327	41
2017/2018	452		363		815		200	25
2019/2020	409		422		831		218	26
2020/2021	413		407		820		303	37
2021/2022	440		382		822		267	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Általános iskola adatai

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2013/2014	16	14	30		1-5-7 évf.	1	1
2014/2015	17	14	31		2-6-8 évf.	1	1
2015/2016	18	14	32		3-6-7-8 évf.	1	1
2016/2017	18	15	33		1 és 8 évf.	1	1
2017/2018	18	16	34		1-3-4. évf.	1	1
2019/2020	17	18	35	34	71	105	1

2020/2021	18	19	37	48	75	123	1
2021/2022	18	19	37	64	62	126	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Iskolánkban emelt szintű ének-zenei nevelés-oktatás, speciális tagozat és egyéni foglalkozás van. A szakmai feladatok ellátásához a személyi feltételek adottak.

Az intézménynek egyik fő célkitűzése, hogy minden tanuló olyan oktatásban, nevelésben részesüljön, melyben egyenlő eséllyel indul felnőtt élete felé. Mindent megtesznek a pedagógusok a korszerű tudás, a gyakorlatban is alkalmazható ismeretek elsajátítása, a sokoldalú személyiség fejlesztésének érdekében. A helyes pályaválasztásra való előkészítés megvalósítása érdekében az elmúlt években a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara segítségével üzemlátogatások, foglalkozások keretében szélesítették a nyolcadikosok látókörét. Meggyőződésük, hogy a jövő kulcsa a biztos tudás, amit minden gyerek megszerezhet és lehetőség szerint a tanulókat a képességeik maximumáig kell eljuttatni, szem előtt tartva a hátrányok leküzdését és a tehetséggondozást egyaránt.

E szellemiség jegyében meghívott előadóként Nótár Ilona - cigány származású pedagógus- pár alkalmas kurzust tartott iskolánk 7. osztályos tanulói részére. Tapasztalatait így összegezte:

„Volt min dolgoznunk, mind a magatartás, mind a tudásbeli hiányosság, a szociális háttér hiánya, a többszörös környezeti nehezítettség szükségessé tette a nagyfokú rugalmasságot és az elhivatott és kitartó szakmai munkát. Meggyőződéssel állíthatom, hogy a gyermekek, akik az első órán saját magukról is alig tudtak néhány szóban megnyilatkozni, az alkalmak során kinyíltak, és még a magatartászavaros, rossz tanulmányi eredménnyel bíró gyermekek is gyönyörű kerek és egész mondatokban voltak képesek megfogalmazni jövőbeli álmaik, céljaik, nehézségeik, kétségeik és véleményük. Ez mindenképp eredmény.”

A megfogalmazott cél elérése érdekében, hogy megnövelhető legyen a ténylegesen tovább tanulók száma és azoké is, akik majd benn maradnak a választott iskoláikban, jövőre a továbbtanulási jelentkezési lapok beadása előtt ismét meghívást kap a neves Pedagógus, aki magáról így ír:

„*Cigány szívű, magyar lelkű, író ember. Pedagógus. Tanár. Kutató. Megpróbálom kitölteni a réseket, és hidat emelni az emberek között: Ember és Ember között.*”

Kiemelt figyelmet fordít az iskola a hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekekre/tanulókra. Ezekkel a gyermekekkel kapcsolatban fontos célkitűzés, hogy alapképességeik fejlesztése mellett megkapják esélyeik növelése érdekében a képességeikhez, személyiségükhöz leginkább igazodó képzést. Így további fontos feladataik között szerepel

- az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése,
- a befogadó inkluzív pedagógiai kultúra működésének támogatása, az ehhez szükséges feltételek biztosítása,
- a hátrányos helyzetű, védelembe vett, sajátos nevelési igényű, és BTM-es gyermekek napi gondjainak enyhítése, az esélyegyenlőtlenségekből származó hátrányok csökkentése,
- a sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja, az intézmény többi tanulóival történő integrált oktatása,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése.

A szociálisan hátrányos helyzetű BTM-es tanulók egyéni segítségben részesülnek, figyelembe véve a szakértői bizottság ajánlásait. Az integráltan nevelt tanulók számára fejlesztő foglalkozásokat tartanak és bevonják őket az iskola programjaiba.

Tanulói szinten megjelennek a fejlődési zavarok – pubertás, pubertáskor – az iskolai stresszre adott reakció. Ezek javítása egyénileg interjúkkal és csoportos tréningekkel történik, melyek a személyiség fejlesztésén túl a társas képességek fejlesztését, a kapcsolat és kommunikációs készség fejlesztését is eredményezik. Iskolánkban a tantárgyi és osztályfőnöki órák keretében is van mód e készségek kialakítására, fejlesztésére.

A problémák megoldását segíti az iskolapszichológus illetve a gyermekvédelmi felelős.

Fontos kiemelni, hogy önkormányzatuk támogatni és motiválni kívánja mind a középiskolás mind a felsőoktatásban tanuló gyermekeket a minél jobb tanulmányi eredmény elérése érdekében. Ezért helyi ösztöndíj rendszer került kidolgozásra, melynek feltétele kizárólag az adott tanulmányi átlag elérése.

Zeneiskola

Városunkban 1992 szeptemberében jött létre - akkor még önkormányzati fenntartású intézményként- az önálló zeneiskola.

Az iskola fenntartása és működtetése nem volt kötelező önkormányzati feladat, ennek ellenére – mivel a zenei oktatásnak jelentős múltja és hagyománya van a településen – az önkormányzat mindent megtett az intézmény megfelelő színvonalú működése érdekében.

2013. januárjában az állam átvette az önkormányzatoktól a közoktatási intézmények java részének fenntartását. Megalakult a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, amely tankerületekre osztotta szét a fenntartói feladatokat. Zeneiskolánk a Vecsési Tankerülethez került. A működtetés továbbra is az önkormányzat hatáskörében maradt. Négy évig működtek így az állami fenntartású iskolák. Nem volt problémamentes ez az időszak, mert nem mindig volt egyértelmű, hogy kinek mi a feladata, mi tartozik pontosan az önkormányzathoz, s mi a tankerülethez.

2017. január 01-jén az intézmények működtetését is átvette az állam. Új szempontok szerint osztották fel az országot tankerületi központokra, több helyi hatáskörrel felruházva. Így került zeneiskolánk a Monori Tankerületi Központoz.

Az alapfokú művészetoktatás lényeges eleme a közoktatásnak. A növendékek szabadon választják ezt az oktatási formát. Nem a kényszer, hanem a lehetőség alapján iratkoznak be az intézménybe.

Zeneiskolánk népszerűségét mutatja, hogy az évek során folyamatosan emelkedett a növendéklétszám, két alkalommal is emelni kellett a szakmai alapidokumentumban az engedélyezett tanulószámot, ez mára 220 főt ért el. A pedagógusok száma jelenleg 20 fő. Korunk szellemisége elérte a zeneoktatást is, így az igényeket felmérve 2014 óta jazz zenetanítás is folyik az iskolában a klasszikus mellett.

A zeneoktatás rendkívüli fontosságát már Kodály Zoltán felismerte fél évszázaddal ezelőtt. Rádöbbsent, hogy kiegyensúlyozott, harmonikus embert nem lehet művészetek, zenetanulás nélkül nevelni. Az alapfokú művészetoktatás valójában fejlesztőpedagógia, mely a követelmények teljesítésével készségfejlesztést végez. Hatékonyságának egyik oka, hogy a zeneiskolában egyéni

foglalkoztatásban részesülhetnek a növendékek. Amellett, hogy hasznos időtöltés a zenetanulás, gyakran juthat sikerélményhez a növendék, ami a személyiség fejlődésében pozitív, építő jellegű.

A művészeti, zenei nevelés segíti olyan fontos képességek kibontakoztatását, mint pl.: osztott figyelem, megkülönböztető képesség, zenei gondolkodás képesség, kifinomult érzékenység, koncentráció, memória, állóképesség, kommunikáció, akaraterő, önbizalom, önismeret, önkifejezés, önuralom, rendszeresség, kitartás, magabiztos kiállítás – fellépés, közösségi érzés, az egymásra odafigyelés képessége, a megfelelés utáni vágy, hallás, ritmusérzék, kezűgyesség stb. Hitvallásuk: „Legyen a zene mindenkié!” (Kodály Zoltán)

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Mivel településünkön nincs szegregációs terület, így ez az oktatásban sem jelenik meg, és faji hova tartozása miatti hátrányos megkülönböztetésről, jogellenes elkülönítésről nincs tudomásunk.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Ezen pont településünk vonatkozásában irreleváns, mert csak egy általános iskola működik Üllön.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kamaszkorú gyermekek szabadidő-eltöltési lehetőségének hiánya	közösségi programok szervezése e korosztály számára, közösségi tér kialakítása
Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető családi konfliktusok → ennek kapcsán determinálódnak a gyermeknevelési problémák, és/vagy életviteli problémák, melynek hatására kialakul a szülői elhanyagolás és ennek következtében a gyermek gyermekintézménybe történő beilleszkedési zavara, súlyos magatartási zavar, igazolatlan hiányzások.	A jelzőrendszer <i>érzékenyebbé</i> tétele valamennyi érintett szakember összehangolt munkája által, a hatékonyság növelése céljából. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése a szakértői bizottság ajánlásainak figyelembe vételével, a szociálisan hátrányos helyzetű BTM-es tanulók fokozott, egyéni segítése
Házi gyermekorvosok leterheltségének növekedése	Rövid időn belül új körzet kialakításának kezdeményezése
Korai fejlesztés (0-3 év) helyben (Dévény-torna).	Olyan szakembert hozatala a településre, aki rendszeresen helyben tudja fogadni az érintetteket úgy, hogy az Önkormányzat viseli a kiszállás és a szükséges helyiség költségét.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közti egyenlőség Magyarország Alaptörvényében is benne foglalt alapelv. Az egyenlőség biztosításának érvényesülése azért is kiemelendő célkitűzés, mivel a nő/női szerep hátrányos megkülönböztetése számos esetben megnyilvánul a mindennapi élet során.

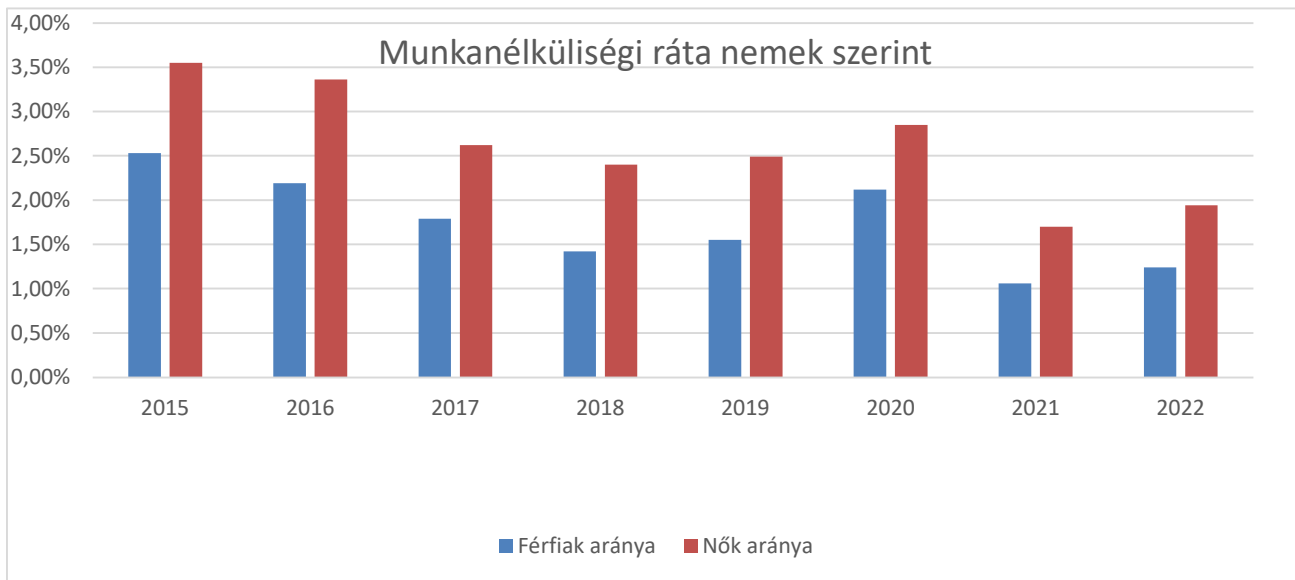
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tábla: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,53%	3,55%	3,04%
2016	2,19%	3,36%	2,78%
2017	1,79%	2,62%	2,21%
2018	1,42%	2,40%	1,91%
2019	1,55%	2,49%	2,02%
2020	2,12%	2,85%	2,49%
2021	1,06%	1,70%	2,76%
2022	1,24%	1,94%	3,18%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

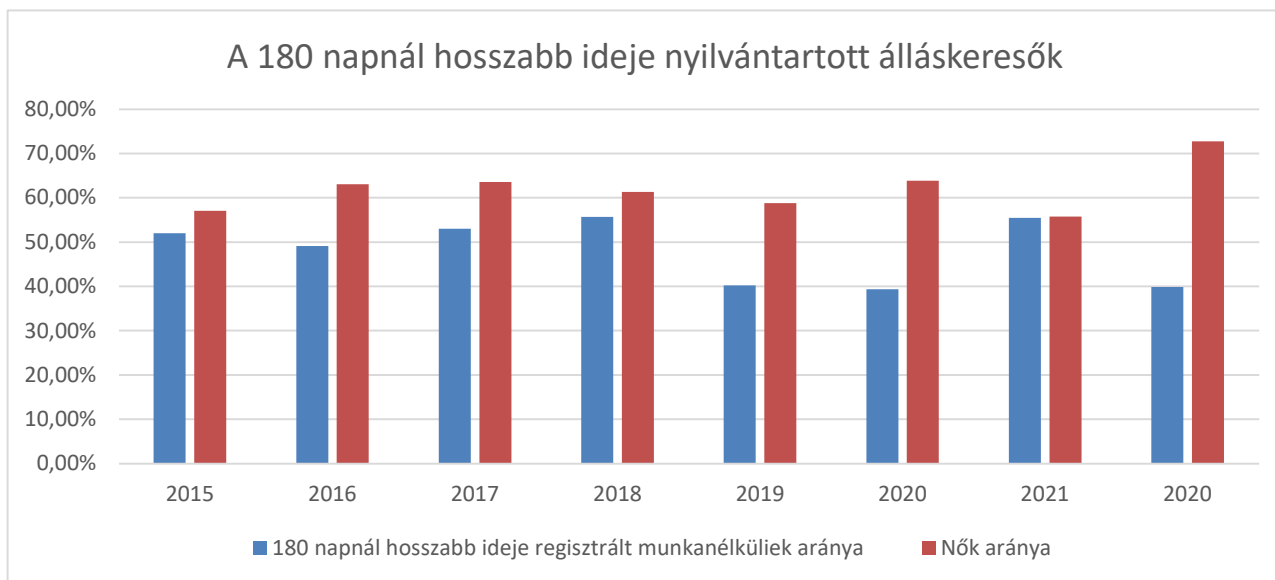
A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a munkavállalási korúak száma folyamatos növekedése mellett a munkanélküliek száma mindkét nem esetében drasztikusan csökkent, hét év alatt közel 60%-kal a férfiak esetében és csaknem a felére a nők esetében.

A munkanélküliek számának nemek közti megoszlását vizsgálva a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy városunkban a nők körében nagyobb a munkanélküliség. A különbség nem mondható kirívónak, az arány-eltolódásban szerepet játszik talán az, hogy a településünkön működő multinacionális cégek többségükben logisztikai raktárbázisok, ebből adódóan nagyobb számban keresik és foglalkoztatják a férfi munkaerőt mind a fizikai, mind pedig az egyéb munkaköreikben (raktáros, komissiózó, targoncavezető, rendszergazda, takarító stb.) valamint az is nehezíti az elhelyezkedését ezeken a munkahelyeken a női munkavállalóknak, hogy két-, vagy három műszakos munkarendben kell dolgozni és ez kisgyermekes családjának nem vállalható feltétel.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	52,03%	57,03%
2016	49,12%	63,06%
2017	53,04%	63,54%
2018	55,70%	61,36%
2019	40,24%	58,82%
2020	39,34%	63,86%
2021	55,46%	55,78%
2020	39,86%	72,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Ez a táblázat azt mutathatja, hogy hány olyan álláskereső van, akiknél fennáll a veszélye annak, hogy nem tudnak visszailleszkedni a munka világába. Tapasztalat ugyanis, hogy minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, ez már egyre nehezebb.

Láthatjuk, hogy bár a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya valamelyes növekedett az elmúlt években, az abszolút számokat tekintve jelentős csökkenés tapasztalható, mindössze valamivel több mint 70 fő az, aki tartósan munkanélkülinek tekinthető.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	246	25
2016	226	20
2017	181	15
2018	158	7
2019	169	3
2020	211	8
2021	119	2
2022	138	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Világosan leolvasható, hogy az álláskeresők nagyon kis százaléka pályakezdő. Egy fiatal pályakezdő hamarabb talál munkát, ami annak is köszönhető, hogy végzettségétől eltérő munkát is elvállal.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Üllő Város Önkormányzata működése és feladatainak ellátása során szem előtt tartja a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesülését mind a szociális, mind pedig a gazdasági területeken. Kiemelt figyelmet fordít a munka, a magánélet és a családi élet összeegyeztethetővé tételére és munkáltatóként a gyakorlatban sem tér el az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elvtől. Hátrányos megkülönböztetésről szóló konkrét esetről nincs tudomásunk, ilyen jellegű panasz nem érkezett az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Tábla: 5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	5	551	110
2016	5	568	114
2017	5	567	113
2018	5	602	120
2019	5	631	126
2020	5	617	123
2021	5	659	132
2022	6	682	114

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2013-ban egy védőnőre átlagosan 108 fő 0-3 éves gyermek és 111 fő 3-6 éves gyermek jutott, ezen felül 20-22 fő várandós gondozását látták el körzetenként.

2018-ban 115 fő 0-3 éves gyermek és 117 fő 3-6 éves gyermek, emellett 58 fő várandós kismama gondozását látja el egy védőnő a városunkban.

A védőnők leterheltségét vizsgálva megállapítható, hogy az országos átlag alatt, de a jogszabályban meghatározott maximum létszámot látják el.

Tekintettel arra, hogy településünkön új lakóparkok épültek, adott körzetbe a fiatal gyermekes családok beköltözésével aránytalanná vált a védőnői körzetek leterheltsége. Ennek rendezése érdekében körzethatár-módosítást kellett véghez vinni ezen a területen. 2022-től viszont lehetőség volt a hatodik védőnői körzet kialakítására, így az 1 védőnőre jutó gyermekek száma csökkent, biztosítva a még kiegyensúlyozottabb ellátást.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	64	99
2016	64	100
2017	64	103
2018	63	103
2019	63	104
2020	63	105
2021	91	141
2022	91	164

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A korábbi létszám gondok kissé mérséklődtek, ebben az évben 20 körüli a várólistán lévő gyermekek száma (korábban volt olyan időszak, hogy 30-50 volt a várakozók száma) A javuló aránynak egyik nyilvánvaló oka a bölcsődénk kapacitásának bővítése, valamint az, hogy a 2,5 éves gyermekek óvodai felvételét lehetővé teszi a jogszabály amennyiben van hely az óvodában. Tekintettel arra, hogy a Csicsergő óvodán két csoportszobával bővült, így adódik lehetőség a három év alatti gyermekek óvodai felvételére. Ezzel a lehetőséggel egyre több esetben élnek a szülők. Mivel azonban lakóparkjainkba sok fiatal házaspár költözött a CSOK támogatás igénybevételével, várhatóan már rövidtávon tovább emelkedik a gyermeklétszám, ennek következtében a bölcsődei elhelyezés iránti igény. A bölcsődébe történő felvétel a szociális szempontok figyelembevételével történik. A városban működő kiemelt védőhálónak köszönhetően mind a Védőnői Szolgálat, mind a Család-és Gyermekegészségügyi Szolgálat azonnal jelez, ha olyan problémás családdal találkozik, ahol szükséges a kisgyermek soron kívüli bölcsődei elhelyezése.

A szociális indok alapján felvett gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat, éppen a jelzőrendszeri védőhálónak köszönhetően.

A családok jelentős részében mindkét szülő vagy az egyedül élő szülő dolgozik, nincs nagyszülői vagy családi segítség a közelben, ezért a nem rászoruló családok esetében is kiemelt segítség a bölcsődei elhelyezés. A gyermekek elhelyezése nélkül elveszítenék munkájukat, a törlesztőrészek nem fizetése esetén pedig akár a lakhatásukat is.

2021-ben a bölcsődei férőhelyek száma 28-al növekedett, ezen növekedés az új 2 csoportos Szellőrózsa bölcsőde megépítésének köszönhető.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	12	10	0	0	64	53
2016	0	0	12	12	0	0	64	64
2017	0	0	12	12	0	0	64	63
2018	0	0	12	12	0	0	63	61
2019	0	0	12	12	0	0	91	89
2020	0	0	13	13	0	0	91	90

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A **Kis Medvebocs Nonprofit Kft.** 2013-ban kezdte meg tevékenységét a Sportliget lakóparkban családi házban kialakított napközi működtetésével, kezdetben 5-7 fő 1-4 éves korosztály részére történő szolgáltatással. Folyamatosan bővült az igénylők száma, így nagyobb területű és befogadóképességű házat bérelt a Kft. hogy színvonalas körülményeket biztosíthassanak a gyerekeknek. A megemelkedett költségeik miatt veszélybe került a családi napközi működtetése, ezért önkormányzatunk anyagi támogatással segítette a szolgáltatás fennmaradását, hiszen szükségességét a kihasználtsága is bizonyítja és nagyrészt az üllői családok, illetve gyermekek vették igénybe ezt a gondozási formát.

2017 január 1-től Családi Napköziből Családi Bölcsődévé alakultak, két bölcsődei csoporttal, összesen 12 fő üllői gyermek ellátását biztosítva. Az igényfelmérések alapján további bölcsődei csoportokat kialakítását tervezik, kormányzati erőforrások igénylésével.

Jó kapcsolatot alakítottak ki a gyermekorvosokkal, a védőnői hálózattal, az óvodákkal, akik segítik és szakmailag elismerik a munkájukat.

A Kis Medvebocs Családi Bölcsőde a 2018-as évben közel húsz üllői kisgyerekeknek biztosított bölcsődei ellátást, szolgáltatásukkal jelentősen hozzájárulnak az üllői kisgyermekes családok boldogulásához, így településünk fejlődéséhez.

Az intézményi ellátáson túl a tapasztalataink szerint igény mutatkozik az időszakos gyermekfelügyeletre. Ezzel lehetőséget biztosítanánk azon otthon lévő szülők számára, akinek nincsen családi segítsége az ügyeik intézésére (hivatalos ügyek, orvos).

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Településünkön a Humán Szolgáltató Központ tevékenységi körébe tartozó védőnői szolgálat sokrétű feladatot lát el a gyermekgondozás területén. A védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzése, így gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós

anya ill. 0-6 éves korú gyermek él. A védőnő mind a várandós, mind a csecsemő tanácsadást önállóan végezheti. Az önálló tanácsadás során a védőnők a gondozottak táplálásával, gondozásával kapcsolatos teendőket látják el, figyelemmel kísérik a gyermek pszichoszomatikus fejlődését, szűrő- és státuszvizsgálatokat végeznek.

A védőnői munka fő feladata a megelőzés. A prevenciós munkát családlátogatások során a családok otthonában, oktatási intézményekben, valamint tanácsadások alkalmával végzi. Tevékenysége során a védőnő próbál közéletet találni és mutatni a családok számára az egészséges életmód és az egészség megőrzése érdekében. A rossz szociális helyzetben lévő családok még több törődő figyelmet kapnak a védőnőktől, a védőnői hálózatnak elsődleges szerepe van a jelzőrendszerben.

A táblázatban szereplő adatok alapján megállapítható, hogy a 0-3 éves korú gyermekek száma 2008-2010 között jelentős mértékben, évről évre emelkedett. 2010-től 5 védőnő lát el városunkban gyermekgondozási feladatokat.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak napjainkban a családgondozók tapasztalatai alapján valós és sajnos gyakori jelenség. A legnagyobb problémát a krízishelyzetek kezelésében az jelenti, hogy a bántalmazott nők kevés esetben kérnek segítséget az illetékes hatóságoktól. Ezen problémák orvoslása céljából településünk a családok érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet.

A jegyző, az egészségügyi szolgáltató intézmény, a gyermekjóléti szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak, magánszemélyek jelezhetik, ha segítségre szoruló családról, vagy személyről szereznek tudomást. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi az ellátási területén élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családokat, személyeket és tájékoztatja őket problémáik megoldásának lehetőségeiről. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves ügyforgalma fokozatosan növekszik. A családon belüli erőszak tárgyában a tudomásunkra jutott esetek száma: 2015-ben 4, 2016-ban 2, 2017-ben 23 gyermek és felnőtt esetében történt bejelentés.

Mindezekből megállapítható, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat adatai alapján a hozzájuk kliensként forduló üllői családok a gazdasági válság hatásai miatt egyre nagyobb megélhetési problémákkal küzdenek, így egyre többen fordulnak segítségért a Szolgálathoz, ezzel szemben családon belüli erőszak tekintetében a bejelentések száma nem növekedett 2017-ig. A 2017-es adat az előző évekkal ellentétben már tartalmazza nem csak a gyermekek ellen elkövetett agresszív fellépést, hanem azon eseteket is, mikor gyermek előtt történt felnőtt bántalmazása. Sajnos a növekvő feszültség, a munkanélküliség vagy a munkahelyi konfliktusok nyomása miatt egyre gyakrabban fordul elő, hogy a családon belül erőszakosan lépnek fel a felnőttek egymással szemben vagy a gyermekek sérelmére.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik anyaothton, sem átmeneti családi otthon, így a helyi családokat érő rendkívüli krízishelyzetben a Humán Szolgáltató Központ közreműködésével kerülhet sor környékbeli településen anyaothtonban, átmeneti családi otthonban történő elhelyezésre. Rendelkezésre álló adataink alapján 2015-ben 4, 2016-ban 5, 2017-ben 6 esetben volt szükség anyaothtoni elhelyezésben való segítő közreműködésre. Két-két eset kivételével sajnos az elhelyezett anyák nem maradtak az anyaothtonban, nem vállalták az ottani jogos, de szigorú elvárásokat. Az elmúlt három évben 11 gyermek esetében került sor átmeneti nevelésbe vételre, ezekkel a gyermekekkel a HSZK munkatársai tartják a kapcsolatot, évi két alkalommal személyes találkozással.

Komoly segítséget jelent ebben a munkánkban a Vecsés Járási Gyámhatóság munkatársainak lelkiismeretes, segítőkész és maximálisan gyermekközpontú hozzáállása. A gyermekek családból való kiemelése előtt minden esetben kikérik és meghallgatják a Szolgálat véleményét, közösen kutatják fel az összes lehetséges egyéb megoldást és csak végső esetben, akkor kerül sor elhelyezésére, ha a gyermek érdeke ezt kívánja és nincs más lehetőség.

Annak érdekében, hogy a település lakossága szakszerű felvilágosítást és jogi útbaigazítást kaphasson felmerülő problémáival kapcsolatban, városunkban több módon is lehetőség nyílik ingyenes jogi tanácsadásban részesülni.

- Az önkormányzat által megbízott ügyvédek kéthetente tartanak ingyenes jogi tanácsadást, melyet bárki igénybe vehet előzetes bejelentkezés alapján.
- A Humán Szolgáltató Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szintén ingyenes jogsegélyt nyújt a segítségre rászoruló családok részére.
- Ezen túl az ellátottaknak lehetősége van ellátottjogi képviselők segítségét kérni.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja		Polgármesteri Hivatal vezetői		Önkormányzati Intézményvezetők	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	9	3	1	3	2	8
2014	9	3	1	3	2	8
2015	9	3	1	3	2	8
2016	9	3	1	3	2	8
2017	9	3	-	4	1	7
2018	9	3	1	3	0	8
2019	6	6	1	3	0	9
2020	6	6	1	3	0	9
2021	6	6	1	3	0	10
2022	6	6	1	3	0	10

Forrás: Polgármesteri Hivatal

A létszámadatokban az elmúlt időszakban a hivatalvezetés adatában rövid időre állt be személyi változás, egy férfi vezető távozott a hivatalból, átmenetileg női helyettesítő látta el a feladatokat, majd pályázatát követően 2018-ban ismét férfi vezetője lett a Pénzügyi Irodánknak. Önkormányzati intézményeink esetében haláleset miatt állt be változás 2018. augusztusától az igazgatói feladatokat a Humán Szolgáltató Központban a korábbi igazgató-helyettes asszony látja el.

A fenti táblázatban szereplő értékek alapján megállapítható, hogy a női foglalkoztatottak száma nem csupán a Polgármesteri Hivatal vonatkozásában magas, hanem az önkormányzati intézményvezetők tekintetében is. Ehhez hozzátartozik az is, hogy pl. az óvodákban és a bölcsődében a feladatok jellegéből adódóan jellemzően női vezetők dolgoznak.

A képviselő-testületi tagok nemek szerinti megoszlásának vizsgálata alapján megállapítható, hogy a női képviselők számának aránya a korábbi 20%-ról 2019-ben 50%-ra növekedett.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünk tekintetében is jelen vannak az országos szinten tapasztalható, nőket fokozottan érintő társadalmi problémák. Ezek közül kiemelendő a gyermeküket egyedül nevelő nők megélhetési nehézségei, a nők munkaerőpiaci helyzetének problémái, különös tekintettel a kisgyermekes anyák újbóli elhelyezkedésére. Sok esetben az egyedülálló édesanyák nem, vagy csak nehézségek árán tudnak munkához jutni, míg más esetekben a családban élő anyáknak nincs lehetősége karrierépítésre, mivel a régi típusú családmódel szerint főállású anyaként gyermekei nevelése és a háztartás vezetése tölti ki minden idejüket.

Bár helyi szinten (a korábbiakhoz hasonlóan) nem állnak rendelkezésre ma sem adatok arra vonatkozóan, hogy a fentiekben felsorolt problémák mennyire érintik a településünkön élő nőket, de tapasztalatunk és intézményeink beszámolóí alapján megállapítható, hogy mind több nő kényszerül gyermeke születése után rövid időn belül visszatérni a munkaerőpiacra, a család nehéz anyagi helyzete miatt. Ugyanakkor tény az is, hogy az extra GYED-GYES bevezetésével nem csupán kényszerűségből térnek vissza munkahelyükre az édesanyák, hanem kihasználják ezt a lehetőséget a család anyagi helyzetének javítása, valamint munkahelyük megtartása érdekében.

A munkavállalás nehézségei mellett egyéb problémákkal is szembe kell nézniük a kisgyermekes édesanyáknak. Sok esetben a gyermek születésével az édesanya kieseik addigi társasági életéből, megváltozott helyzetében elszigeteltnek érezheti magát. Fontosnak tartjuk a szabadidő hasznos eltöltésének biztosítását, lehetőség megteremtését az elszigeteltség megszüntetéséhez.

Az önkormányzat és intézményei, a helyi civil szervezetekkel összefogva egyre több olyan programot, illetve rendezvényt tart, melyet kisgyermekes családok is látogatni tudnak. Évről évre bővítjük városi rendezvényeink körét, melyek szinte kivétel nélkül gyermekközpontú programokat sorakoztatnak fel.

- gyermek majális,
- csülökfesztivál-gyermeknap rendezvény,
- kismama klub,
- babaringató (zenés, interaktív foglalkozás),
- baba-mama torna,
- aprók tánca,
- ovisgála,
- gyermek színelőadások,
- diavetítések,
- hagyományőrző gyermekprogramok-, gyermekjátékok,
- bababörze (kinőtt babaholmik csereberéje),
- gyógytorna (minden korosztálynak)
- rendszeres filmklub,
- „győzelem a stressz felett” mentálhigiénés szakember kurzusa,
- kézműves foglalkozások,
- kiállítások,
- amatőr alkotók kiállítása, helyi alkotók közismertté tétele (gobelin, festés,)

A városi könyvtárban a hangoskönyvek megjelenése a kisgyermekes családok körében is nagy sikert aratott, csak úgy, mint a mese sarok, a „Mesebolt”, ezen kívül különböző játékokkal, színezőkkel várják a gyerekeket és szüleiket. Kényelmes babzsák-fotelek, küsszékek, színes kisasztal teszi hangulatossá és biztosítja a tökéletes gyermekvilágot az intézményben.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermeküket egyedül nevelő nők megélhetési problémával küzdenek	Szociális támogatások megítélésénél e helyzet fokozottabb figyelembevételre
Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési lehetőségei korlátozottak	rugalmas ill. részmunkaidős alkalmazás lehetőségének biztosítása az intézményekben
Kisgyermekes szülők ügyintézési nehézségei	napközbeni időszakos gyermekfelügyelet biztosítása az önkormányzat által

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	1 621	2 026	80,01%
2016	1 665	2 051	81,18%
2017	1 703	2 059	82,71%
2018	1 765	2 148	82,17%
2019	1 838	2 242	81,98%
2020	1 873	2 301	81,40%
2021	1 860	2 356	78,95%
2022	1 901	2 411	78,85%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatban szereplő adatok megmutatják, hogy Üllön 2015-től folyamatosan növekszik a 65 év felettek száma. Ez nagymértékben köszönhető az életszínvonal emelkedésének, a javuló orvosi ellátásnak és a településünkön működő házi segítségnyújtásnak.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	974	1591	2565
2016	975	1594	2569
2017	954	1580	2534
2018	964	1560	2524
2019	971	1557	2528
2020	963	1538	2501
2021	937	1479	2416

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Tábla:6.2.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)									
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Főösszesen		246	226	181	158	169	211	91
41-45 év (TS 042)	Fő	26	23	25	17	22	24	21	17
	%	10,57%	10,18%	13,81%	10,76%	13,02%	11,37%	17,65%	12,32%
46-50 év (TS 043)	Fő	18	24	12	11	16	33	8	14
	%	7,32%	10,62%	6,63%	6,96%	9,47%	15,64%	6,72%	10,14%
51-55 év (TS 044)	Fő	24	26	16	9	12	23	15	16
	%	9,76%	11,50%	8,84%	5,7%	7,10%	10,9%	12,61%	11,59%
56-60 év (TS 045)	Fő	50	32	24	18	11	22	11	9
	%	20,33%	14,13%	13,26%	11,39%	6,51%	10,43%	9,24%	6,52%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	29	32	41	43	34	37	36	25
	%	11,79%	14,16%	22,65%	27,22%	20,12%	17,54%	30,25%	18,12%

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	57	17	719	1311	3	36	n.a.
2016	49	3	737	1336	4	35	n.a.
2017	44	3	718	1320	4	35	5
2018	44	4	727	1327	5	30	3
2019	38	4	752	1329	4	34	4
2020	36	4	742	1321	3	27	4
2021	38	3	715	1271	3	25	4

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Önkormányzatunk a településen élő idősök, nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan adatokkal nem rendelkezik, az azonban a tapasztalatok alapján elmondható, hogy azok, akiknek az egészségi állapota ez lehetővé teszi, szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre azonban jelenleg a munkaerő piacon nagyon csekély az esély, kivéve, ha speciális ismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal rendelkeznek. Ellene hat ennek a lehetőségnek az is, hogy a jogszabály korlátozza részben kizárja (pl. közszférában) a nyugdíj melletti foglalkoztatást, részben korlátozza a megszerzhető jövedelem nagyságát, illetve a nyugdíj szünetelésének jogkövetkezményét fűzi hozzá. Nehezíti a foglalkoztatás lehetőségét az is, hogy a mai idős korosztályra még nem volt jellemző az élethosszig tartó tanulás, többségében a fiatal felnőttkorban megszerzett ismereteiket hasznosították, szinte egész életükben egy munkahelyen dolgozva. Ezek az ismeretek azonban sok esetben már a mai kor követelményeinek nem felelnek meg.

Különösen nehéz helyzetben azok az idősebb korosztályhoz tartozók vannak, akik még nem jogosultak nyugdíjra vagy más nyugdíjszerű ellátásra, de megromlik az egészségi állapotuk, megváltozik a munkakörüik vagy akiket érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Míg a regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt évben csökkent, az 55. év feletti regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt két évben növekvő tendenciát mutat. Megoldásként kézenfekvő lenne a településen működő raktárbázisok által kínált munkalehetőség kihasználása, azonban szinte kizárólag három műszakos munkarendben folyik a munka. Tekintettel nevezett korosztályra, a három műszakos munkarend egészségi, munkaalkalmasság szempontjából nem vállalható számukra.

Az idősök hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén számszerű adatokkal nem kimutatható, ugyanakkor vélhetően településünkön is előfordul ez a korosztályos diszkriminatív jelenség. Önkormányzatunk és intézményeink viszonylatában azonban kijelenthető, hogy a megüresedett álláshelyeinkre jelentkezők vonatkozásában nem dominál az életkor, szívesen fogadjuk a pályakezdőket is de semmiképpen nem jelent hátrányt az érettebb kor, örömmel vesszük az idősebb munkaerő megszerzett tudását, tapasztalatát és rutinját az adott munkaterületen, legyen az irodai, oktatás-nevelési vagy fizikai munka. Az elmúlt 2 év viszonylatában az új belépők között szinte fele-fele arányú a fiatal (25-40) és az 50 feletti munkatárs. Az önkormányzat tulajdonában lévő Városüzemeltető Kft. 41 fő alkalmazottjai közül 18 fő az 50 év feletti, ami 43,9%.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Tábla:6.3.1.;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	1 621	0	26	73
2016	1 665	0	28	81
2017	1 703	0	29	82
2018	1 765	0	27	70
2019	1 838	0	25	74
2020	1 873	0	24	72
2021	1860	0	22	64
2022	1901	0	23	74

Forrás: TeIR,

Természetesen településünkön - mint mindenhol máshol – igényelhető a kifejezetten időskorúak számára biztosított pénzbeli ellátás, az időskorúak járadéka (jövedelemmel nem rendelkező nyugdíjaskorúak megélhetését biztosító támogatás). A város lakosságához viszonyítva igen csekély ezen ellátásban részesülők száma, azonban a jövőben elképzelhető ennek növekedése, mivel egyre többen nem tudják majd igazolni a ledolgozott éveiket, mely elengedhetetlen a nyugdíj megállapításához.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a város minden lakosa részére biztosított, ezek egy része életkor alapján az idősek részére van biztosítva.

Az utóbbi időszakban az egészségügyi ellátásban két olyan jelentős probléma jelentkezett, amely kiemelten érintette az időseket is. Az egyik, hogy a lakosságszám növekedése következtében jelentősen megnövekedett a házi orvosok beteglétszáma, ami a várakozási idő jelentős növelését eredményezte. 2015-ben új házi orvosi körzet kialakításával jelentősen javult ez a helyzet. Jelenleg öt felnőtt házi orvosi praxis működik a településünkön, valamint állandó orvosi ügyeleti szolgálat, ezen kívül helyi kislabor áll rendelkezésére a lakosoknak.

A másik problémát bizonyos egészségügyi szolgáltatások helyben történő biztosításának hiánya (pl. fizioterápia) illetve a rendelkezésre álló kapacitás csökkenése (pl. labor) jelenti. Ez utóbbiak azzal járnak, hogy a beteg csak más településen, illetve néhány napos késedelemmel veheti ezeket igénybe, ami különösen a korosztály számára jelent nehézséget.

c) a generációk közötti programok.

Településünkön a rendezvények során igyekszünk minden korosztály számára érdekes és minőségi programokat összeállítani. A korosztályok közötti közeledést képviseli a Kuktanoda nyári tábor, melyet a Mecénás Művészeti Klub szervez kislányok részére főzési tudományok és háztartási ismeretek átadására. A helyszín a Kistemető utcai önkormányzati ingatlan volt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Házi segítségnyújtás: Az idős emberek segítségének egyik legfőbb helyszíne saját otthonuk, ezért fontos feladat és cél, hogy megteremtsük mindazokat a lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik az idős, beteg, rászoruló ellátottak lakókörnyezetükben történő gondozását, ápolását. A házi segítségnyújtás magában foglalja a saját lakásukon történő segítségnyújtásnak minden olyan módját és tevékenységeit, melyeket az igénylő egészségi állapota, szociális helyzete miatt elvégezni már nem, vagy még nem képes.

A gondozás alapvető **célja** az is, hogy családpótló szerepet lásson el, leküzdve az izoláció biológiai, pszichés és szociális következményeit; az ellátást igénybe vevők tanult és szerzett mentális és fizikai képességeit minél hosszabb ideig megőrizze, aktivitásukat szinten tartsa, mentális állapotuk karbantartása és segítségnyújtás ahhoz, hogy az igénybe vevő az önálló életvitelét lakásán, lakókörnyezetében, szükségleteinek megfelelően fenntarthassa.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó tevékenységek **fő célja** nem a hozzátartozók teljes körű tehermentesítése vagy kizárása a gondozási feladatokból, hanem a szükséges mértékű segítség nyújtása az ellátás zavartalan biztosítása érdekében.

Sajnos országos tendencia és ez településünkre is igaz, hogy nagyon sok a 60 év felettek körében az egyedülálló nő, akik számára kiemelten fontos, hogy a mindennapokban a biztonságérzetük biztosítva legyen. A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** biztosítása - amely bármilyen probléma esetén (rosszullét, személy elleni támadás, betörés) - azonnali segítséget jelent, különösen az egyedülálló, idős nők számára jelenthet nagy segítséget. Önkormányzatunk ezért is tartotta és tartja fontosnak ezen ellátási forma folyamatos biztosítását. Annak ellenére, hogy ez már nem kötelező önkormányzati feladat.

A Képviselő-testületünk jó döntését igazolja, hogy folyamatos és igen nagy az érdeklődés ezen ellátás igénybevételére.

Településünkön igen aktív ez a korosztály, és pozitív tapasztalatunk, hogy az idősek aktív közösségi életet élnek. Városunkban több olyan egyesület és csoport is működik, melyeknek célja az időskorúak szabadidejének hasznos eltöltése. Három nyugdíjas szervezet (Üllői Nyugdíjas Egyesület, Napsugár Nyugdíjas Egyesület, Őszirozsa Nyugdíjas Klub), több sport és tánc tevékenységet végző csoport (Zsóka torna, Annamánia tánccsoport, jóga foglalkozások) van jelen településünkön. Ezen csoportok támogatásával, Önkormányzatunk hozzájárul az időskori elszigetelődés megakadályozásához is.

A **könyvtárban** található számítógépeken segítjük az érdeklődők digitális írás-olvasás fejlesztését, számítógép-használatot. A könyvtár partnerségben működik a város lakosságával, amennyiben igénylik segítséget nyújt irodai szolgáltatásokkal, hivatali, egészségügyi, oktatási ügyeik intézésében.

Fontos, hogy az idős korosztály is megbarátkozzon és megtanulja kezelni a digitális eszközöket, hiszen a mai világban az online ügyintézés elengedhetetlen (ügyfélkapu, ESZT, űrlapbenyújtó és egyéb programok alkalmazása). Továbbá tisztában kell lenniük az internetes, telefonos csalogó módszereivel és kiküszöbölésükkel.

A kormány által nyugdíjasok számára meghirdetett Erzsébet-program regisztrációs folyamatát is könyvtárunk bonyolította nyugdíjas olvasóink, és hozzátartozóik számára.

Civil szervezetek, egyesületek programjai:

Mecénás Művészeti Klub: kézműves foglalkozások, kiállítások, szavalóversenyek,

Nyugdíjas szervezetek (3):

- kirándulások, színházlátogatás, gyógyfürdő programok, hétfégi zenés- táncos estek,
- nyugdíjas kórus,
- „Nyílik a rózsza” nótaest,
- fotóklub,
- városi ünnepeinken fellépés és idősök vendéglátása.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedülálló idősök magas száma	Meglévő szolgáltatások fenntartása, programok szervezése.
Időskori elszigetelődés megakadályozása	Olyan szervezetek tevékenységének támogatása, amely segíti a szabadidő hasznos eltöltését.
Digitális ismeretek hiánya	Ismeretterjesztő és gyakorlati oktatás biztosítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. E szabályozások közül mindenekelőtt a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.), valamint a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló – a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált – ENSZ-Egyezmény emelhető ki. Emellett fontos alap az Európai Bizottságnak az Európai

fogyatékoságügyi stratégia 2010–2020: megújított elkötelezettség az akadálymentes Európa megvalósítása iránt COM/2010/636 számú közleménye.

A fogyatékoságügyi szakterület egyik legfőbb jellemzője, hogy az élet valamennyi területét, és így szinte minden államigazgatási ágazatot egyaránt érint, ezért a fenti dokumentumok érdemi alkalmazása a mindenkori kormányzat részéről gondosan tervezett, összehangolt intézkedéseket követel meg.

Fogyatékos személyeket érintő alapelvek: prevenció, önrendelkezés, teljes és hatékony társadalmi részvétel, egyetemes tervezés, semmit rólunk nélkülünk, hátrányos megkülönböztetés tilalma, indokolt előnyben részesítés, ésszerű alkalmazkodás.

Napjainkban a kutatások szerint mindennapi tevékenységek elvégzésében egészségi probléma miatt magukat korlátozottnak érzők száma közel 1,5 millió.

A szubjektív korlátozottság oka elsősorban tartós betegség vagy fogyatékoság. A mindennapi életben enyhe korlátozottságot tapasztal a népesség 9,5, súlyosabbat 6,3%-a.

A magánháztartásban élők 15, az intézeti háztartásokban élők 32%-a korlátozott. A magánháztartásokban élő fogyatékos vagy korlátozott népesség (akadályozottak) kevésbé iskolázottak, mint az átlagnépesség, alig több mint harmaduknak van legalább érettségije, míg a népesség egészében 45%-nak.

Az akadályozottak több mint fele saját jogon öregségi nyugdíjas, járadékos. A rokkantsági, rehabilitációs vagy egyéb egészségkárosodási ellátásban részesülők aránya 13%.

Az akadályozottak legtöbbször a munkavégzés és a tanulás terén érzik magukat hátrányban.

Összességében a fogyatékos vagy korlátozott népességnek több mint kétharmada a társadalmi részvétel valamelyik területén akadályozva érzi magát.

A magánháztartásokban élő, egészségi állapotuk miatt akadályozott személyek 17%-a, mintegy 250 ezer ember részesült szociális ellátásban a felvételt megelőző 12 hónap során. Az érintettek 71%-a vesz igénybe egyéb, intézményen kívüli, informális segítséget mindennapi tevékenységéhez, önellátásához, és ez a segítség elsősorban a családtagok részéről érkezik.

A többletköltségek mérséklésére az egészségkárosodottak közel háromtizede kap valamilyen pénzbeli vagy természetbeni juttatást, a legtöbben rokkantsági ellátást és közgyógyellátási igazolványt.

Az akadályozottak egyötöde tapasztalt már hátrányos megkülönböztetést. A foglalkoztatás, a közlekedés és az egészségügyi ellátás az a három terület, ahol a leginkább, a lakhatásnál pedig a legkevésbé érzékelnek negatív megnyilvánulásokat.

Fogyatékkal élők támogatásának területei:

- Lakhatás, szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés
- Pénzbeli és természetbeni ellátások és szolgáltatások
- Rehabilitáció
- Hozzáférhetőség

Fogyatékkal élők helyzetének javítását célzó beavatkozási területek:

- A fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató szakmai fejlesztések
- Egészségügy, korai felismerés, diagnosztika

- Alap- és szakellátások, (tájékoztatás, hozzáférés biztosítása)
- Támogató technikai eszközök
- Korai fejlesztés, oktatás, képzés
- Köznevelés (inklúzió, gyermekek fogyatékkal élőkhez való viszonya, középfokú oktatás elérhetősége SNI fiatalok számára is)
- Szakképzés, felnőttképzés (fiatalok munkaerő-piaci helyzetének javítása)
- Felsőoktatás, (fogyatékoságügyi, hozzáférhetőségi, rehabilitációs, jelnyelvi ismereteket tartalmazó képzési modulok, felsőoktatásban tanuló fogyatékos fiatalok segítése.
- Életpálya tervezés, Foglalkoztatás, Szociális szolgáltatások és ellátások, Támogató szolgálatok, Komplex rehabilitáció, Koordináció, „kliensút”
- Önrendelkezés, önálló életvitel, támogatott döntéshozatal, lakhatás, fogyatékos személyek és családjaik, közlekedés, sport, kultúra, turizmus.

Többszörösen veszélyeztetett csoportok: pl.: fogyatékkal élő nők és gyermekek

A többszörös fogyatékossgal élő emberek (így például a súlyosan és halmozottan sérült emberek, illetve a fogyatékossgal mellett beilleszkedést nehezítő viselkedési problémával élő emberek) és családjaik helyzetéről, speciális igényeiről kevés információval rendelkezünk. Így fontos lenne olyan szakpolitikai stratégiák kialakítása és megvalósítása, melyek ezeknek az embereknek a komplex rehabilitációját segíthetik elő.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	143	180	323
2016	138	178	316
2017	140	174	314
2018	139	159	298
2019	128	146	274
2020	129	143	272
2021	128	140	268

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A KSH adatai szerint a fogyatékos vagy korlátozott népességben fele annyian dolgoznak, mint a teljes népességben.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos további probléma, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul. Amennyiben még is sor kerül a munkavégzésre, akkor a foglalkoztatottak által végzett munka jellemzően egyszerű, a jövedelmi értékhatár pedig további gátat szabhat a munkavállalásnak. A foglalkoztatást szabályzók sem kedvezőek, mivel a munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek.

Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket.

Üllő városa azonban abban a szerencsés helyzetben van, hogy 1994 óta itt működik az Üllői Mozgáskorlátozottak Egyesülete, 2013 júniusától Civil Érték Egyesület néven. Az egyesület 42 fő tagsággal kezdte meg működését, jelenleg több, mint 180 tagja van, akiknek közel 65 %-a súlyosan mozgáskorlátozott. A tagok jelentős része rossz szociális körülmények között él.

2000-ben az egyesület megalapította a Civil Szolgáltató Nonprofit Kft-t, amely 2012-ig védett foglalkoztatóként, 2013-tól pedig rehabilitációs akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkező foglalkoztatóként működik. Telephelyeik a foglalkoztatott munkavállalók fogyatékoságának megfelelően akadálymentesek.

A fogyatékosággal élő és megváltozott munkaképességű munkavállalókat az alábbi akkreditált telephelyeken foglalkoztatják:

1./ Üllő, Pesti út 124. székhely: a Civil Központ épületében található székhely kétszintes, akadálymentes épület. Az alsó szinten a társaság irodái találhatóak. A felső szinten elsősorban fogyatékos munkavállalók foglalkoztatása történik, csomagolási tevékenységet végeznek. A közlekedést és az anyagmozgatást lift könnyíti meg. A székhelyen 30 fő megváltozott munkaképességű dolgozót foglalkoztatnak egyműszakos munkarendben.

2./ Üllő, Gyömrői út 83. telephely: Üllő külső peremén, a Gyömrő felé vezető út mentén helyezkedik el, három különálló akadálymentes épületben, egyműszakos munkarendben dolgozik mintegy 150 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló. A telephelyen bér munkában élelmiszerek, kozmetikumok, higiéniai termékek és különféle háztartási vegyi áruk, esetenként papírárúk címkézése, kézi, vagy gépi csomagolása történik.

A Civil Nonprofit Kft-nél foglalkoztatott megváltozott munkaképességű munkavállalóink számára a Civil Érték Egyesület ellátási szerződés keretében segítő szolgáltatásként munkaerő-piaci és humán szolgáltatásokat biztosít.

Az Egyesület a vállalt feladatainak teljesítése érdekében a munkaerő-piaci szolgáltatásokat a Civil Munkaközvetítő Iroda szolgáltatási körében, a humán szolgáltatásokat a Támogató Szolgálat intézményi keretei között végzi.

Szolgáltatások:

- **Életvezetési tanácsadás:** Az életpályán, az életútban való elakadás, megtorpanás továbblendülésének segítése.
- **Jogsegélyszolgálat:** Szóbeli jogi tanácsadás biztosítása, beleértve az ügyfél iratainak tanulmányozását.

- **Szociális ügyintézés:** Segítségnyújtás hivatalos ügyek intézésében. Segítő közreműködés az iratok, nyomtatványok, kérelmek kitöltésében, a megfelelő helyre való eljuttatásában, akadályoztatás esetén a közvetlen ügyintézésben.
- **Családgondozás:** A munkatársakat és családjukat érintő szociális és életvezetési problémák okainak feltárása és – lehetőség szerint – az okok megszüntetése.
- **Munkaerő-piaci információ nyújtása:** Munkavállalók tájékoztatása, az egyéni igényeiknek megfelelő betölthető állás lehetőségekről.
- **Munkatanácsadás:** A segítő szakember feltárja az igénybe vevő személy elhelyezkedését akadályozó körülményeket, a munkavállalást akadályozó problémák megszüntetése érdekében terveket dolgoznak ki.
- **Pályatanácsadás:** A pályamódosítás lehetőségének elősegítése, az egyéni képességek, érdeklődési területek, adottságoknak megfelelő pályaterv kidolgozásával.
- **Rehabilitációs tanácsadás:** A foglalkozási rehabilitáció irányának meghatározása.
- **Pszichológiai tanácsadás:** Segít feltárni és lehetőség szerint megoldani munkatársaik számára az életvezetésből, a személyiségproblémákból eredő, a munkavégzést, illetve a tartós foglalkoztatást akadályozó tényezőket.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Településünkön ilyen jellegű problémáról jelzés nem érkezett.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is

A Civil Érték Egyesület által működtetett támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítás, kommunikáció) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérték-érvényesítést.

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás is fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását.

A gondozást igénylő fogyatékos személyek átmeneti elhelyezést, tartós bentlakásos szociális intézményi ellátást (rehabilitációs, ápoló-gondozó) is igénybe vehetnek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik.

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek. (pl. Fot., Szt., Cst.)

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági járadék, rehabilitációs és rokkant ellátás, A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az akadálymentesítés Magyarországon a fogyatékos ügyi törvénykezés egyik célterületeként jelent meg, fő kedvezményezettjei, csoportját a fogyatékos személyek alkotják. Akadálymentesítés révén lehetővé válik a közszolgáltatások, tágabban az épített környezet mindenki számára kényelmes és biztonságos elérése, használata, és érdemben is segítséget jelent a fogyatékos emberek önálló tájékozódásában, ügyintézésében.

Városunkban a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos, mert - anyagi források hiányában - megoldhatatlan lett volna egyszerre valamennyi intézmény teljes akadálymentesítése. Azt elmondhatjuk, hogy a mozgáskorlátozottak bejutása valamennyi közszolgáltatást nyújtó intézményünkben biztosított, a teljekörű akadálymentesítés a jövő feladata, amely csak ütemezetten és pályázati források igénybevételével valósulhat meg.

Új beruházás, felújítás a hatályos jogszabályoknak megfelelően csak akadálymentesített környezet biztosításával történik. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt feltétel az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Önkormányzatunk közterületeinek átépítése vagy felújítása során kiemelt figyelmet fordít a fogyatékkal élő emberekre, mindennapi életük megkönnyítésére. Közúton – új fejlesztéseink megvalósítása során - gyalogos átkelőhelyek kialakításánál vakok és gyengén látók segítésére az átkelő mindkét oldalán taktilis jelek (vakvezető kövek) kerülnek kihelyezésre, megkönnyítve ezzel számukra az úton való átkelést. Ezen felül a gyalogos átkelőhelyek szegélyszüllyesztéssel készülnek, így a mozgásukban korlátozottak is gyorsabban és biztonságosabban, különösebb terepakadály leküzdése nélkül juthatnak át az út másik oldalára. Ugyancsak szegélyszüllyesztéssel kerülnek kialakításra a felújított, vagy újonnan épített utcáink járdacsatlakozásai is.

- a) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások közül helyben a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a Civil Érték Egyesület által működtetett támogató szolgáltatás. érthető el.

- b) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A településen élő fogyatékos személyek számára rendelkezésre állnak a Civil Érték Egyesület Támogató Szolgálatától nyújtott szolgáltatások, továbbá kiemelendő a 2022-ben megépült (k)Üllő Kresz Parkban kialakított mozgáskorlátozott hinta a tolószékesek számára.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fejlesztések ellenére sem teljes körű az akadálymentesítés	Akadályok folyamatos megszüntetése fizikai és infokommunikációs akadálymentes hozzáférés biztosítása
A fogyatékos emberek általában kevésbé kvalifikáltak, mint a nem fogyatékosok, magasabb közöttük a szakképzetlenek aránya	Képzési, átképzési programok valamint a foglalkoztatásukat biztosító szervezet tevékenységének további támogatása
Elszigeteltség érzésének csökkenése	Közös programok szervezése, amelyen a fogyatékkal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismerhetik egymást és egymás problémáit, illetve ilyen rendezvény számára helyszín biztosítása.
Egészségügyi prevenciók szolgáltatások hiánya, illetve megközelíthetlensége, Szükséges szűrőprogramokra történő eljutás nehézsége	Célzott egészségügyi programok szervezése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások:

Üllő városában felmerülő településszintű, több célcsoportot érintő problémákat és a megoldásokat az alábbi táblázat és összefoglaló mutatja be.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közösségi terek hiánya	Közösségi terek (közösségi központ) kialakítása pályázati lehetőségekkel
Intézmények energetikai korszerűsítése	Intézmény korszerűsítése

Utak problémás állapota, minősége	Utak, úthálózatok építése, javítása
Egészségügyi ellátás fejlesztése	Egészségház korszerűsítése, átalakítása
Kerékpárút hiánya	Kerékpárút építése közigazgatási területen belül és kívül

Az Önkormányzatunk az éves költségvetés elkészítése során minden alkalommal körüljárja azokat a problémákat, igényeket, amikkel nap mint nap szembesül a lakosok jelzéseiből.

A megjelent pályázati kiírások közül is elsősorban úgy válogatunk, hogy választ adjunk a felmerülő nehézségekre, igényekre.

Üllő útjainak nagy része keskeny, sokszor -járda hiányában- a gyalogosok az útpadkát használják a közlekedésre, ami balesetveszélyes. Önkormányzatunk az utak felújítása során nem csak az útburkolat minőségét javítja, hanem gondot fordít az út szélesítésére, a csapadékvíz elvezetésére is. Emellett minden útfelújítás előtt kicseréli az adott utca vízvezetékét, bekötéseit, így elkerülhetővé válnak az esetleges csőtörések, meghibásodások miatti útfelbontások.

A folyamatosan bővülő programok és rendezvények, valamint a növekvő lakosság szám magyarázza, hogy szükséges egy minimum 1000 fő befogadására alkalmas „Közösségi Központ” építése. Ezen terv megvalósításához nem elegendő a saját éves beruházási költségvetési keret, ezért pályázati források elnyerése lesz szükség.

Törekvéseink között régóta szerepelt egy biztonságos kerékpárút megépítése, településen belül és a környező városokat összekötő útszakaszon egyaránt. A korábbi pályázati kiírásra benyújtott engedélyes tervdokumentáció -számos egyeztetést követően- a gyermekek számára nem bizonyult biztonságosnak. Tekintettel arra, hogy az elmúlt években az útfelújítások alkalmával több kiszélesítés is megtörtént, önkormányzatunk új tervdokumentáció elkészítésén munkálkodik, hogy egy újabb pályázati lehetőség esetében, már egy mindenki számára biztonságos kerékpárút épülhessen Üllőn.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön – a helyi önkormányzaton kívül - számos olyan szervezet (állami, önkormányzati, egyházi, civil, for-profit) működik, amelynek tevékenysége érinti jelen esélyegyenlőségi program célcsoportjában tartozók helyzetét.

A helyi önkormányzati intézmények, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházak, valamint a településünkön hosszabb ideje aktív tevékenységet végző civil szervezetek tevékenységét, együttműködését a 3.7 ill. 3.8 pontban részletesen bemutattuk.

Kiemelést érdemel, hogy a településünkön, illetve annak közelében működő multinacionális cégek, mint pl. a Spar, a Hungarocontrol, az Auchan és a Budapest Airport Zrt. rendszeres támogatói sportrendezvényeinknek, de e szféra támogatásának köszönhetően adhattunk át a szabadidőparkjainkat, valamint láthatta a város lakossága az Experindance együttes előadásában a „Tesla végtelen energia” című musicalt.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével az állami, a helyi önkormányzati, az egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

E program megalkotásának előkészítéseként 2023.november 13-án került megrendezésre a helyi HEP fórum minden célcsoport képviselőnek részvételével.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés adatainak összegyűjtésében részt vettek a településen dolgozó szociális, gyermekjóléti, közművelődési, köznevelési szakemberek. A helyzetelemzést az önkormányzat szociális, oktatási, egészségügyi, esélyegyenlőségi, civil területtel, valamint pályázatokkal foglalkozó szakemberei állították össze, egyeztetve – online és személyes kapcsolattartás révén – az érintett partnerekkel.

A Program teljes szövegének lakosság felé való nyilvánossá tételére – az önkormányzat honlapján – az elfogadást követően sor kerül, így a végrehajtás ellenőrzése folyamatosan biztosított lesz.

1. A HEP IT részletei

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a roma lakosság is érzi lehetőségeinek bővülését mind a munkavállalás, a tanulás mind a támogatások terén.

Fontos számunkra, hogy segítséget nyújtsunk a rászoruló családoknak további elszegényedés megakadályozása érdekében.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egyenlő hozzáférését a fejlődésüket elősegítő szolgáltatásokhoz.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök elszigetelődésének, egészségi állapotuk romlásának megakadályozására, megbecsülésükre, közösségi programokba történő bevonásukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében az elhelyezkedésük, illetve munkába történő visszaállásuk támogatását a hagyományos családi szerepvállalás mellett.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	További közösségi terek kialakítása	Közösségi terek hiánya	Minden korosztály számára lehetőséget biztosítani a szabadidő hasznos eltöltésére.	nem releváns	nem releváns	Terek, parkok, közösségi központ kialakítása,	Polgármester, pályázati referens	2028.12.31.	parkok, létesítmények látogatóinak száma	önkormányzati költségvetési forrás biztosítása, pályázati forrás	Kevesebb csellengő fiatal, elszigetelődés csökkenése	nem releváns

2	Intézményi problémák	intézmények energetikai korszerűsítése	Megfelelő minőségű intézmény kialakítása a fenntartása.	nem releváns	nem releváns	Intézmények energetikai fejlesztése	Polgármester, pályázati referens	2028.12.31.	Kevesebb fenntartási költségek.	önkormányzati költségvetési forrás biztosítása, pályázati forrás	folyamatos ellenőrzés és karbantartás	nem releváns
3	Utak problémás állapota, minősége	utak elhasználódása	megfelelő minőségű utak építése	nem releváns	nem releváns	utcák, útszakaszok korszerűsítése, felújítása, akadálymentesítése	Polgármester, pályázati referens	2028.12.31.	kevesebb lakossági panasz, bejelentés	önkormányzati költségvetési forrás, pályázati forrás	folyamatos ellenőrzés, javítás, állagmegóvás	nem releváns
4	Egészségügyi ellátás fejlesztése	orvosi leterheltség, egészségház épületének átalakítása	orvosi praxisok módosításának kezdeményezése, egészségház korszerűsítése	nem releváns	nem releváns	pályázati forrás segítségével az egészségház felújítása, átalakítása, mely lehetővé teszi a praxisok módosítását valamint a vizsgálatok bővítését is	Polgármester, pályázati referens	2028.12.31.	lakossági elégedettség	önkormányzati költségvetési forrás, pályázati forrás	szűrővizsgálatok gyakorisága	nem releváns

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Szociális támogatások jogosultsági feltételeinek felülvizsgálata	Szociális ellátások jogosultsági feltételeként előírt jövedelemhatárok emelése, az adósság felhalmozódás elkerülésének érdekében	Támogatásra jogosultak körének bővítése	Üllő Város Önkormányzatának rendeletei	nem releváns	Adatgyűjtés, célcsoport feltérképezése, kapcsolatfelvétel intézményekkel, partnereinkkel	Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke, Hatósági Iroda vezetője	2025.12.31.	Szociális ellátásra jogosultak számának növekedése	önkormányzati költségvetési forrás biztosítása	Elszegényedés megakadályozása, a családok anyagi helyzetének tartós javulása	nem releváns
2	Romák hátrányos helyzetének javítása	Roma társadalom felzárkóztatása	Felzárkóztató képzések, közös kulturális és interaktív programok, előadások megszervezése. Kézművészfoglalkozások megszervezése,	Üllő Város antiszegregációs terve Üllő Város Sport és Ifjúsági Konceptiója	nem releváns	Az intézkedés tartalma: Felzárkóztató és érzékenyítő programok indítása, Roma hagyományok megismertetése és ápolása mind a célcsoporthoz tartozók mind a többségi	Roma Nemzeti Önkormányzat Elnöke	2028.12.31.	Képzéseken résztvevők számának emelkedése, rendezvények száma	önkormányzati költségvetési forrás, pályázati források, roma nyelvoktatók, kulturális és művelődési szakemberek	roma identitás erősítése, hagyományörzés	nem releváns

			megtartás a. Neves előadók meghívása, előadások megszervezése, Roma művészek kiállításának megszervezése, nyelvtanulás lehetőségének biztosítása továbbtanulás ösztönzése			társadalom körében						
3	Szűrővizsgálatok számának növelése	Szűrővizsgálatok sűrítése, a vizsgálaton résztvevők számának növelése	Minél nagyobb részvétel a szűrővizsgálatokon a betegségek	nem releváns	nem releváns	Igényfelmérés Egészségügyi felvilágosító előadások megtartása,	Egészségügyi és Szociális Bizottság Elnöke, Humán Szolgáltató	2028.12.31.	A lakosság egészségi állapotának javulása	szervező, költségvetési forrás, szakszemélyzet	Növekszik a gyógyult betegek száma, az időben észlelt és kezelt betegség	nem releváns

			korai felismerése érdekében			szűrővizsgálatok szervezése helyben (mobil szűrővizsgálat biztosítása), állapotfelmérés és szervezés	Központigazgatója				által kevesebb a visszafordíthatatlan, ill. gyógyíthatatlan stádiumban felismert eset	
...												
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Kamaszok szórakozási lehetőségeinek biztosítása	A korosztálynak megfelelő szórakozási lehetőség biztosítása a szabadidő kulturált, tartalmas eltöltéséhez	Ne kelljen utaznia a településen élő 15-18 éves korosztálynak ahhoz, hogy kulturált szórakozóhelyen tölthesse el szabadidejét	nem releváns	nem releváns	Igényfelmérés és ennek ismeretében a szükséges feltételek megteremtése	Polgármester, intézményvezetők	2028.12.31.	„Csellen gő” kamaszok védelembe vételek számának csökkenése	költségvetési, pályázati forrás, szervező	Biztosítva lesz az igényes szabadidő eltöltés lehetősége ezen korosztály számára,	nem releváns

2.	Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető gyermeknevelési problémák csökkentése	Anyagi, megélhetési okokra visszavezethető gyermeknevelési problémák feltárása ill. megközelítése	Az anyagi megélhetési okokra visszavezethető családi konfliktusok hatására determinálódott gyermeknevelési problémák, megelőzése, a már kialakult esetek feltárása és kezelése	nem releváns	nem releváns	A jelzőrendszer hiányosságainak feltárása, az okok megszüntetése, az érintett szakemberek munkájának összehangolása	Hatósági Iroda vezetője, HSZK igazgató	2028.12.31.	Esetek számának csökkentése	Gyermekvédelemben tevékenykedő szakemberek	BTM-es gyermekek felzárkóztatása	nem releváns
3.	Új gyermekorvosi körzet kialakításának kezdeményezése	A házi gyermekorvosok leterheltségének csökkentése érdekében új körzet kialakításának	A házi gyermekorvosok leterheltségének csökkentése	nem releváns	nem releváns	Adatgyűjtés, egyeztetés, tárgyi feltételek biztosítása, rendeltetési módosítás, ellátási	Polgármester, pályázati referens	2028.12.31.	Egy orvosra jutó ellátottak/ esetek számának csökkentése	költségvetési forrás a tárgyi feltételek biztosításához, feladatot ellátó	Amennyiben a személyi feltételek biztosítottak, a központi finanszírozásból biztosíthat	nem releváns

		kezdeményezése				szerződés megkötése				gyermekorvos	ó a működtetés	
4.	Korai fejlesztés (0-3év) helyben (Dévény-torna).	Dévény-torna elérése településen belül	A szakember kiszállása és helyszín biztosítása.	nem releváns	nem releváns	Igényfelmérés, lehetőség hirdetése (facebook, honlap, újság)	Polgármester	2025.12.31.	Településen belül elérhető szolgáltatások számának növelése.	Önkormányzati forrás	Amennyiben a személyi feltételek biztosítottak, a központi finanszírozásból biztosítható a működtetés	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Gyermeküket egyedül nevelő nők támogatása	Gyermeküket Egyedül nevelő nők nagyobb mértékű anyagi támogatása	Gyermeküket egyedül nevelő szülők megélhetési körülményeinek javítása	nem releváns	nem releváns	A szociális támogatások megállapításánál a körülmény fokozottabb figyelembevételére vonatkozó rendeletek ennek megfelelő módosítása	Egészségügyi és Szociális Bizottság Elnöke, Üllő Város Önkormányzata	2025.12.31.	eljárásra jogosultak számának növekedése	költségvetési forrás	gyermeküket egyedül nevelő édesanyák elégedettsége	nem releváns

2	Kisgyermekes édesanyák elhelyezkedési esélyeinek növelése	A kisgyermekes szülők munkába való visszatéréséhez szükséges feltételek biztosítása	A kisgyermekes édesanyák támogatása a munkába való visszatérés érdekében	nem releváns	nem releváns	A bölcsődei férőhelybővítés mellett, intézményeikben részmunkaidős foglalkoztatás, valamint rugalmas munkaidő beosztás biztosítása, esetleg távmunkavégzés	Polgármester, intézményvezetők	2028.12.31.	Kisgyermekes édesanyák foglalkoztatása emelkedik	intézményvezetők munkaszervezési intézkedése	Jelentős anyagi ráfordítással nem jár, de a kisgyermekes szülők megélhetési körülményei jelentősen javíthatók	nem releváns
3	kisgyermekes szülők ügyintézési nehézségei	a családi segítség nélkül kisgyermekes szülők szabadidő igénye	elintézendő feladatokhoz nyújtott segítség	nem releváns	nem releváns	napközbeni időszakos gyermekfelügyelet	Polgármester, HSZK	2025.12.31.	A szolgáltatást igénybevevők száma	szakember, önkormányzati forrás	zökkenőmentesebb életvitel, nyugodtabb ügyintézés	nem releváns
...												
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Élvezzük a nyugdíjas éveket	Meglévő időseket támogató ellátási formák	Anyagi támogatás és személyi segítség,	Üllő Város Önkormányzatának Gazdasági Programja,	nem releváns	Igényfelmérés, hiányzó támogatási formák bevezetési	Humán Szolgáltató Központ Igazgatója, Hatósági	2028.12.31.	magányos idősök számának	szociális szakemberek, szervezők, költségvet	kiegyensúlyozott nyugdíjasok	nem releváns

		fenntartása, szabadidő eltöltési lehetőségeik bővítése	az elmagányosodás megelőzése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió		konceptiójának kidolgozása, időseket támogató civil szerveződések támogatása	Iroda vezetője		csökkenése	ései források		
2	Munka nyugdíj után	Nyugdíjasok foglalkoztatási lehetőségeinek feltérképezése, propagálása, támogatása	A már nyugdíjas, de munkaképes, aktív idősök bevonása a foglalkoztatásba, jövedelmi helyzetük javítása érdekében	nem releváns	nem releváns	igényfelmérés, adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel nyugdíjas szövetkezettel	Polgármester, Humán Szolgáltató Központ Igazgatója	2028.12.31.	Nyugdíjas foglalkoztatottak számának emelkedése	szervezők, tanácsadók	-----	nem releváns
3.	Elszigetelő megakadályozása	Nyugdíjas csoportok támogatása	egyesületek, táncszoprtok, sport tevékenységet végzők	nem releváns	nem releváns	kapcsolatfelvétel az adott csoport vezetőjével.	Polgármester, civil szervezettel együttműködő munkatárs	2025.12.31.	Csoportok létszámának növekedése	kapcsolattartó, önkormányzati forrás	az elszigetelő csökkenése	nem releváns

			támogatósa									
4.	Digitális tudás fejlesztése	idősek digitális tudásának kialakítása, fejlesztése	programok, oktatások szervezése	nem releváns	nem releváns	igényfelmérés, programok leszervezése	Polgármester, HSZK	2025.12.31.	ismeretek elsajátítása után bátrabb online ügyintézés	önkormányzati forrás	biztosabb digitális ismeretek	nem releváns
...												
V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Fizikai és infokommunikációs	Akadálymentesítés, különös tekintettel a város hivatalos honlapjára	nem releváns	nem releváns	Az intézmények közterületek akadálymentesítésének folytatása, városi honlap teljes akadálymentesítése	Polgármester, Jegyző	2028.12.31.	mozgáskorlátozottak elégedettség	költségvetési forrás, pályázati forrás, informatikus, külső szakértő	könnyebb ügyintézés	nem releváns
2	Fogyatékkal élők képzése, átképzése	Képzési, átképzési programok, valamint fogyatékosok foglalkoztatását biztosító	Fogyatékkal élők körében a képesítésel rendelkezők	nem releváns	nem releváns	Igényfelmérés, kapcsolattartás a Civil Érték egyesülettel és a Civil Nonprofit	Üllő Város Önkormányzata, Polgármester, Humán Szolgáltató Központ igazgatója	2028.12.31.	fogyatékkal élők könnyebb elhelyezkedése	költségvetési forrás	képzettséggel rendelkező fogyatékosok számának emelkedése	nem releváns

		szervezet tevékenység ének támogatása	számának növekedé se, ezáltal elhelyezk edési lehetőség eik növelése			Kft-vel, ez irányú tevékenység ük támogatása						
3	Ismerjük meg egymást!	Közös programok szervezése, helyszín biztosítása olyan rendezvényh ez, ahol a fogyatékkal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismerhet ik egymást	A fogyatékal élők és az ilyen hátránnyal nem küzdők megismer jék egymást, a fogyatékal osok illetve családjai k ne érezzék magukat megbélye gezettnek , csökkenj enek az elszigetel	nem releváns	nem releváns	adatgyűjtés, igények felmérése, kapcsolattart ás a területen tevékenyked ő civil és egyéb szervezetekk el	Üllő Város Önkormányzata és a Kulturális Központ vezetője	2028.1 2.31.	közös program ok száma	költségvet ési források, szervezők, szociális szakember ek	elszigetelő és csökkenés e	nem releváns

			ődés érzésük									
4.	Akadálymentes szűrővizsgálatok	Szűrővizsgálatok helyben történő biztosítása a könnyebb elérhetőség érdekében	Szűrővizsgálatok elérhetővé tétele a fogyatékkal élők számára	nem releváns	nem releváns	igényfelmérés, önkormányzati nagyrendezvényekre mobil szűrőállomás biztosítása	Polgármester, Humán Szolgáltató Központ Igazgatója	2028.12.31.	szűrővizsgálaton résztvevők száma nő	eü. személyzet, mobil szűrőállomás, költségvetési forrás	-----	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Üllő város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Üllő város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 184/2023. (XI.23.) számú határozatával elfogadta.

Üllő, 2023. november 23.

Kissné Szabó Katalin
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

Üllő Város Önkormányzata
2225 Üllő, Templom tér 3.

Szám: 1-207/2023.

J E G Y Z Ó K Ö N Y V I K I V O N A T

Üllő Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. november 23-án (csütörtök) du.: 17,00 órai kezdettel megtartott **rendes** testületi ülésről.

(Kihagyva a kihagyandók!)

Üllő Város Önkormányzat
184/2023. (XI.23.) számú Ö.H.
határozata

Üllő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja a település 2023-2028 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A Képviselő-testület felkéri Polgármesterét, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: Kissné Szabó Katalin polgármester
Határidő: 2023. december 13.

K.m.f.

Földváriné dr. Kürthy Krisztina sk.
jegyző

Kissné Szabó Katalin sk.
polgármester

A jegyzőkönyvi kivonat hiteles!

Csabáné Szabó Éva

Csabáné Szabó Éva

